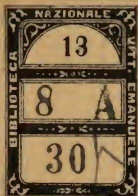
NAZIONALE
BIBLIOTECA
VITT. EMANUELE
13
8 A
30

A1

D. FRANCISCI T[illegible]

A

IVDICIA, ET VOTA, D. FRANCISCI TVNTVLI V. I. D. CELEBERRIMI, A'GALATIA, QVE NOVISSIME PRO MAIORI PARTE IN FORO AQVILANO, PRODITA SVNT.

CVM INDICE ET SVMMARIIS LOCVPLETISSIMIS.

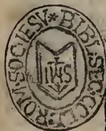

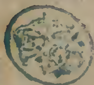

Ex Legato

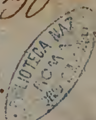

AQVILAE APVD IOSEPHVM CACHIVM.

B

F. Tuntulus D. suo oppido quam obseruando,
D. Antonio Patigno Reg. R. Canc.
S. P. P.

CCEPTI beneficii gratias referre memoremq. esse, cum publice prosit, admodumq́. laudabile exemplum ducimus. Cum Gratiarum, Relatio Meritiq. Memoria animaduertentium Animos conciliant; Tum uero Illum ipsũ qui Beneficio affecit ad idem efficiendum, propensiorem, apertioremq. reddunt; Mihi autem cum referendi altera pars denegetur, altera uero minime, Memoriæ Nota quæ sic cordi inusta est, ut nec prospera Fortuna, nec aduersa, nec prospero tempore, nec aduerso, nec multis uariisq. Negociis, litibusq. uariis, nec odiosis Rabularum uocibus, Strepitibusq. inde deleri abradiq. possit. Quare Vir

† 2 nunquã

nunquam satislaudate, nulliq. secunde, Memoriæ gratia, Apinulas, Triculasq. nec non Reculas meas quas ex Officiis Beneficiisq. amplissimis abs te in me collatis, elegi; tibi dicatas uolui. Accipito igitur benigno ac placido uultu? Nomine enim intuituq. tuo, Autoritatem, Vires, Leporem nec non splendorem dederis. Tuntuloq. tuo, qui tantisper dum uiuit tuus dici uult; quiq. secundum Deum Opt. Max. te ueneratur & colit, Beneficium accèptius quo uis acceptissimo erit. Vale Mi D. Qui Solus inuidiã Gloria pessumdedisti. iterumq. Vale & Salue.

Qui Domino debet. Domino hæc elegit Amato
Tuntulus officij munera parua dati.

FRANC. TVNTVLO. V.I.D. ILLVSTRI.

Docta Minerua tumet, qui ter uocitatus opimum
 A Tyrium Regem liberat igne truci,
Cui nimium Natura dedit, Stagira superbit,
 Lycurgo gaudet regia Sparta suo,
Parthenope innumeris gaudetq; tumetq. peritis
 Legum sed cunctos Tuntulus iste premit,
Nanq; docet facienda, simul fugienda sub alto
 Iudicio, existens lucidus, atq; breuis;
Ergo Iudicia, & Iustissima Vota p optans
 Hunc uersare manu nocte, dieq; uirum:

Salue quē Iouis ales amat, ueneratur, adorat.
 Salue Virtuti, Iustitiæq; fauens,
Salue huius populi Iudex, tutela, salusq;,
 Salue Votorum; Iudiciiq; dator
Ne grauiter patiare precor me reddere cert:
 Si tibi nostra placet rustica musa, Vale.

Vmillimus Seruulus Rentius Leon.

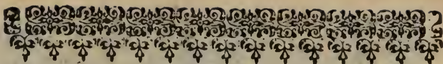

IVDITIA ET VOTA:

D. FRANC. TVNTVLI. A'GALATIA,

que nouiſſime pro maiori parte in foro Aquilano, prodita ſunt, cum Iudice, & Summariis locupletiſſimis.

☞ SVMMARIVM.

1 Decretum, ſiue ſẽtentia nulla nullum ius tribuit,

2 Iudex declarãdo, uel ſẽtentiãdo, eius poteſtas expirat

3 Iudex debet ex actis coram eius prædeceſſore factis iudicare.

4 Ordinarius Iudex, qui nulliter proceſſit, & ſentẽtiam dixit, ipſam poterit cognoſcere; & reuocare.

5 Sentẽtia ſi notoriè apparet iniuſta debet reuocari,

6 Ordinarius Iudex, ne dũ ſẽtentiã ſuã nullã poterit cognoſcere, ſed alii p oteſt cõmictere cognoſcendam.

7 Contra infraganti captum procedetur exabrupto ordine. Iuris non ſeruato:

8 Capto in fragãti non datur copia repertorum, nec citatio ad ſententiã expeditur.

9 Capiẽtes aliquã ſũt idonei teſtes cõtra ipſũ & quãdo

10 Pro capto infraganti appellatio non admictitur.

11 Captus in fraganti quis propriè dicitur.

12 Arbitrium offitialis contra infragãti captũ limitatum.

Sacri

tata nō poteſt indicium facere ad torturam,
37 Tortura alicui nō eſt inferēda niſi poſt auditas defēſiōes.
38 Sacrilegium dicitur quaſi ſacriledium,
39 Locus facit ſacrilegium.
40 Si locus nō probatur bene dictus ceſſat, ut dicatur ſacrilegium,
41 Monaſteriū non habēs murorum clauſuras non dicitur monaſterium.
42 Sacrilegium cōmictitur ratione perſone uiolatæ.
43 Sanctitas loci ordinatur ad ſanctitatem hominis.
44 Offendēs carnali coitu monialem plura crimina cōmictit, & nu. 45. 46. & 47.
48 Sacrilegiū in foro conſciētie eſt pēa excūmunicatiōis
49 Laici cōmictētes ſacrilegiū publicè excōmūicātur.
50 In foro canōico contēptio ſo clericus deponitur.
51 Sacrilegium de iure ciuili eſt pœna mortis.
52 Monialis non poteſt dici, quæ non fuit benedicta, conſacrata & que habitu moniali non incedit & ut monialis dicatur que requiruntur.
53 Nouitius ſi defetat habitū, & proteſtetur, quod non intendit propterea profiteri non dicitur profeſſus.
54 Animus perpenditur ex loquela hominis,
55 Homo bonæ famæ & honeſtæ uitæ dormiens cum libera, qua pœna puniatur.
56 Habens rē cum ancilla, uel meretrice, ſeu cōcubina alicuius in domo retenēta an puniatur, & nu. 57.
58 Stuprū nō pūibile quādo eſt
59 Bōa fama purgat inditia.
60 Diuturna carceratio facit minuere pœnā ordinariam.
61 Carcer eſt mala manſio.
62 Torquendus ſi habet bracchium fractū non torquetur cum corda, ſed alio genere tormentorum.

Iuditiū

IN VIAM TVAM DOMINE DIRIGE GRESSVS MEOS. AMEN.

N THEMATE prepositæ questionis principaliter discutiẽdum, uenit, An Cur. Mag. D. Cap. Ciuit. Aquilæ. possit. sẽtentiã sui predecessoris, nullã declarare ex capitibus nullitatũ oppositarũ & iniustitiæ, pro ut ĵ: II. An dato quod possit, debeat ex inditiis existentibus ex informatiõe ac cõfessione in tortura facta per magistrũ Ber. lõbardũ inquisitum, ipsã reuocare, nulliusq. roboris declarare, cũ quidem decr. I siue sẽtentia Inualida & nulla nullum faciat Ius per ea quæ dic. Par. de put: per clariss. Iura, in uer. sẽtentia c. I. incip: an a sent. n. II. quia obiettũ nullitatis defensio dicitur ut ibi: Alleg. Io: and. in c. I. in fi. de rescrip: in VI. Taliter quod d. ber. cõdẽdatus per sex annos ad remigandũ In presẽtiarum. ĵ. legitima tempora de nullitate dicendo. corã D. Iudice successore releuari possit pro ut petit. Et II. quidẽ quã uis Iudex cõdẽdando uel absoluendo, aut quidquã statuendo uel declarãdo sentẽtiam protulerit, in cõtinẽti habita huius modi sent. eius potestas expirat, nullaq. in eo ẽ, quãdo quidẽ eius offitium cesset. propterea nec sẽtentiã ab eo uel eius predecessore dictã (cum sit idẽ iudex & III eadẽ persona) debeatq. ex actis corã primo Iudice attitatis & factis iudicare, ut

 pulc.

pulc. dicit Fran. de Alber. in suis cons. quem refert, Castald. in tract. de sindic. nu. xxvii. nec suam sub quouis erroris pretextu reuocare poterit nec corrigere uel emēdare, ut est tex. In l. Iudex & l. quod iussit cū l. querebatur ff. de re Iud. & l. i. §. fi. ff. de quest. attamē clarū est predictā regulam nō procedere in ordinario
4 Iudice qui nulliter processit & sentētiā dixit, nā illā ueluti nullā de nouo poterit cognoscere & reuocare l. accusatoribus C. de accu. l. si ut proponis & l. si preses C. quom. & quādo Iud. Bal. in d. l. si ut proponis sed pulcrior est tex. cū glo. in casu nostro in l. i. C. de sent. & interloq. omnium Iud. qui in propriis terminis decidit hanc questionē circa reuocationē sētentiæ nullæ, a prdecessore prolatæ ad quæ facit quod dicit Ant. cors. in sing. in uer.
5 sentētia vii. quod sētētia si notorie apparet iniusta debet reuocari nō obstāte quod non fuerit appellatū nā notorietas iniustitiæ reddit sentētiā nullā ut in c. inter ceteras de re Iud: Insuper accedat quia sententia nulla nullū tribuit ius prout per Par. de puteo in pre allegato c. nu. i.
6 Item nedū ordinarius Iudex potest sententiā suam nullā reformare & reuocare uerū etiā quod est plus pōt alteri delegare utrū sētētia sit nulla ut eleganter dicitur in l. eos in prin. C. de appell. & in glo. ibi Matth ab affli. in cōst. baiuli locorū. q. ii. n. 4. Quibus sic uerissimis stātibus in iure, discutiendū est utrum processus iste sic fabricatus sit nullus, appareātq; in eo nullitates quibus mediantib. detur & tradatur facultas ipsi curiæ dictā sententiam

sententiā reuidendi ipsāq. reformādi ex capitibus pro positis ex dispositione predictorū iuriū, Ad quæ breuiter referam quæ ex parte M. Cur. coadiu. producta sūt cōtra supradictū Ber. inquisitū quæ infra patebūt.

Producitur in primis dictū Ber. intus monasteriū quod honestatis causa tacco fuisse inuētū loquentē cū quadam moniali licet fæniæ graviter infirmanti. ſtantéq. in porta cellæ ipsius despettoratū, & sine Giuppono. & sic ut præsupponitur in actu fraganti.

Insuper producitur depositio duarū mulierum ipsius monasterii asserētiū per ipsū monasteriū dici quod dictus Ber. carnaliter cognoscebat sororem concordiam, & sic aliam monialem cū qua fuit in sermone repertus.

Item fuit productū quodam bandū eccellentiæ regni proregis quo cauetur ne quis accedere præsumeret, ad sacra monialium monasteria absq. licētia ordinariorū superiorū & in ipsis monasteriis deputatorum sub pena centum unciarum & aliæ arbitrariæ penæ suæ Eccellentiæ.

Pro parte uero inquisiti dicitur quod per inditia prædicta tamquam non sufficientia ad torturā non poterat torqueri & per cōsequens tortura confessio ac ratificatio inde sequta sunt ipso iure nulla tamquā ab eo extorta per torturam illatā non præcedentibus legitimis inditiis & denegatis sibi defensionibns ex causis & iuribus pro ut inferius & per alia ut particulaliter exprimuntur.

Et corroborādo primū fūdamētū ipsius curiæ coadiutoris, dico quod uidetur

dictū Ber; ex isto capite bene & iuridice ex processu informatiuo potuisse torqueri & ex eius cōfessione in tortura facta per diffinitiuā. cōdendari. denegatis sibi defensionibus, cū contra
7 huiusmodi infraganti captū proceditur ex ab rupto iuris ordine nō seruato, ut dicit Matt. de afflic. in cōst. humanitate 6. not. uer. Item querit hic And. estat, const: reg: Iustitiarii nō per, Klendas & ibi And. & Affl. Par. de put. in tract. sind. in uer. condennatio in C. an potestas, Ang. in libr. malef. in uer. etiā per modū notorii Grā. decis. 36. nu. 78. nec
8 etiā capto infragāti datur copia repertorū nec cōtra ipsum citatio ad sententiā expeditur pro ut per eundē Gram. in preall. dec. nu. 71. Itē contra captū infrgāti.
9 capiētes ipsū sunt idonei testes quando non adsunt alii, And. de yser. in d. cōst.
10 humanitate & similiter appellatio pro eo nō admittitur ad effectum ut Iudex, a quo teneatur appellationi deferre quam uis Iudex appellationis cognoscit an sit admictenda ut per glo. in uer. oneramus in cl. pri. de Iur. pat: Foll. in tit, Item quod fuit captus infraganti num. 4. Restat ergo ut dicamus, per supradicta quod licita fuit tortura nec ex isto capite insit nullitas, quod quidem fundamentū utiq. si esset uerū in hoc prætēto crimine sacrilegii. esset plusquam sufficiens ad torturā inferendam & cōdendatio nē ex qua nec daretur appellatio, pro ut pulcre refert lud. Carr. in prat: in l. ob seruare num. 44.
11 Sed quia captus infraganti propriæ dicitur is, qui in ipso actu depræhenditur l. raptores C. de epis. & cler. & ibi

ibi Bal.& pulcre in l. un. C. de rapt. uirg. uel latitans non per magnum interual- lum inuentus nullo actu ex traneo medio, ut declarat Iser. in præfata const. iusti tiarii non per Klendas, & sic debet intelligi, ut nulla tergiuersatione celari pos- sit, ut habetur in tex.& Glo. in d. consti. ubi Math. decla rat qualiter intelligatur, ad quod animaduertendũ est,
2 quod arbitrium, per ean dem consti. officialibus in hoc crimine fraganti con- cessum in fin. ipsius consti. postea regulatur, & limita- tur id intelligi uelle, ut ta- liter procedatur quod iusti tia illesa intacta, & absq. ali qua offensione remaneat, & quod considerentur per iudicem, ea que ueræ prin- cipaliter, & sine dubio fra- gantiam præbeant, ut ibi in tex. & Math. Si igitur Affato inquisito non ob- est, quod infraganti cri- mine sacrilegii adiecti re- pertus sit, nec in primo diis, siue præludiis ipsius, nec latitans, nec fugiens, nec in aliquo actu fragan- tiæ, ut dictum est. quare igitur potuit ita per tuã fra- gantiæ torqueri, & cõdem- nari ad remigandũ per sex annos ex eo tantum, quod fuerit repertus in monaste- rio, ut supra dictũ fuit cum quidem fragantia ista extra adiectum sacrilegium non erat suffitiens ad torturam inferendam per prædicta Iur.& apparet maxime quã doquidem primus testis cu- riæ. coadiutoris examina- tus dicit uidisse supradictũ inquisitum hora circiter ue spertina introire monaste- rium affatum, per ianuam, quæ sibi fuit aperta: ecce er go quod cum de die intro- isset, & per ianuam non pó- test contra ipsum malam cã

 picon

pi coniecturá maxime, quia tanquá sartor seruiebat monialibus, & aliis mulieribus intus dictum monasterium existentibus, prout ex ipsa informatione deprahenditur sui exercitii, & artis, accedente, nam ut inspicitur ex informatione poterat ingredi, & egredi extra januá & undiq. de die ac nocte dictum monasterium, & si ad malú ibi introiuisset utiq. non ita accesisset, nec sibi
13 permissum esset, nam sacrilegi, & malefactores odio habent lucem arg. l. qui furem, & ibi Glo. ff. de Sycar. l. fin. ff. de effrac. & expila. taliter quod contra ipsos nocturnos de ambulatores torturæ sunt necessariæ l. dolum C. de dol. Bal. consi. 427.
14 Item, & qui non intrat per hostium est fur, & latro iuxta illud euangelii Ioan. c. x. & cum una coniectura, & una præsumptio per aliam tollatur maxime efficaciorem Bar. in l. fin. C. famil. herci. Brunus in suo tract. de indici. & tort. 8. q. princ. undec. no. & par. in uer. tortura il. 3. uer. mandauit Rex, & uer. sequitur q.
15 Immo unum quodq. quod urget pro reo in cótrarium tollitur indiciú contra ipsú Iom. Gram. consi. 21. & 53.
16. & uot. 30. ita quod ad hoc ut reus torqueatur oportet ut contra eum existant fortiora indicia, & non sufficiunt paria Brun. in d. tract. q. 5. & Bar. in l. 1. §. ad questionem ff. de questio. Alex. consi. 77. ult. col. ult. uol. 1. Marsil. in l. diuus Adrianus ff. de Sycar. Grá. cons. 13. 22. & 31. Quanto ergo magis in casu nostro, ubi non præsumptio præsumptioné, nec indicium aliud indicium, sed probatio uera, & uiua excludit præsumptionem, & indi-

& indiciũ Brun. in d. tract. v°q. Matth. in conlt.ſi damna clandeſtina, Namq. ex dicto Abbatiſſæ, & aliarum monialium predicti monaſterii ad iſtantiã curiæ, examinatarũ dicitur quod dictus Bernardinus acceſſit uocatus ab abbatiſſa fuitq. coactus ire ſurſũ ad loquendum cum ſorore magdalena infirma cuius ipſe Bernardinus fuit ſeruus, ſiue alumnus, quem ante eius obitum maxime uidere optabat, ac pro uendẽdis quibuſdam bonis ipſius monialis quare tale indiciũ per ſupradicta Iur. ex eademmet informatione apparet eli-
17 ſum, etiam quia fuit repertus loquendo cũ d. moniali graui infirmitate detenta & ualde in ſenectute conſtituta iuxta portam cellæ, qui dicitur fuiſſe ſociatus cum quadã alia moniali de ordine abbatiſſæ ut ex informatione curiæ apparet, cum qua nulla prorſus cadebat ſuſpitio c. fraternitatis dixt. 34. maxime, quia dicitur murmurari ré habere cũ ſorore cõcordia.
18 Et ulterius inſiſtendo dico quod tunc dicitur infraganti adulterio patrem, filiã deprehẽdere. Vt ex ea fragãtia poſſit a patre filia occidi ſi in actis uenereis deprehẽdatur. Vt per Matt. de Afflit. in cõſt. Si quis rapere I. not. per iur. ibi alleg, & per Ang. in uer. che hai adulterata la mia donna in uer. an patri, ubi dicit plura copulatiue requiri, ut i-
19 pſa mulier occidi poſſit. Et quidem pater, uel maritus, tunc dicitur in actis uenereis deprehẽdere filiã, uel uxoré, ut ſi nudus cũ nuda in lecto inueniatur in actu carnali uenereo, & demum nedũ modo prædicto, ſed ſi in preludiis ut ſolus in cãmera

cum uerbis blandis, & lasciuis cum amplexibus, tactu manum illarum, ac osculationibus l. capite quinto ff. de adult. Math. in const. si maritus, & Andr. in c. 1. qui bus modis feud. amittit. quæ omnia, ut s. præiudia copulatiue requirun tur, ut per Ang. in præall. loco taliter, quod in omnibus, & per omnia ipsa fragantia excluditur. ad quæ Vid. etiã per Lud. Carr. in pratt. l. obseruare curabis. in §. homicidium nu. 234. &. 35.

Illud autem quod dicitur fuisse repertũ ipsum inquisitum iuxta portã cellæ sororis magdalenæ infirmæ, & sic in dormitorio, nec istud
20 habet obesse quia Abbat. ex aliqua iuxta, & rationabili causa bene potest dare licentiam alicui, ut monasterium ingrediatur, pro ut fu it in casu nostro cum dicta soror infirma staret, & non potuisset inferius descendere ob eius infirmitatẽ, ut deponũt omnes moniales, & Abbat. iuxta c. monasteria 18. q. 2. & habetur in sum. concil. in concil. matisconen. canon. 1. quod propter necessitatem monialium, etiam laicus potest ingredi monasterium maxime, quia prædictus Bernar. probat quod est homo bonæ uitæ, & famæ, & sartor in dicto monasterio.

Et si per curiæ coadiutorem allegaretur fortasse quod satis superflue inuenitur indicium ad torturam sufficiens ex eo quia per duos, uel tres testes probatur quod audierant per monasterium dici, & murmurari, & sic per famam qualiter dictus inquisitus carnaliter cognouerat dictã sororem concordiam, breuiter respondendũ iudicaui quod cum non constet dictam famam

mam, Siue murmurationem præcessisse capturam non operatur aliquid, cum iam necesse sit dici post capturam exisse Doct. in l. de minore §. plurium quoq. ff. de quest. c. qualiter, & quã
22 do ext. de accus. Item, nec deponũt asserti testes, a quibus audierant ad hoc, ut conspici potuisset utrum habuisset ortum a personis honestis, & fide dignis, ut per Marsi. in dicto §. pluriũ, & in Sing. 97. Gand. in rub.
23 quid sit esse mai. Itẽ neces se est quod testes deponãt de causa, ex qua fuit orta fama, siue murmuratio, & quod causa probabilis sit gram. cons. 26. & 42. & plenius in uot. 34. & Marsil. in d. §. pluriũ ad quod notãdũ uenit id quod Alex. post Bar. dicit in d. §. plurium
24 quod si decem testes deponunt de fama licet formiter non deposuerint, ut requiritur ut s̃, tamen probant ex quo decem testes faciunt uniuersitatem quod refert Iud. Carreri. in l. prædicta obseruare curabis nu. 111. in fin. nu. & nihilominus, etiam quod talis fama fuisset uere probata, iam communis conclusio Doct. est quod per solam famam probatam absq. aliis indiciis, & adminiculis non peruẽitur ad torturã Mars. in l. fin. ff. de quest. Paul. Grillan. de relax. carcer. Gand. In rub. de indit. dubit. ad tor. Bar in d. l. fin. ff. de quest. in tit. de fug. car-
25 cer. Imo si reus cum solo indicio famæ subiiceretur quæstionibus, & tormentis & ille fuisset confessus talis confessio non noceret sibi, ac si sine indiciis fuisset tortus, & per consequens esset confessio nulla Marsi. in l. pen. ff. de quest. & in d. §. pluriũ, & in Sing. 97. & cõs. 44. spe

44. sed fortius tanto magis
dico quod in casu nostro,
pro ut deprǣhenditur, ex di
cto dictarum mulierum exa
minatarum ista non dicitur
fama, pro ut non dici potest
sed fortasse murmuratio, si-
ue rumor, qui est minus,
26 quam fama, nam fama est
dictum gentium, seu uulgi
ex immaginaria opinione,
seu credulitate gentiū, seu
uulgi præcedēs, pro ut pro-
batur in l. de minore §. tor-
27 menta ff. de quest. Sed ru
mor est furiosa proclama-
tio multarum gentium &
strepitus, ut l. miles §. muli-
er ff. de adult. & iste rumor
est famæ initium, & minus
ea, pro ut dicit Bal. in l. ea
quidem C. de accusat. qui
rumor ex eademmet infor-
matione apparet inanis, &
sine aliquo fundamento,
nam cum deprǣhendatur
quod dictum monasterium
erat profanatum ex tot, &
tantis illicitis cōplexibus,
& quod tot, & tante mona
les fuerunt prægnantes re-
pertæ nō mirum ergo quod
ibi erant susurri etiam con-
tra alias non maculatas mu
28 lieres, & moniales, nam
usus, & mos est inhonesta-
rum mulierum alias hone-
stas eodem morbo uocare
pollutas.

Et si fortasse oponeretur
quod fuit repertus, sine
giuppono habens tantum
quandam tunicam rubeam
pro ipso giuppono, nec i-
stud est quod suffragari ha-
beat eidem curiæ coadiu-
tori namq. dictus inquisi-
tus reddit rationem quod
sine giuppono accesserat,
pro ut mos est huiusmodi
hominū, qui se artibus exer
centur, & negociātur quod
utiq. nec per curiam proba
tur quod cum giuppono ac
cessisset, nec in monasterio
fuit dictus giupponus re-

pertus, quem habebat in apoteca quod curia ipsa probare debebat ad fundãdum eius iuteutionem per reg. actore non probante reus
29 absoluitur Et semper est facienda interpretatio, ut delictum excludatur Bar. in l. non solum §. sed ut probari ff. de no. oper. nunt. Inno. in c. dudum de elect. Alex. consi. 15. III. uol. & consi. III. Tom. Gram. uot. 10. nu. 27. l. merito ff. pro soci. & c. dudum de præsũpt. Alex. consi. 183. & cõsi. 113. uol. IIII. maxime etiam
30 quia indicia ad hoc ut operentur debent esse perfecta in genere suo pro tortura inferenda sicut etiam probationes ad cõdennandum Hyp. in practi. in §. diligenter nu. 29. nã tunica rubea erat pro giuppono, ut dictum est. Quo uero ad bandum productum pro parte ipsius curiæ coadiutoris ultra alias responsiones, præsertim cũ in eo sit apposita pœna pecuniaria, pro qua non dabatur tortura dicitur quod ex lectura & inspectione ipsius apparet di
31 ctum bandum non habere uires ultra Ciuitatem Neapolitanam, quia loquitur de monasteriis dictæ Ciuitatis tantum, & declaratum extitit in c. Reg. Regis Rob. ut fine mortalis quod fuit interpratatum tantnm contra neapolitanos maleficos osculantes; & rapientes uirgines, ut extat alia pragm. noua facta In anno. 1562. per quam ampliatur postea extra Ciuitatem neapolitanam, & per regnum cum primum non compræhẽdebat alios ultra neapo. & alia responsio est facilis postea cum de licentia Abbatissæ accessit, & de eius ordine introiuit quod licuit per c. monasteria s. alleg.

Quod

Quod utiq. āpliatur, nam
& si dicta Abbat. non habu
isset dictam facultateē dādi
licentiā, nihilominus cū ac
cessisset uocatus ab ea ad
dictū monasteriū ad quod
singuli de Ciuitate, pro ut
probatur ex processu acce-
debāt esset etiam excusan-
dus a pœna; quia quelibet
causa etiam temeraria, &
iniusta excusat quempiam
11 a pœna delicti, & a dolo
etiā in his, quæ sūt de gene
re prohibitorū Glo. in l. 1. in
fin. Glo. mag. ff Si quis ius.
dice. nō obtēp. & in l. satis
ff. de inius. uoc. Aug. in l. 1.
ff. de eo. per quē fact. quia
credidit Abbatissæ, & su-
periori Thom. Gr. Vot. 19.
etiam quia non dabat ope-
rā rei illicitæ, ut probatur
quia uocatus, & rogatus
causa pietatis, & seruitui
extra de iniur. c. fin.

Ecce ergo, quia ipsa tortu
ra fuit sine legitimis indici-
is illata imo nulliter, & de
33 facto, & quæ de facto fi-
unt nullum robur, nullāq.
firmitatem habent, & de fa
cto ueniunt reuocanda, &
annullanda Hypp. in prac.
§. post quā nu. 49. & est de
mente, & doct. Bal. in l. Si
pacto quo pœnā C. de pac.
per Glo. in l. minor ff. de e-
34 uict. & tortura illata non
præcedentibus indiciis est
ipso iure nulla, & per cōse-
quens cōfessio etiā millies
ratificata, pro ut clarum
est in iure, & ita uoluit Glo.
in l. pen. ff. de quest. quam
cōmuniter doct. sequūtur,
& Mars. ibi & idē Marsi. in
practi. crimi. §. 11. in prin.
Aug. in l. 1. C. de cōf. Foll. in
practi. crimi. & si cōfitebun
tur in 3. par. in prin. Car. pri.
in l. obseruare curabis nu.
81. ubi dicitur ne dū requiri
indicia sed legitima inditia
par. de put. in uer. tortura
il 3. c. 7. nu. 13. & extat cap.
regni

regni tormenta. & aliud c.
quod incipit habebitur que
stio imo per torturā illatam
35 reo sine indiciis præcedēti
bus legitimis argumētis, &
suspitiōibus,& nō datis de-
fensionibus ante torturam
facit præsumptionē uiolen
tiæ insurgere cōtra iudicē,
& quod nullus sit processus
contra tortum Gram.consi.
15. & 111. nu. 10. ubi habe-
tur quod quidam iudex,qui
dedit torturam ex processu
informatiuo, & non legiti-
mis indiciis præcedētibus,
quia nō fuit processus legi-
timatus contra quendā in-
quisitum fuit cōdemnatus
ad carcerem biennalem, &
publicationē tertiæ partis
bonorū, quia processus in-
formatiuus est nullus tan-
quam contra formam iur s
36 & testis receptus parte
non citata non potest face-
re inditium sufficiēs ad tor
turam quia recipiuntur te-
stes parte non citata ad finē
capiendi inquisitum, ne in-
struatur ad fugam Bal. in l.
cōgruit in fin. ff.de off.præ-
sid.& ibi Saly. pulcre Ang.
in l. Si uacantia C. de bon.
uacan.& ideo dicit Paris de
puteo in uer. tortura il. 11.
c. 11. quod incipit. Viso de
37 indiciis quod tortura ali
cui non est inferenda, nisi
post auditas defenosines,
nec a tormentis est incipi-
endum, & ante litem con-
testatam, pro ut idem par.
per d.c. regni de tormētis
in uer. tortus nu. 21. & 22.
& in uer.an potestas nu. 8.
& uide etiam ea, quæ dicit
pul. in uer. tortura il. 1. c.
6. quod incipit, & an si
quis, ubi dicitur quod inde
lictis magnis sine defensio-
nibus sola magna curia ex-
præminentia torqnet,quan
do tamē torquendus est le-
uis uitæ,& uid. And.de Iser.
in const. Si damna clande-
stina in

ſtina iu fin.111.col. & Bal.in l. ut uim nu. 1. ff. de iuſtit. & iur.& cõſi.4.uol 3.nu.2. quia defẽſio datur etiã cõui cto. Affli·in cõſt. Itẽ dura & dira ten.Princi.nõ poſſe tol lere reo defẽſionẽ quæ ẽ de iur.nat.& in conſt. Si dãna clãdeſt.dic.confes.in tortu ra habitã rẽ eẽ periculosã,

Nunc ergo uideamus ecce quod tortura,& confesſio cũ ratificatione fuit nul liter declarata per prædicta & reſtitutis curiæ coadiutore, & ipſo inquiſito ad ſu as probationes,& defenſiones fuerunt eadẽ reproducta per utrãq. partẽ, nunquid pœna aliqua, & qualiter debeat plecti, & quoniam ex facto ius oritur l.Si ex plagis §. in cliuo ff. ad l. Aquil. Dicendũ eſt primo, quæ in facto ad defenſionẽ rei producta fuere Productũ quidẽ, & uerificatũ extitit monaſteriũ m affatum

ne utiq.fuiſſe conſacratum
quod probatur ex dictis nõ
nullorũ teſtiũ taliter quod
non poteſt dici ratione rei
ſacrilegium quod dicitur
38 quaſi ſacrilegiũ eo quod
ledit ſacrum locum, ut per
Bal. poſt Azon. in Sum. in l.
111. C. de furt. & Glo. in c.
ſacrilegiũ.17. q.1111 ubi deſcribitur quod ſacrilegium
eſt ſacræ rei uiolatio,ſiuẽ in
ſe, ſiue in alio, ſiue ſit res ſa
cra, ſiue perſona nam ; pro
ut dicit Bar. in l. diui. ff. ad
39 l. Iul. pecu. Locus facit
ſacrilegium, ut ſi locus ſacer offendatur, & ita tenetur per Bar. in l. ſacrilegi eod. titu. & quibus modis fiat ſacrilegium uid. Bal. in prædicta l. 111. unde cum lo cus ille, in quo prætẽditur fuiſſe commiſſum ſacrilegi
40 um non ſit ſacer. nã probatur unquã fuiſſe benedictum cum circunſtantiis, & ſollemnitatibus requiſitis,

ſed po-

sed potius probatur profanatũ cessat, ut dici possit sacrilegium ratione loci, qui locus est etiam apertus, & undiq. habet ingressum, ut apparet ex processu, & istud de loco etiam quod fuisset sacer, pro ut dicitur in d.c. monasteriũ haberet tãtũ locũ in terris Ecclesiæ inter ecclesiasticas personas in foro eccl. iuxta not. per Doct. in c. solitæ de maior, & obed. & in c. nouit de iudi. non obstat quod dicit l. aut facta §. locus ff. de pœnis nam Glo. in d. l. diui soluit hanc questionem, & dicit quod tunc locus sacer facit sacrilegium quãdo res sacra inde auferatur iuxta tex. in d. l. diui, & in casu nostro debet attẽdi Ius ciuile Paul. gr. in c. 1. igitur quero nu. 13. in titu. de pen. omnifa. coit. adde etiã prædictis quod ex alio capite non posset dici sacrilegium cum monasteriũ non habeat, nec habuit murorũ clausurã quia undiq. potest ingredi, & egredi, pro ut deponunt testes ad defensam recepti ut notant. dicit Gaiet. in sum. uer. monacorum quod fortius est in monasterio monialium c. periculoso de sta. reg. & Glo. ibi, & tanto magis quia sic semper fuit gubernatũ monasterium quod cuiq. erat licitus accessus, & licentia introeundi, & exeundi idcirco potest probabiliter dici locus non sacer licet nũc per consi. tridentinũ aliter sit dispositum, ut 25. Sessio. c. v. Sed num dicendum est quod satis dici potest sacrilegium ratione personæ uiolatæ cum sit monialis, & sufficit secundũ canon. uerificare in una uidelicet si nõ loci personæ Glo. 17. q. IIII. allg. in c. quisquis, nã satis dicitur sacrilegium id quod

quod cómi&ditur per coitú habitum cum moniali sacra ta 23. q.1.impudicas,& Bal. in d. l. 3. & l. Si quis in hoc genus C.de epis.& cleri.& maius dicitur peccatum quod cómi&ditur in persona sacra, quam in loco sacro,

43 quia sanctitas loci ordinatur ad sanctitatem hominis, ut dicit sanc. Thom. in sum II. secund. q. 99. artic. III. uer. dicendum card. in cle.1. de pen. offendens per coytum monialé sacrá plura crimina cómi&dit pri-

44 mum crimen est adulterii, quia sponsam Christi uiolauit cum monialis dicatur Christi sponsa c. uirginibus, cum Glo. 27. q.1.secundum

45 crimen est incestus, quia sponsam Dei uiolauit, qui est pater noster, & nobis, secundum spiritum in affinitate coniunctus 12. q. II. & Glo. in d. c. uirginibus.III.

46 erit stuprum. Quia uerae uirginé honeste uiuentem strupauit l. stuprum ff. de adult. tex.in c. Si qua monacharum 27. q. 1.&postea có-

47 mi&dit sacrilegium, quia persona sacra leditur, ut di&dum est.

Et pro supradi&dis crimini bus, quibus pœnis afficiatur cómi&dens tra&datur plene per Pau. Grill. de pœnis omnif. coit. ubi pro pœna cómi&dentis huiusmodi sacrilegia in foro cóſciétiæ é

48 pœna excomunicationis, & separationis a consortio aliarum monialium cum se impudicitiis imiscuerit, & immi&ditur alicui carceri perpetuo ad perpetuo pœnitentiá agendum, & in solo mortis articuló si uere, & digne pœnituerit nó denegetur Eucharistia in c. im pudicas, & c.uirginibus 27. q. 1. ubi tanquá oues morbosæ sunt intrudendæ, ne cum aliis cóuersentur, ut ne

totũ ouile corrũpatur, quæ
locũ habẽt in ecclesiasticis
49 personis, nam laici publi-
ce excõmunicãtur, nec un-
quã admictuntur, nisi publi
ce pœnitẽtiã egerint ido-
neam, pro ut in supradictis
in foro, uero canonico cõtẽ
tioso clericus deponitur a
quocunq. officio etiam di-
gnitate, ac a quibuscunq. of
ficiis, & beneficiis priuatis,
& detruditur inde ad mo-
nasterium arctum ad pœni-
tẽdũ perpetuo, ut habetur
c. Si quis episcopus, & c. si
qua monacharum 27. q. 1.
De iure, uero ciuili huius
50 modi crimẽ est pœna mor
tis l. Si quis in hoc genus C.
de epis. & cle. nam si per s
dicta iura cõcluximus quod
in sacrilegio inest adulteri-
um, & incestus inter alia
crimina, & pro talibus da-
tur pœna mortis, ut l. Si a-
dulterii cum incestu ff. de
adult. & l. quamuis §. fin. C.

eo ergo multo fortius in i-
sto casu, qui dicitur pertur
bator diuinarũ nuptiarum
per d. c. Si qua monacarum
& facit l. sacrilegi. ff. ad l.
iulia pecul. in prin. Sed iis
non obstantibus, nec ratio-
ne persone in casu nostro
sacrilegiũ dici potest, nam
pro ut supradictũ est sacri-
legiũ est sacre rei uiolatio,
pro ut per Bal. in d. l. III C.
de furt. Si ergo probatur ex
processu quod concordia
non fuit, nec est aliter bene
dicta, nec deo cõsacrata iux
ta ordinationes prætati mo
51 nasterii, nec incessit ha-
bitu moniali dextincto co-
lore, & benedictione, ut in
c. uidua, & ibi Panor. de re
52 gul. ubi requirũtur plura
uidelicet quod habitus de-
feratur ad profisslonem per
agendã, & quod talis habi-
tus detur ab eo, qui potest
incorporare religionem sci
entibus, & cõsentientibus

illis quorũ intereſt incorporare,ac monaco,ſiue moniali conſentiẽte, & uid. eũd. Panor in c. porrectum eod.
53 titu. ad quod adde quia ſi nouitius deferat habitum, & proteſtatur quod quam uis ipsũ deferat nõ intendit profiteri, pro ut in caſu noſtro (ſine habitu incedens) ipſa declarauit non cenſeretur profexa, quia talis proteſtatio facit præsũptionẽ iuris, & de iure,quæ nõ admictit probationes in contrarinm cum eius mẽtis uideatur declaratoria c. cum m de conſt. Imol. & Panor. in c. experte de regul.unde concludi uidetur quod ſtantibus prædictis nõ poſſet dici ſacrilegiũ cũ nullũ ſacrũ fuit leſum ſecũ.Azõ. in d. l. III. & pro ut dic. Bar. poſt glo. in l. fuleinus ff.ex quibus cau. impoſſ. & animus
54 perpẽditur ex loquela hominis, quod fortius corroboratur ex geſtis inde exequutis per prædicta cum nõ incedebat habitu moniali declarando ſe uelle nubere, & nõ fuit aliter cõſacrata, nã uolũtas ſimiliter pergeſta, & acta declaratur Thõ. Gram.conſi. III. nu.2. & 3. taliter quod præſumatur ibi cõmorata eſſe ut fœmina, de qua glo. in d.c. uidua de reg.ſuper uer.oblationẽ obtulerit. Accedat inſuper ultra prædicta quod ex proceſſu apparet dictã cõcordiam fuiſſe a pluribus carnaliter cognitã,& tam in monaſterio,quã extra,pro ut probatur per plures teſtes, & quod intus dictũ mouaſterium tam de die quam noctis tẽpore poteſt ingredi, & egredi quod utiq. uerifimiliter poteſt credi taliter; quod ne dum non debet puniri pœna ſacrilegii, nec ſimplicis ſtupri,pro quo (etiam dato) quod ipſa concordia

cordia fuisset honestæ uitæ
conditionis, & famæ tāquā
persona libera isto casu
55 quod cum d. inquisito similiter honestæ & probatæ
uitæ conditionis, & famæ,
ac moderate conditionis si
ne ui.cōcubuisset esset pœna dimidiæ partis bonorū
suorum cōfiscationis, & re
legatione arbitrio iudicis
temporali puniretur, ita dicitur in tex. in §. Itē lex iulia inst. de publ. iud. quæ
pœna est regularis bene tamen uerum est quod in plu
ribus casibus fallit uidelicet quādo esset illa mulier
57 serua, uel concubina ali-
58 cuius in domo retēta, cū
quibus non cōmictitur pœna, & accessus ad eas est inpunibilis l.11. C. de cōcubi.
Glo. & Bar. iu l.stuprū, & l.
inter liberas ff.de adul.quic
quid dicat tex.in l.stuprum,
ff. de rit. nupt. quod stuprū
cōmictitur etiā cum muliere inpudicam uitā faciente
in secreto, & plurium amplexus patiente dummodo
id palā non egerit, nā Doct.
declarant illam l.benedicere, esse stuprū, sed huiusmo
58 di stuprum nō punibile,
nec accessus ad illas punibilis, quod satis uidetur in
terminis nostris cū iam appareat dictam concordiam
pluriū habuisse illicitos cōplexus & cum pluribus meretricatam, quibus sic bene
ruminatis, & cōsideratis, ac
59 cōsideratis bona fama supradicti inquisiti quæ plurimum confert, & purgat iudicia Fulg. cons. 153. incipe
ad primā in 11.col. Bal.cōsi.
75. nu. 2.5. uol. & diuturna
60 carceratione cū aeris priuatione, quæ & si nocēs fuisset, pro ut modo deprǣhēditur ex processu per supra
dicta clemētius plectendus
esset a pœna quā ordinarie
pati debuisset ob cōmissum

facinus per tex. uulg. in l. omnes ff. de pen. namq. pro ait iur. cons. in l. itē apud labeonē §. qnest. ff. de in- iur. carcerem malā mantionē appellat, etiam quia tortus fuit habens bracchium fractum pro ut protestatus ē, ut ipse magnificus curiæ coadiutor in nostri præsentia confessus est, & demū probatū quare torqueri similiter nō poterat ob di-
62 ctā brachii fracturā & si legitima inditia precesſissēt, ac date sibi fuisēt defensiones quod intellige tormēto corde, sed bene torquetur alio genere tormētorū. Et propterea ex prædictis, & aliis quæ iustis de causis taceo cū adhæreāt honesto, &
63 trāquilitati etiā quia: Abbatissa dicitur habere dignitatē cum adminastratione. Bar. in l. 1. C. dignit. et probatur in c. indēnitatibus §. Verū & ibi doct. de elect. in vi. Philip. deci. & Ab. in c. in cunctis de elect. quare colligitur potuisse dare licētiā eidē Ber. sartori intrādi monasteriū affatū, & per cōsequēs esse exclusā intētionem curiæ coadiutoris aliis nō probatis quæ ad sacrilegiū pertinerēt. fuit iudicatū dictū Bernar. fore, & esse esulādū a Ciuitate Aquilæ, eiusq. territorio, & destrictu per ānos tres, & ita exequutum fuit & c.

SVMMARIVM.

IVDITIVM .II.

1 An iudex, parte nō citata, suam interlocutoriam reuocare posſit.

2 Si ex interlocutoria non infertur præiuditiū, uel modicum, partis citatio non requiritur: Et si nō de modico præiuditio agitur, causæ cognitione opus est.

3 Contra procuratorem sine mandato

mãdato se liti offerẽtem, debet fieri executio sententiæ contra ipsum prolatæ. Fallit ut in nu. IIII.

5 Pater iurans testamentum per antea factum non mutare, An postea mutando ualeat.

6 Voluntas hominis deambulatoria ẽ usq. ad mortẽ.

7 Communio solet parere discordias.

8 Pater ad tempus diuisionẽ prohibere potest, non autem in perpeutum.

9 An non obstãte prohibitione testatoris ad tempus, posSit aspirari ad diuisionem, etiam ob rixas, quæ quotidie insurgunt.

10 An stante uẽditione facta, cum pacto de retrouendendo pro quingentis aureis, detur restitutio prætii, petita uirtute prælegati quondam testatoris.

11 Pactũ de retrouẽdẽdo facit præsumi pignorationem.

Christi Auxilio inpetrato, Amen.

E Pluribus hæsitari conuenit in præsenti processu, & quo ad primum dubium

1 an iudex parte nõ citata, suã interloqutoriã reuocare posSit, de quo per Bar. in l. quod iusSit ff. de re iud. Saly. in l. post sentẽtiam C. de sent. Inno. & in c. auditis extra de procur. Bar. in l. necquiquam §. ubi decretum ff. de offit. procõs. Bal. in l. perẽporias C. sententiã resc. non poss. in l. 1. C. de sẽtẽtia ex per. recit. Imol. in l. Si opus ff. de nou. op. nũt. ex quibus haberetur quod magis cõmunis cõclusio est

2 quod si ex interloqutoria non infertur præiuditium

 uel mo-

uel modicum partis citatio non requiritur l.sed si inter pellatus §. aibiter ff. de arbit.
3 bit. Verũ si non de modico præiuditio agitur causæ cognitione opus est. Et sic partis aduersæ cit.l.a procedente C.de dilat. Ad secundũ dubium uidetur, quod
4 quãuis côtra procuratorẽ sine mãdato se liti offerẽtẽ debeat fieri exequtio sẽtentiæ. côtra ipsum prolatæ l. plaucius ff. de procur. hæc
5 dispositio nõ habet locum si iusto errore mandatũ habere putasset. pro ut not.inquit Bar. in l. de pupillo §. fi. ff. de nou. oper. nũtiã. & uidetur idẽ dicendũ in d. l. Plaucius uer.Sciret. Quibus sic præcalendatis, ueniẽdo ad dubia quæ principaliter tractãtur,& mihi deci-
6 dẽdũ uisũ ẽ quod pater qui iurauit testamentũ per antea factũ nõ mutare, quod postea mutando uoluntatem aliud testamentũ faciendo, quod nõ obstante tali iuramento facto potuisset mutare.ita ut non dicatur periurus quandoquidẽ iuramentũ interpositum sit super eo. quod est contra bonos mores auferente liberã testandi factionẽ l. stipulatio hoc modo ff. de uer. obl. Bar. in l.Si quis de leg. III.Cy. in l.I.C. de sac. sant.eccl. & uolũtas hominis quantuncunq; iurata & quibuscunq. uocabulis & solẽnitatibus uerborum cõposita sẽper usq. ad mortem est deãbulatoria,l.cum hic status §. ait oratio ff. de don.int.uir.& uxor. Rolãd. in I.par.flo. rub.quid sit testamentũ,& und.d.in nu.4. quidquid in cõtrariũ arguatur nõ obstãte,per c.si côtingat de iur. iu. pro ut cõcluditur per præfatos Doct. in cõtrariũ; sed dubitaturmõ, quia dictus testator, prohibuit

ibuit in dtō suo ultimo elo
quio diuisionē fieri inter su
os cohæredes, per ānos ui-
ginti, an fieri potuit, cū qui-
8 dem cōmunio, solet pa-
rere discordiā, & præser-
tim inter fratres l. cum pa-
ter §. dulcissimis in fi. ff. de
leg. II. nihilominus magis
cōmuniter tenetur quod
9 pater possit prohibere ad
tempus diuisionē sed non
in perpetuū Paul. de cast. in
l. Si non forté. §. Si centum
ff. de condit. inde. l. in hoc
iuditio §. Si cōuenerit ff. cō
mū. diuid. quod fallit in casu
sing. l. fi. ff. de alien. iud. mut.
ca. fact. Sed dū opponatur
per Petrū de Aquila unum
ex cohæredibus quod fran.
eius frater cū retineat con-
cubinā quæ malis moribus,
& uita, stante dicta cōmu-
nione potest alias mulieres
sorores & uxores cohere-
dum polluere hæsitatū est
10 an non obstante dicta pro
hibitione testatoris possit
aspirare ad diuisionē etiam
ob rixas quæ quotidie insur
gunt, & reperio quod Bar.
in l. Si cōuenerit ff. pro Soc.
& Bal. similiter ibi tenent,
quod sic per rationes ibi ad
ductas, quibus sic breuiter
expeditis, ueniendo ad iudi
tiū principale, ecce. quod
prædicta omnia sic bene fu
erunt exequtioni de māda-
ta. iusta sscriptas decis. que
ritur. An stāte prohibitione
testatoris quod fundus nū
cupatus la Riuera non pos-
sit uendi per unū ex cohe-
redibus cui fuit relictus &
casu quo uéderetur statim
teneatur, ad restitutionem
pretii recepti aliis cohere-
11 dibus ecce, quod uédidit
cum pacto de retrouenden
do pro quingētis aureis an
detur restitutio pretii peti-
ta uirtute prælegati quon-
dam testatoris quam mate-
riam plene tractat Bar. in l.

qui habebat ff. de leg. III. ubi demũ distinguẽdo dicit quod aut pignora sunt obligata pro tãta pecunia quorum nulla spes est luitionis ut uidetur prohibita obligatio & uenditio ut s̃,aut pro modico precio, & censetur
12 pignoratio & tunc quo ad omnes effectus cõcernẽtes dominiũ, & fructus acquisitionẽ, dicitur debitor possidere pignus & nõ creditor: pro ut not. Doct. in l. I. §. per seruũ ff. de acquir. poss. quod utiq. non procedit ubi non est spes luitionis ut si fundus fuit pignoratus quãti ualet,quia tunc exiuisse a dominio presumitur debitoris, & ita iudicatur & est tex.sing.in l.preal. qui habebat, & tex. in l.legata §. fi. ff. supp. leg. & pro ut præclare dic. Bar. in l. manu missiones ff.dè iust. & iur. tũc dicitur uera alienatio. quod cum probetur fundum de quo agitur ualere mille & plus insitque spes luitionis hoc casu per prædicta iura dici non potest alienatio, sed tantum
13 pignoratio, maxime per pactum de retrouendendo, pro ut. pulcre decid. per test.in l. ẽptiõe C.plus ualere quod ag.. quod qu. simul concip. & ita per supradicta iura de iure esse arbitratus sum.

SVMARIVM.

IVDITIVM. III.

1 Relapsatus fide iussoribus, an. possit citari & eius fidè iussores sinouũ crimẽ principalis ipse commisserir. & quando & nu. II.

3 Instrumentũ dotale pro muliere repetẽte dotẽ cõtrafiscũ, ob delittum uiri in quo adest tantum confessio de dote recepta, an preiudicet ipsi fisco & nu. 4. & 5.

Vxor

6 Vxor poteſt propria autoritate res ſuas per uirũ detem ptas accipere, nec debet eſpectare auctoritaté iudicis, & qualiter intelligatur,
7 Nõina debitorũ ã ſint inter mobilia uel immobilia n.8.

ADSIT NOBIS ſantæ tenitatis gratia.

T ſi recte intueor duo principaliter in proceſſu cauſæ diſcutienda eſſe uidentur. relictis aliis quæ iuditio meo uiſa ſunt clara. in quibus non opus eſt cõiecturis l.continuus ff.de uer.oblig. Primum quidẽ uidendum eſt, an dictus Antonius qui ſemel relapſatus fuit ex car
1 ceribus ſub fide iuxoria cautione untiarũ auri quinquaginta quinque de ſé præſentãdo toties, quoties ſuper cauſa furti. poſſit citari, eiuſq. fideiuſſores ad præsẽtandũ. taliter quod teneantur præſentare ſi dictus Antonius nouũ crimé commiſerit, ut illi nõ ſint tuti, eo quia ob timoré noui facinoris commiſſi. ipſe Antonius ſe abſentauit, ita ex parte aduerſa factũ fuit fundamentũ per l.2. ff. de cuſt. reo §. fi. ubi, qui exibẽdi poſtulati ſunt propter aliã cauſam alterius criminis quod ante admiſſum eſt rei non recipiuntur, quod in priuatis quoq. cauſis, & nominibus ſub fide iuſſore factis obſeruatur, & ibi Bar. hoc ſũ. Sed ea nõ obſtante in caſu noſtro uerior uideretur decis. l. Sed & ſi quis ff. Si quis caut. §. illud, ubi per Glo. declaratur. quod ibi in d. §. exhibendi reus commiſerat crimẽ antequã præſtauerat

ſtauerat fideiuxores, & ſic contra caſum noſtrum.cum hic patratum fuit poſtea,ut ſonat in facto quãuis,ut tenet Bar. in d. §. Illud ſciendum quod cõmunitcr ſeruatur in practica,cum eſſet accuſatus nouiter dictus Antonius non tamen fuit ex-
2 pedita citatio ad informandum, unde, dictus potuiſſet ob nouã cauſam abſentari, taliter quod dicti fideiuxores replicare potuisſent quod fuit ob nouam citationem curie. concitatus ad fugam, (ad quod aduertendũ eſt) cumq.per ipſam curiam nõ poteſt dici, per ipſos fideiuxores dictũ Antonium fugatum editto,uel citatione ſuper nouo crimine, non propterea excuſantur fideiuxores ad non præſentandũ per prædicta maxime.ut tenet Bar.in fi. uer. & not. Gand.in rub.de aliquibus queſt. uar. mal. nu. 10.& 20.quod ſimiliter sẽtit idem col. 7. uer. idẽ pone. Ad quæ. foll. ponit in practica, ne decipiatur aduocatus ipſorũ princ. & fideiux. pro ut ipſe refert. infrag. in c. de fideiuſſo. quod citatis fideiuſſoribus ad preſentandum principalem ſuper ueteri crimine,in quo fuit cautione liberatus uult quod compareãt fideiuſſores ipſi & petiẽtes iuramentũ a iudice iurari ſuper quo crimine ipſum uelit, & ſi ſuper delicto quo fideiuxerunt, noua inditia ſuperuenerũt iuſta doct.Bal.in l.pen. ff.de queſt. qui iudex tenetur iurare, ut ipſe dicit per doctr. Alber. Brun. conſi. 87. in fi. Si tamẽ ipſi fideiuſſores uelint ſtare eius iuramẽto, & licet prattica iſta ſit bona non fuit aliter mihi ſeruata per eccell. Nicolaum Franciſcum.de cõſtãtio Regium conſiliarium,& per D. Pirrũ

Anton'ũ lanar. doctorẽ eminentis scintiæ, & pratticæ unde ego alia prattica usus fui quod ab ista citatione præsentationis faciẽde appellari feci allegãdo, quod non superueniẽtibus nouis inditiis. ad alium effectum fideiussores fuerunt citati, & sic per eundem consiliarium obtinui, quia transmissa copia actorũ non aderant ibi inditia de nouo superuẽcta, quæ esset talia &c.

Ad secundũ dubium cum cõfiscata sint bona prædicto rum principalis, & fideiussorum, & mulieres eorum comparuerint, dotes repetentes fuit de pluribus hæsitatum, nã uolentes probare dotes fuisse per easdem datas, uirosq. recæptas, due ipsarum præsentauerunt instrumẽta cõfessionum, nec una ipsarũ probauit de actu ali numeratione, ad quæ producitur in ar. C. de bo. præscri. l. Si quis post hanc in pr. & ar. de equal.dot.in autenti. §. primum uer. Sin autẽ. unde sumitur autem. Sed iã necesse C. de don.an

3 te nup. unde non uidetur præiudicare aliis, & maxime fisco, qui excipit iam sicut, & alii creditores, Sed uidetur ad prædicta cõntrariari leg. fina. Cod. de dot. cau. non numer. & auth. ibi posita quod si lapsa sint tempora, quæ ibi ponuntur, uel quod exceptioni non numerate dotis renun

4 tiauit, uel confessus est post instrumentum dotale, quod ne dum ipsi confitenti, & suis hæredibus præiudicat uerũ, etiã omnibus præcedentibus, siue anterioribus creditoribus non habentibus expræssam hipotecam, ut leg. 2. Cod. qui potio. in pigno. habet. unde si ante crimen

5 cõmissum dos confessata

appareat

appareat ut 2. uidetur quod fisco præiudicet ad cuius commoditatem bona confiscata sunt, & ita ē de mente Glo. in d. l. Si quis super all. Adq. adde quod pulcre dic. Ang. in l. prædicta per rationes efficaces, ut ibi
6 quod quando bona uiri sunt confiscata pōt ipsa uxor propria authoritate accipire res suas que per uirū detinebantur nec debet expectare authoritam iudicis, quod intellige secundum prædicta, At ulterius, hesitandum putauerūt, num in ipsa confiscatione, ueniant confiscanda iura actiones, & nomina debitorū, & uidetur quod nō ut ex uerbis cōstit. demostratur ibi confiscatis bonis suis, & personalia iura nō posidētur ut decidit Bal. in l. 1. cir. princ. ff. de stat. homi. & not. ang. aret. in tratt. maleff. in uer. & eius bona publicamus 2.

col. in uer. quero quis iudex possit Item, & illud dicendum est si nomina debitorum sint inter mobilia, uel immobilia, & uidentur inter immobilia connumeranda, per tex. in l. mouentium ff. de uer. signif. & iam actiones inter immobilia numerātur, ut C. in quibus in integ. rest. nō est, necess. l. fi. Sed contrarium, ac ambigue uidetur dicendum, in c. Sciendum in usib. feud. de feud. cogi Lall. autē de tusc. in consti. reg. pœnam distin
8 guēdo dicit, quod aut competūt pro re mobili, & mobilia cæsētur, aut pro re immobili, & cænsentur immobilia Alleg. aud. in præl. §. Sciendū, & alia iura, ut ibi, & ita declaratur, quod confuse tradit Holl. in pra. in rub. annotentur bona contumacis nu. 8. Tyraquell. quem ibi allegat in tract. de utro. retract. nu. 9. §. 1. Glo.

Glo.7. ubi dicit nec mobilia nec immobilia nomina debitorũ cænseri secundum cõmunẽ practi.quia secũdũ dictã distintionẽ res procedit,pro ut ex mẽte similiter præfati Foll.in d.rub.colligitur ,& ita iuris esse cænsui.

SVMARIVM.

IVDITIVM. IIII.

1 Crimen subornationis maxximum crimen est,

2 Nulla altior dignitas doctorea dignitate.

3 Detemptus per crimine falsi non liberatur fideiussoribus etiam stante statuto quod ueniret pecuniariter puniendus.

4 Accessus ad superiores loco appellationis habetur.

5 Deponens, unũ & postea aliud periurus est.

6 Socio criminis credendum an sit.

7 Licet principali celare ueritatem ob suam salutem.

8 Potẽti opere & sermone in patria sua nulla adest excusationis causa quin citatus comparere debeat coram suo ordinario.

9 Maius peccatum in commictendo quã in omictendo.

10 Infames cum tortura admictuntur cõtra inquisitum.

11 Inimicus capitalis non admictitur in testẽ etiam in casibus in quibus inhabiles admictũtur & nu. 12. & 13. cum distintione.

14 Ad hoc ut testis corruptus possit deponere contra corrumpentem necesse est ut prius constet de corruptione.

15 Testis depositio in ea persona in quã de iure prohibita est interrogatio an faciat presumptionem.

19 Fama cõtra nominatum in simul cum dicto correi, facit inditiũ ad torturam

Dominus

17 Dominus suũ subditum in testẽ producere non põt.
18 Domestici testis fides improbatur.
19 Confesfio in tortura factæ standum est.
20 Secreta alloqutio ad aures inquisiti testis corrupti, auget fidẽ ipsius cõtra cõrupentẽ de corruptione.
21 Falsificatio processus & mutatio cartarum qualiter probetur.
22 Inditium debet probari ad minus per duos testes, nõ probantes de uero malefitio de usu.
23 Testes singulariter deponẽtes de singulis iuditiis singuli faciunt presumptiones & quomodo & qualiter ibi.
24 Testi non uerisimile deponenti nulla est adhibenda fides.

INDICA MIHI Domine uiam tuam, ut sciam recte deambulare.

N præsenti causa uertente inter curiæ coadiutorem inquirentẽ ex una, & Io. Vincentium ex altera inquisitum de corruptione cuiusdam stanæ eius famulæ, siue subornatione, ad falsum testimonium ferendum, contra Ioannẽ Iacobũ de cana muratorem, similiter inquisitum de furto, & scassatione cuiusdam cassæ a qua fuerunt, ut ponitur ablatæ pecuniæ ad summã ducatorum ducentorum ibi repositæ per quendã pasquinum de pasquinis, ac de falsificatione processus, & aliis. Viso toto

so toto processu, & percun tatis actis, illud iudicādum esse putaui, quod crimen
1 subornationis maximum crimē sit, simileq. crimini fal si, nā ad instar ipsius subornator punitur de falso, Glo. cum ibi not. in c. excomuni catus el 2. de heret. tenet idem spec. in titu. de teste §. 1. col. 14. ibi quid si is, qui tulit testimoniū & c. & extat regia nouel. prag. ex. cel. Ducis Aluæ, ita quod ob dicti criminis imanitatem, quāuis de iure doctor non possit torqueri nihilominus pro crimine falsi torqueretur, pro ut notāter di cit Thom. Gram. in uoto 25. per textum in l. Si quis de curio C. de fals. & sequitur Carr. in l. obseruare curabis nu. 180. circa med. pro quo nec excusatur nobilis etiam de genere natus, ut
2 asseritur quia nulla. altior dignitas, quam doctorea di gnitate, ut tenet Matth. de Afflit. in prohem. cōsti. San cimus in tract. de iure prothomisseos, & tamē pro hu iusmodi crimine torquetur, quamuis hodie indifferenter pro quocunq. crimine capitali omnes torquentur, licet non ita de facili, ut tenet prefatus Gram. in præalleg. uoto, & uot. 15. quod est in uiridi consuetu dine, nisi nobilitas, aut dignitas augeat delictum, pro ut per Tiraq. in tract. de pē. cau. 31. nu. 17. Item in tantum est crimē falsi enorme scelus, ut detentus pro tali
3 crimine non liberatur fideiussoribus, etiā quod ex forma statuti ueniret pæcuniariter puniendus, ut per Foller. in pract. rub. examin. lib. sub fideiu. nu. 19. Sed ui deamus si ob inditia in processu contra ipsum inquisitum existētia, sit locus torture nec ne, nam licet pro

parte

parte curiæ producãtur plura, illa utiq. inhabilia esse censentur pro tortura inferenda, & primum ad contumatiam, in quam incurrisse asseritur, replicatur pro dicto inquisito non potuisse fieri contumax, pro ut per mag. curiã uic. stante comparitione facta, in eadem. deleri mãdatur a contumatia, pro accessu ad superiores qui loco appellationis habetur, ut dicunt doct. & maxime Par. de Put. in uer. fuga offitialis nu. 4. in tract. Syndic. quia ut in eodem loco dicit idẽ Par. nu. 3. hodie in curis cõmittuntur plura crimina, & maiora latrocinia, quam in Siluis latronum, dicendum est quod excusetur propterea a comparendo coram ordinario, cum ad dictam magnam curiam pro complemento iustitiæ accesisset, Bar. in l. de pupillo §. Si quis ipsi prætori ff. de no. oper. nunt.

Secundo non obstat, ut dicitur depositio supradictæ Stanæ, quæ primũm examinata contra ipsum Ioãnem Iacobum deposuit, uidisse ipsum aperiẽtem cassã cum quodam scarpello, & sibi testi dicentem, ut ne uerbum faceret cum dictis Io. Vincẽtio, & Pasquino, & quod ipsam uolebat pro conmatre, & demum reuocando & dicẽdo dictam depositionem factam fuisse ad cõtemplationem, & sugestionem supradicti Io. Vincentii. qui ipsam dicit corrumpisse ad falsiter deponendum, uidetur quod sibi non credatur, non obstante quod de mandato magne curiæ fuisset torta pro scienda ueritate, quæ similiter ratificauit secundam depositionem contra Io. Vincentium inquisitum, audacter persistendo in eius

in eius secundo dicto; nam
5 cum sit periura prius dicendo unum, & postea aliud non est sibi credendũ c. testimonium cũ ibi not. extra de. testi. l. qui falsa ff. de test. nec admictitur amplius ad iurãdum, sicut nec antea poterat Bal. in l. Lutius in fin. ff. de infam. l. iii. §. lege Iulia ff. de test. cum simil. & corruptio fidẽ testis uulnerat, sicut periurium Bal. in l. Si quis testibus C. de testi. pro ut nec inimicus põt, post pacem factã deponere contra illum, cum quo habebat inimicitiam, quæ omnia referuntur etiam per Hipp. Mars. sing. 273. Item
6 nec credi debet tali testi, quia socium criminis se fecit dicendo se prece, & promissione corruptam a dicto inquisito l. fi. C. de accus. spec. in titu. de teste col. 9. uer Itẽ quod est socius Pet. de Ancha. consi. 23. Bal. uero in c. 1. Si de inuestitu. inter dom. & agn. l. s ori. dicit quod testis pæcunia corruptus põt produci cõtra corrumpẽtem, eiq. creditur plene, quod iã uidetur fortiter obstare, & ita tenet Gram. consi. 3. nu. 2. maxime uolente illo, cui actus crimino sus nocebat, ut per eundem Gram. uot. xi. nu. x. ad quæ adde Hipp. Marsi. sing. 112. Fel. in c. Licet causam ex. de probat. Lanfran. autem contrarium tenet in c. quoniã cõtra ex. de prob. in tit. de test. nu. 79. quod testis corruptus etiã si uerum dixerit repellitur a testificãdo, nec eius dictum fidẽ facit, ita loquitur clare tex. in d. l. 3. §. l. Iulia ff. de test. Pet. de Ancha. in consi. super all. specialiter dicit nullã esse adhibẽdam fidẽ in alterius præiuditium testi asserenti precibus, & mandato sibi factis falsum iurasse, ad quæ uide

C Phylip.

Phylip. Deci. in consi. 189. quod incipit. Letatus sum, quæ omnia qualiter procedant, & intelligantur inferius dicam. Tertio dicitur sibi non obstare assertũ mendacium, ex eo quia negauit umquã accessisse ad domũ Ant. eins patrui dum ibi dicta stana carcèrata per mansit ex eo quia nihil dicebat scire de huiusmodi furto, & postea examinatis pedissequis ipsius Ant. repertũ fuit ex depositione ipsarum quod prædictus Io. Vincentius pluries accessit ad dictã domum, & loquutus fnit cum ipsa Stana, Vnde apparet ipsum Ioãnem Vincentium in mẽdatio depræhensum, quia replicatur quod non esset simpliciter uerum quod conuictus de mendatio debet torqueri, cum contrarium And. de Iser. in consi. reg. Si damna clãdestina ultimo loco ceu

7 fuit, ex eo quia licet principali celare ueritatem propter suam salutem, maxime aliis non cõcurrentibus, ut per Io. de Amicis consi. 114. Par. de put. in tract. Syndi. in uer. tortura el prim. uer. uiso de inditiis nu. 4. & 5.

Ex parte tamen curiæ replicatur aduersus prædicta, non obstantibus iis debere procedi contra affatum inquisitum ad torturam, ex infra dicendis, nam, quamuis dicatur se in tuto tueri, ob comparitionem factam in mag. cur. uicariæ medianti bus literis ab eadem expeditis quod sibi remitatur cõtumatia, nihilominus istud nequaquã sibi prodesse habebit, nãq. pro ut pulc. dic. Affli. in const. reg. clementie in 4. not. quẽ seq. & all. Foll. in pract. in rub. uer. Si cit. cõp. & c. nu. 6. ipsa mag. curia hoc facere nõ potest, nisi esset rex, qui dispen-

lasset

faſſet cum clauſula non ob ſtante contra d. conſt. clementiæ, unde cōcludendm ipſum contumacē, quibus maxime ſuffragatur, nā ipſi inquiſito potenti iu patria opere, & ſermone nulla
8 aderat excuſationis cauſa quin comparere debuiſſet, corā ſuo iudice ordinario, ubi effectus fuit contumax, ut dicit ibi Afflit. in d. cōſt. uer. quod dicendum, & pro ut per Foll. in rub. & ſi con fitebuntur nu. 21. quia iſtud ceſſat in caſu noſtro.

Ad ſecundum in quo tot Doct. uariæ loquuntur an credendum ſit teſti aſſeren ti ſe corruptum ab aliquo, plura conſiderāda iudicaui, quæ pro curia in mediū affe runtur, namq. Doct. intelligunt tunc demum teſtē cor ruptum contra corrumpen tem fidē facere, ut ſibi plene credatur, quādo fuit cor ruptus ne teſtimonium diceret cōtra eum, qui ipſum contra corrumpentem pro ducit, contra quē plenam fidem facit, pro ut tenet Rom. in ſing. 330. Bal. in c. 1. Si de inueſt. int. dō. & uaſſ. lis or. pro Fely. in c. licet cauſā de probat. ix. not. Au guſt. Ber. q. 58. & eſt limitatio Spec. ad d. l. III. §. lege Iulia ſ. alleg. Ad quæ accedant quod aliud eſt dicere in teſte pæcunia uel promisſionibus corrupto, qui falſum depoſuit, quia nullo modo tali teſti creditur, ut dic. Phil. Dec. in p. alleg. cō ſi. 189. nu. 8. referendo dictum Fulg. conſi. 173. qui di citur moueri per regulam quod ſocius criminis non interrogatur in iſto caſu, quia non eſt de criminibus exceptis, nec ut ibidem refert, dictum ſocii criminis facit inditium ad inquiſitio nem formandum, per dicta eiusdem Fulg. conſi. 136. &

aliud est dicere testē corruptum ne testimoniū ferret, ut dicunt præfati doct. Nihilominus, tex in d.§. l. Iulia loquitur clare in utroq. casu uel tacēdo ueritatem, uel testificando falsum per uerba ibi ob testimonium falsum ferendum, uel non ferendū, quia falsum utroq. casu dicitur ut prob. tex. & Bar. in l.1. §.1. ff. de fals. & propterea nō debet esse differētia aliqua super prædictis casibus uetitis. & rō potest esse diuersitatis, cur isto casu admittitur silicet cnrruptus ne testimonium ferret, contra corrumpentem, nam, primum non am
9 bigitur maius fore peccatum in cōmictendo, quam in omictendo, ut quia aliquid interrogatus snppressit, & tacuit, cum dictū ipsius ob ipsam ueritatis negationē, ualet si exprimatur, nec propterea uitiatur ang. consi. 194. uisis processibus causæ in fi. 2. col. per dictū Iacobum Butr. in l. Lucius ff. de his qui not. infa. Tiraq. de pen. cau. 24. nu. 42. & 48. quod si ultra ueritatem aliquid deposuerit, iam falsus iudicatus est, ut ibi not. Tiraq. in d. nu. 42. & tenetur cōmuniter ut supra.

Sed quid dicendū si cum tortura ista Stana testifica
10 ta extitit idem, contra affatum inquisitum de subornatione, certæ elarum est in iuræ infames cum tortura admitti in testes contra aliquē Glo. & Bal. in l. 3. §. lege Iulia uer. palam ff. de test. Thom. Gram. consi. 45. & 58. circa quæ dic. Glos. in d.l. 3. §. 1 Iulia iu uer. palam, quod admittitur cum tortura, dummô non sit in criminibus publicis, quia per torturam infamia purgari uidetur, ut not. Bar. in l.1. C. de sum. trinit. & fid.

capth.

Capth.quãui. ibi distinguat nõ habere locũ in criminalibus, Lud.Carr. tamẽ in præ all. l. obseruare cur.nu.164. referẽdo ibi plur.Doct. dic. numquã testes infames admitti nisi cũ tortura, quod tamen temperat, & declarat, quando sunt rõne delicti inhabiles, siue infames, & criminosi, secus si sunt inhabiles rõne cõsanquinitatis, uel dimesticitatis, uel in similibus all.ibi Bar. in l. ex libero ff.de quæst.& ibi Alex.
11 dummõ nõ sint inimici capitales, qui nullo modo admittuntur, etiã in casibus in quibus inhabiles admitterentur, ut ibi d. Lud. Carr. declarat & not.Bar.in trac. de test.in rub.quæ exceptio oppõatur testi, idẽ Lud.car. nu.152.& Bar. in l.1. §. cum quis ff. de quest. ubi quid quando inimicitia peruenit ex facto illius contra quem producitur, quod Pulcrum est, & uid. Bar. in l.1.§.cum quis ff. de quest. & prosequere per eũdẽ Lud. Carr.
12 admitti quando ex offitio proceditur, non autẽ quando per accusationẽ, & tunc testis inhabilis admittitur, ut locum habeat ad faciendum inditium ad torturam, non autem ad condemnandum, dummõ concurrant alia inditia, uel sint plures, quia plures testes repulsati, si non sufficiunt ad condemnãdũ, sufficiunt ad torquendum, & ibi all. Thom. Grã. uot.25.& cõs.70. Bal. & Ias. in d. l.1. C.de sũ.trin. & fid. capth.quod intellige si rõne crimius fuissent repulsati, ut per d. Doct. in alleg. loc.& add. Matth. ab Affl. in const. usariorũ post x. not. ibi, sed iusta hoc quæro.& maxime hoc procederet, quando ex dictis ipsorum testium appareret, quod nõ sunt difformia,

immo consona, & uerisimilia, pro ut idem Lud. Carr. qui per multa Iur. ibi ten. consideratis considerandis per ipsum indicem, pro ut dicit Par. de put. in uerbo tortura il 3. c. testis in testimonio uarius, ubi quid si dixit unum sponte, & aliud in tortura, uel si sponte uarie dixerit, ubi semper operatur arbitriũ, & iuditium iudicis bene informatum, iux. tex. in l. 3. ff. de test. tu magis scire potes quanta fides testibus & cætera, & pro ut ten. Par. de put. in d. tract. Synd. in uer. tortura il 3. c. testis. Vnde breuiter concludendum fore iudicaui, quod ad hoc ut testis qui testificatus est se corruptũ ab aliquo pæcunia, uel consilio, siue præce, uel promissione deponere possit contra corrũpentẽ in causa
14 subornationis, necesse est secundũ Aug. Bero. in præfata quest. 58. quod prius constet de corruptione, & sic de qualitate, propter quam admitti possit contra corrumpentẽ, alias dictum testis nõ faceret fidẽ, pro ut cæteri Doct. intelligẽdi sũt

Adde prædictis, quod licet, quando fit interrogatio in ea persona quæ de iure prohibita est interrogatio, pul. Dec. in præall. consi. 189. teneat, quod non faciat præsumptionẽ, pro ut ibi alleg. multa & ita etiam teneat Hippol. in pract. in §. diligenter nu. 67., nihilominus magis cõis cõclusio Doct. est in cõtrariũ. uideli
15 cet iudicẽ ob talẽ depositionẽ posse inquirere, si maxime depositio ipsa facta sit cum tortura, uel poststatim Sal. in l. fi C. de accus. Ang. & Roma. in l. Et si certus. ff. ad Sille. host. & Io. Andr. bur. Anch. Abb. in c. 1. de cõfess. & Imol. in d. c. 1. Subdit dicens

16 dicẽs quod si est fama contra ipsum noiãtum iusimul cũ dicto cõrei est sufficinse inditiũ ad torturã, & prædictis etiã uid. tex. in c. 1. de test. lib. 6. & in l. quoniã C. de test. & uid. pulc. istã materiã per Blã. in l. fi. ff. de q. n. 388. & 389. & uid. eũd. Blãc. in d. l. n. 378. Tõ. gra. pulc. cõs. 35. n. 23. 24. 25. & 26. alleg. And. de Ysẽr. maxime cõcurrẽti mala fama dicti Io. Vin. inquisiti, ut ibi dic. d. Tõ. gr.

Sed ulterius progrediendo in casu nostro illud primum considerandum iudicaui, quod non ab re, & sine maxima rõne per l. dispositum inueniatur domi-
17 num suum subditum in testem producere non posse, pro ut not. inquit Bar. in l. lege iulia per illum tex. & in l. idonei ff. de test. c. in literis, & ibi Fely. ex de test. & id. Fely. in c. intimauit eodem ti. quia fauor partis dominice, ipsum repellit, ut ibi dicitur, & similiter do-
18 mestici testis fides improbatur a simili, pro ut per tex. in l. unius §. Seruus, & ibi Bar. ff. de quest. & tex. in l. 2. C. de testi. & si repli caretur quod non fuit dictus inquisitus. qui pæcuniam perdiderat, sed alius eius alumnus intus camerã ipsius inquisii, in qua dormiebãt, respõdeo, quod paria sunt esse talem, & haberi pro tali hoc easu, maxime ex infra dicendis.

Quare, numquã isti tales tanquã inhabiles admittuntur ad offensam, & propterea dato quod dicta Stana serua deposuerit contra dictum Io. Iaco. dicendo postea sponte quod, quæ dixit non fuerunt uera retractando primum eius dictum, adducendo causas, ob quas dicit se prorupisse ad falsum deponendum, ac dando inditia

inditia corruptionis, pro ut teltes fuerũt examinati, & apparet ex actis contra corrumpenté ut s̃. conclusum fuit per iur. alleg. bene per mag. cur. Vic. fuit proui ſum ipſa torquendam, & eius depoſitioni ſtandũ, quæ fuerit in tortura ratificata, per ea, quæ not. Par. de Put. in uer. tortura il 2. e 3. quod incip. teſtis Bartol. Socc. conſi. 253. quod incid. in cauſa d. Io. in uer. capio in fin. cum uers. seq. 2. pa.. ſequendo dictũ Bal. in l. 3. C. de adult. & quod huius-
19 modi confesſioni factæ in tortura ſit ſtandum, ſi prius fuerit maxime alia ſpontanea facta, uid. Bar. in l. 1. §. diuus ff. de queſt. in l. qui ſententiã C. de pen. Sed iſtud uidetur quod non obſtat in caſu noſtro, quia ſtatur dicte confesſioni in tortura pluries ratificata in illa cauſa, in qua fuit corrupta tantũ, non tamen in cauſa contra Io. Vinc. inquiſitum de alia cauſa, ſcilicet ſubornatione, & ſic in diuerſa, pro ut idẽ Aug. Bero. in præalleg. queſt. 58. tenet nu. v.

Et propterea ſtante prædicta cauſa, ut quia dicta Stana erat ſubiecta dicto Io. Vinc. rõne dominice poteſtatis, & neceſſe erat dici, quod niſi inculpatus fuiſſet dictus Io. Iac. quod ipſe Io. Vinc. pro ut iam murmurabatur a pluribus caſſam ape ruiſſe, cum iam in una camera dormiiſſent cũ dicto Paſquino, & maxime quia a dicta caſſa fuit furto ſubtractus quidã ſcuppectolus maximi ualoris deauratus pulcherrimus, unde præſumendum eſt, quod ad tollendum ab eo iſtã maculam coegiſſet dictã eius ſeruam ad falſum ferendũ teſtimonium, pro ut ipſa dicit

Et illud non est omitten-
dum quod pater dicti Io.
Vinc.post furtũ contractum
post paucos dies restituit,si
ue dedit oẽ totum,& quic-
quid ipse pasquinus perdi-
derat, quo casu arguitur,
quod ille pater tanquã sa-
gax, pro ut est fortasse sci-
ens, quod dictus Io. Iac. e-
rat innocens, & quod pote
rat potius presumi contra fi
lium cum ambo stabãt dor-
mientes in dicta camera, i-
psas pecunias restituit, quã
ad aliũ effectũ, quia nemo
præsumitur uelle iactare su
um per regulã iuris tritam.

Accedat, etiam quia dicta
Stana a principio semper di
xit se nihil scire contra di-
ctum Io. Iac. taliter quod
mediante fauore super Io.
Vincentii fuit carcerata in
do. Ant. præfati patrui,& ui
cini dicti Io. Vincentii.

20 Accedente quoq. menda-
tio s̃dicti Io. Vinc. afferẽtis
nequaquã fuisse in dicta do
mo ant. dum ibi carcerata
permanebat a principio,cũ
uolebat dicere cõtra ipsum
Io. Iac. ex eo quia nihil di-
cebat scire, & examinatis
pedisequis Antonii dixerũt
quod pluries illuc se contu
lit existente Stana cũ com-
pedibus, & in secreto lo-
quebatur cum ea, quod uti
que crescit fidẽ ipsius Stane
& cõtra ipsũ Io. Vinc. ma-
21 xime aliis cõcurrẽtibus, ui
detur quod faciat inditium
ad torturã,pro ut per Alex.
consi. 2. in 3. col. 7. uol. &
in consi. 107. 2. col. 7. uol.
Par. de Put. in tract. Synd. in
uer. tortura il 1. c. uiso de in
ditiis, per Bar. in l. qui sine
ff. de quest.

Mendatium .n. secundum
Cic. est falsa uerborum pro
latio cum intẽtione fallen-
di & c. Et similiter quod
facta dicta depositione, dũ
uolebat ipsã cuiiã confron
tationem

tationē fieri cum dicto Io. Iac. & Stana, & āte dictam depositionē ut dictū est, sēper dictus Io. Vinc. loquutus fuit, in secreto cūeadē, & ut dixit ipsa Stana, & per testes probatur, dicebat quod refereretur prime depositioni, quod facit similiter in ditiū cōtra dictū Io. Vinc. maxime quia dictus Io. Vinc. carcerari fecerat Io. Iaco. ipsum, & ipse depo suit similiter contra eundē, unde arguebatur inimicitia quedam, ut per Bar. in l. 1. C. de seru. fug. Fel. in c. afferte de præsumpt. Lnd. Carr. in prædicta l. obseruare nu. 134

Et prædictis etiā suffragatur, quia Stana uenit spōte dum uolebat cōfiteri sacerdoti eius peccata ad reuocandum eius depositionem contra dictum Io. Vinc. potentem opere, & sermone, & d. Io. Iac. erat pauper, & egenus.

Accedat insuper, quia sēper bis in tortura, & in præsentia, & absētia ipsius perseuerauit contra ipsum Io. Vinc. audacter persistendo, pro ut not. Par. de Put. in uer. tortura el 2. c. 3. & Bal. de tortura test. in l. fin. C. de quest. dicit plus credendum testi torto, quam non torto.

Et aliud maxime considerationis animaduertendum est, quod dictus Io. Vinc. potens opere, & sermōe. dum sibi fuit accomodatus processus ab actuario in fine sui offitii existēti reperitur dictus processus falsificatus in illa carta, in qua erant depositiones dictarum pedissequarum, quæ conuincebat de mēdatio dictum Io. Vinc. pro accessu, & secreto colloquio in domo antonutii, ubi erat Stana prædicta carcerata cum cōpedibus, ad quam domum ipse nega

uit ac-

uit accesisse, ut dictum est, & falsitas ipsa clare patet ex oculari inspectione, ultra quod sunt tres notarii examinati, qui dicunt paginam ipsam esse nouam, diuersi signi, & differenté ab aliis, & similiter scriptura in ea, apparentibusq. nonnullis literis recentioribus, & recenti arena plenis ob ipsius recenté scripturam, taliter quod ex eis latæ depræhenditur falsitas, ut tenet in terminis Par. de Put. in uer. tortus nu. 49. ibi uel si quis.

Est etiam dicti Angeli testis producti contra prædictum Io. Vinc. deponentis ipsum Io. Vincétiũ sibi dixisse quod prædicta Stana iam uerũ est, deposuisse falsum, quia nihil sciebat in ueritate, sed quod credebat dictũ Io. Iac. proculdubio furtum ipsum commisisse, quare hoc ipse mandauit dici per Stanã, quia uolebat dictum Io. Iac. õnino questionibus subiici, si debuisset impendere mille aureos, ex quo dicto arguitur in fauorem Stane, pro qualitate corruptionis concurrente postmodum dictũ Ioãnis Simonis. asserentis, uidisse quando Io. Vincétius asportauit quandã petiam moccaialis pro tunica siue gõnella ipsius Stane, illo tempore quo subducta deposuit cõtra dictũ Io. Iac. ex quibus omnibus datur intelligi probatũ extitisse de qualitate corruptiõis & de ipsa corruptione, maxime quia, quamuis respondeatur istis duobus testibus, & dicatur, quod quolibet inditiũ debet pro-
22 bari ad minus per duos testes, non probãtes de maleficio uero de uisu pro ut per Bar. Doct. in l. fi. ff. de quest. imol. in c. sicut de Simo. uolu.: Glos. quæ singu.

reputatur

reputatur in l. fi. C. fam l. hercis. in tãtnm quod dicit Bar. in d. l. fi. quod si unicus testis repetitur ad probandum de aliquo signo siue in ditio nõ ualet, nec probat, & mille testes singulares tã tum probant quãtũ probat unus Bal. & Doct. in l. iusiurandi C. de testib. Dec. cons. 3 0. incip. uisis in ult. col. Tamen iis non obstanti bus in casu nostro dico quod quãuis singula indi ia & unumquoque ipsorũ debeat probari saltem per du os testes ut faciãt inditium, nihilominus testes deponé

23 tes singulariter de singulis inditiis per Doct. nõ inficia tur, quin singuli faciãt præsũptiões, quæ simul postea faciũt inditiũ ad torturam, quia quæ non prosunt singu la multa iuuãt pro ut in ter minis nostris traditur per Brun. in tract. de indit. & tort. in prin. ibi circa secun dum nu. 5. & 6. & idem uidetur sentire Hippol. Mars. sing. 14. & tãto fortius dic. ipse Brun. hoc tenere pro costanti. quãto quod illi testes (pro ut sunt in casu nostro) sint multum notabiles & maxime authoritatis per dictum Paul. de cast. in l. Lutius ff. de infam. pro ut idé Paul. ten. in l. admouendi ff. de iur. iur. & hoc fortius in cõsiderationé adduxi, nam primũ dictum Stanæ, contra Io. Iaco. erat satis a ueritate dissonũ, & quasi ipsa falsitatis immago, dicendo quod ipsa uidit Io. Iac. ape rientem cassã cum martel lo & scarpello tépore quo comedebant dicti pasquini & Io. Vinc. & quod eidem dixit ut taceret ex quo ipsã uolebat in cõmatrẽ, & nihilominus intus dictam domum erant inter masculos, & fœminas fere quatragin ta serui, & familiares, qui non

non poterant n › uidere & audire ut probatur taliter quod eius primũ dictum tã
24 quã nõ uerisimile nõ debet admitti l. nõ uerisimile ff. quod me.ca.l.ob carmẽ ff. de test. Allex. in cons. 95. in 4. uol. quibus accedat bona fama, & optima cõditio ipsius Io. Iac. in processu probata, quæ multum operatur Dec. in d. cons. 189. in fi.

Quibus omnibus sic stantibus in iur. & in facto, ac approbatione dicte Stane a prefato Io. Vinc. qui ipsam pro uiridica & honesta muliere approbauit ac stantibus aliis consideratione dignus illud mihi uisum fuit, iudicandũ cõtra prædictum Io. Vinc. existere inditia ad torturam sufficientia quæ per difensiones ipsius non fuerunt aliter, euacuata.

SVMMARIVM.

IVDITIVM. V.

1 Banditus ob eius delictũ & condemnatus ad perditionem suorum bonorum ipso restituto ex indulgentia principis an uideatur restitutus ad bona deperdita ob ipsum delictum.

2 Verba rescripti semper esse inspicienda.

3 Indulgeo uerbum ad uitam tãtũ restituit criminosũ.

4 Restituo uerbum restituit ad uitam & famam.

5 Gratia facta per rebãdimentum quid operetur.

6 Banditus quis dicatur.

7 Restitutio plenaria facta per principẽ an extẽdatur ad bõa ad extrãeos possessores per fiscũ dixtracta.

8 Princeps nõ præsumitur in gratia quã facit quod intẽdat alteri præiudicare.

9 Si fiscus ex alienatione factus est locupletior tenetur ad restitutionẽ pecũiarũ pro re ad extrãeos possessores per ipsũ dixtracta

Christi

Christi redemptoris nostri suffragio repetito. Amen.

IRca dubium mihi præpositũ ad consulendũ, Antitius propter eius delictũ banditus contra quẽ postea per sententiã fuit processũ ad perditionem omniũ bonorum suorum facto ribandimento, siue restituto ex indulgentia principis simpliciter facta, censeatur etiã restitutus ad bona iam admissa & deperdita per sententiã uigore dicti delicti & contumatiæ, & dato quod sic: an habeat locũ ad bona per fiscũ ad alios possessores dix tracta, & quid iuris sentiã.

Circa quæ breuiter dicam iusta ea quæ preponuntur

2 quod in rescriptis uidẽda sunt uerba rescripti si inde percipi pōt mens principis utrum ad uitã dumtaxat uel ad bona famã, & dignitates ipsum restituat, quod cum non appareat, aut ipsa restitutio est facta per uerbum

3 indulgeo, & tũc proculdubio ad uitã tantum restitutus uidetur in sola criminis corporali pœna quæ cẽsetur sibi remissa l.2. & l. si ademptis C. de sent. pass. si uero est facta restitutio per

4 uerbum restituo tunc censetur restitutus ad uitam famam, & dignitates, & bona ac ad ea omnia quæ ãte perpetratum delictum habebat l. fi. & l. 1. C. eo tit. quia a contrario tantũ restituitur per gratiã, quãtum per sententiam condẽnatoria fuit sibi ademptũ ut dic. tex. in d.l. fi. Si uero sibi fuit facta gratia per rebandimentum.

5 dico quod quãuis cõmunis usus loquendi docet

quod

quod banditus & condem natus appellatur eo quia accipit nomen a crimine, & ob crimen dicitur, & e conuerso, rebãditus is nomina
6 tur qui a bãdo præterito & sic a pœna restitutus est l. relegatorũ ff. de interdit. & releg. & l. 1. eo tit. nihilominus dico contrarium, quod immo istud uerbum habet uim plenæ restitutionis & admissionis ad bona ac ad dignitatem & famam pro ut ita tradit Bar. in l. fi. C. de sent.pass, etiã per magis cõmunẽ usum loquẽdi & hanc quest. disputauit Iac. aren.ut refert Bar.in d. l. fi. & ita couclusum fuisse dicit pluribus rationibus, ut ibi per eum Bar. in l. non solum §.fi.ff.de procur. Bal.in d.l.fi.C. de sent.pass. cum simil.

Restat uidendũ an ista plenaria restitutio extendatur etiam a bona ad alios pos-
7 sessores extraneos per fiscum distracta & alienata, retentis terminis prædictis. Et cum uerba dubia in materia gratiosa sint latissime interpretanda in fauorem recipientis gratiam c. Si gratiose de rescr. in vi.& l. fi.ff. de const. princ.dicendũ erit quod intelligatur restitutus etiã ad bona extraneis distracta. Sed uidetur contrarium nã si iste fiscus iusto tit.& bona fide,& per sententiam res ipsas tenebat de quibus factus fuit uere dominus, Ergo isti ẽptores cũ similiter sint bone fidei possessores, & ueri domini quia emerunt a fisco uero domino uidetur quod non datur cõtra eos rei uendicatio l. 1. & l. officium ff. de rei uend. tanto magis
8 quia nõ præsumitur quod princeps in gratia quam facit quod intẽdat alteri præiudicare Bar. in l. fi. C. de sent.

sent paff. l. & si sine §. Sed quod papinianus ff.de min. & sic restituẽdo bona princeps ipsi restituto censetur restituere ea quæ apud fiscum erant quorum erat dominus, nõ ea quæ fuerãt alienata, cũ nõ possit absq. cõsensu dominorũ l. id quod nostrum est ff. de re iud. fiscus .n. succedit in bonis ipsius rei tanquã heres. l. tutor C. ad l.iul.de ui. pup.& uid. quæ ad præpositũ tẽet Iser. in c. 1. in fi. de uassal. decrepite etatis, & decis. sac.regii cõsi.361.ubi tractatur ista materia tamẽ Bar. in d.l.fi.& l.2.C.de sẽt.paff. sic distinguit, quod aut fiscus ex pecuniis quas accepit ex uẽditiõibus siue alienationibus dictorum bonorũ fuit effectus locupletior quia uerse fuerunt pecuniæ in utilitatẽ fisci,& tunc fiscus tenetur ad illarum restitutionẽ, aut nõ, quia fortasse fuerũt furto subtracte aut alio fortuito casu deperdite etiam non tenetur Paul.gril.de relaps.exc.quest. v.& ita consulo & iuris esse censeo.

SVMMARIVM.

IVDITIVM. VI.

1 Litigantiũ (ut plurimum) quilibet habere ius in re præsumit & duorum alterũ succũbere necesse est.
2 Sindicatores & eorum actuarii sanguinẽ ab officialibus sindicandis sugere desiderant multocies.
3 Officialis de sententiis male latis non sindicatur & de quibus & quomodo.
4 Iudex qui tantum pronuntiauit malam sententiam & ei non fuit exequutus an teneatur in sindicatu.
5 Iudex an & quando debeat condemnare reum ad restitutionẽ rerũ ablatarum & nu.

& nu. 6.

7 Heres tenetur seruare pa-ctũ licitũ a defunto factum

8 Habens fundum obligatum &consentit eius alienationi, non pōt amplius eum uendicare, etiam uirtute pacti & obligationis futurarum rerum quamuis redegerit ad eundem qui uendidit obligatum.

9 Probationes facte coram arbitris an ualeant coram ordinario. & nu. 10.

11 Protestatio ad hoc operetur debet fieri in scriptis & non oretenus.

12 Expense facte a domino seruo egrotanti an repeti possint.

13 Filius paciscendo non præiudicat iuribus patris.

14 Absens habetur pro dissentiente.

15 Remissio ad locum contractus an possit fieri.

16 Remissio an possit fieri in locum delicti.

17 Accipiens æqum ad uicturam usq. ad locum si in itinere infirmatur & moritur an debeatur salarium locatori.

18 Recipiens rem deteriorem non uidetur remittere interesse.

19 Creditor qui, rem pignoratam pignorauit pro maiori summa an teneatur furti & quando &, quid si dedit rem ut pignoraretur per creditorē nō habēs debitor pecuniā, & nu. 20.

21 Publicanus siue gabellota antiquus qui satisfecit de tempore præterito prefertur cuicūq. alteri moderno.

22 Fraudanti gabellas licitum est etiam animal quo portatur ipsa res gabelle subiecta cōfiscari cū ipsa re.

23 Liberatio & exēptio a solutione gabelle præscribitur spatio quatraginta ānorū.

24 Extraneus paciscens sibi dotem reddi non liberatur is

D qui

qui doté accipit dãdo eã mulieri & quãdo & nu. 25

26 Bandum quod quicunq. capiat malefactoré habeat quinquaginta solus princeps & nõ recognoscens superiorem facere potest.

27 Arma deferre in propria patria unicuiq. uetitũ est, etiam si sit domesticus Regis uel conmensalis uel licentiã habeat a Rege, dũ modo, nõ sit clausula non obstante

28 Promictens aliquem facere securum ã cogatur prestare fideiuxorem.

29 Promictens aliquem assecurare non habens immobilia an teneatur prestare cautiõé,& quid si aduena.

30 Caprarius non solum tenetur deferre pelles caprarũ mortuarũ domino sed debet ptobare nõ sui culpa capras fuisse ãbactas.

31 Dominus pro cõmuni & in diuiso põt fundũ totum alteri locare si utiliter facit.

32 Salarium aduocatorum debetur in principio causæ.

33 Aduocatus ã debeat gratis consulere si potest consulere nõ reuoluẽdo cartas.

34 Pœna si in obligatione non est adiecta iudex statuet.

35 Fideiuxor an possit pignorare eũ pro quo fideiuxit.

36 Ablatiui absoluti huiusmodi naturæ sunt ut semper resoluantur in uim conditionis.

37 Appositum in conditione, ã inducat dispositionem, & an adductum in dispositione aliquid cõditionaliter dicatur esse de forma.

38 Peruersio formæ uitiat actũ.

In te

In te domine speraui non confundar in eternum &c.

N præsenti causa mag. Syndicādi de pluribns impediti, dum a mag. ciuitate consultor electus sim, illud quidē oculis,& memorie obiectū extitit; quod Terentius ait, Veritas odium parit. quia litigantium, ut plurimū quilibet ius habere in re præsumit, & duorum alterum succūbere necesse est, qua de re ad hunc effectum Par. de put.in tract.Synd.in princip. narrat Angel. de Aret. magnum pract. & eminētis scientiæ,in syndicatu detēptum, & nisi omnia cōsilia Italiæ in eius fauorem consuluissent, iam decapitatus fuisset, & sunt nonnulle ciuitates huius regni, quæ habent aliquos diuites ciues, qui per fas,& nephas dominari uolūt,&ab offitialibus quasi,pro dominis haberi. quare multoties in syndicatu offitiales iustitiā exercētes sine respectu, uariis falsitatibus, & machinationibus præparatis impediūtur, & in cōpluribus locis, & ciuitatibus, syndicatores tanquā arpiæ, & Actuarii eorum ueluti furantes in filiis ab ipsis offitialibus sanguinē sugere desiderāt, pro ut etiam refert Par. de put. in uer.fuga offitialis c. 2. nu.3. & ad præpositum re uertendo. Primum quidem mag. syndicādus extat quæ relatus ex eo quia non condemnauit quendā mucciotum ad restitutionē rerum ablatarum Petro quærulanti, pro ut dicitur quod iudex ex necessitate sui offitii coactus fuisset, l. Si quis

D ii adie

ad se fundum C. ad l. iulia. de ui. Par de put. in tract. synd. in uer. condemnatio, sequitur modo alia questio Bar. in l. interdum de pup. iud. & in l. interdũ la 11. §. qui fure ff. de furt. & tamẽ licet in aliquibus locis uide
3 rim obseruari, quod pro sẽtẽtiis male latis officialis non syndicatur nisi de furtis, barattariis, & similibus, pro ut per Thom. Grã. consi. 54. qui alleg. optimum tex. in aut. hodie C. de iuram. calũ. & Amod. in suo tract. synd. quia pro ut idẽ Gram. in præaleg. cõsi. dicit nu. 9. & 10. Si grauatur põt apellare, & a iudice appellationis eius ius consequi, unde primus iudex nõ teneretur pro ut d. tenere etiam Catal. Amod. Iusti. ut ibi dicitur, Si modo poterat ab alio iudice postulari, & pro ut d. Amo. in fin. in rub. de qui bus offic. non teneatur, & intelligit nisi ad expensas, siue sumptus litis, quia pars poterit consequi interesse corã iudice appellationis, quod dictum fuit Glo. in l. 1. ff. quod cuiusq. uni. & Bar. in l. ex quibus ff. de alien.
4 iud. mut. ca. nihilóinus si ipse iudex condẽnauit, siue pronũtiauit nõ tẽetur ex ipsa pronũtiatione sola, nisi processerit ad exequtionẽ suæ sẽtẽtiæ, pro ut ibi dic. d. Amod. per l. pẽ. & ibi Bar. ff. de uar. & extra ord. cogn. Bal. in l. si quis in cõscribendo C. de pact. & seq. d. Grã. in præall. cõs. & Par. de Put. in uer. sẽten. nu. 4. & c. seq. nu. 4. tamẽ uisis processibus & actis dico quod oppositis nõ obstãtibus ipse mag. syn
5 dicãdus debet absolui, nã tũc iudex debet cõdemnare reũ ad dictã restitutionem, quãdo de ipso debito cõstaret per cõfessionẽ ipsius inquisiti factã, secus quando

per alias probationes, ita sing.ten.Bal. in l.qui crimẽ. in ult.col.C.qui accus.non pols. quem seq. Pet. rau. in suo alph. in uer. 1. c. iudex dictum est,& Par.in d. tract. synd. uer. latro c. 3. & tamen contra ipsum mucciottum non erãt probationes, sed tantum inditia pro tortura inferenda, quod magis suffragatur mag. syndicando, quia unus testis de uisu non facit probationem,sed tantum inditium, si tamen ẽ integer, ut cõmuniter tẽ. Doct. & max. Bar. in l. fi. ff. de quest. Bal.in l.2. in 1.col. C. quorum app. non recip. Glo.in l. Si quis C. ad l.iul. maiest. Doct.in l. admonendi ff. de iur. iura. Hypp. in pract. §. diligenter num.1. Lud. Carr. in pract. in princ. nu. 110.

Secũda quærela ciuilis ẽ, quod cũ mag. Ioẽs de Ant. haberet obligatũ Marcum Ant.de risca, & eius bona omnia præsentia, & futura habita,& habenda hypotecata teneret pro summa ducatorum quingentorũ,dum prædictus mag.Ioẽs consensisset alienatione unius fundi sibi hypotecati dicti la riuera uendito dicto fundo, eoq. per spatium unius ãni per eundẽ Marcum Ant. reẽpto, & postea mortuo, fuit quæsitũ per ipsum Ioannem dictũ fundũ, una cum aliis sibi pro debito adiudicari, quia quãuis assensisset uenditioni facte per dictum quõdam Marcum Ant. attamen cum postea reemerit ipsum fundũ,& in eius posse peruenerit ex eo quia,obligauit õnia bona sua præsentia, & futura habita, & habẽda rõne futurarum rerum est sibi obligata, & in obligationem redegit per ipsum pactum iuratũ, quod firmiter seruandum est, l. Si

quis maior l. Si super posses sione C. de transact. l. petens, & l. pactũ C. de pact. l. iurisgentium §. pactorum ff. eod. & l. pactum ff. de probat. etiã per singularem successorem l. si tibi decem §. pactum cõuenctum ff. eod.

7. Et hæres tenetur seruare pactum licitum a defuncto factum l. epistola §. Si inter debitorẽ ff. de pactis, At pro parte hæredum mortui replicatum extitit, quod cum dictus Ioan. haberet semel

8 fundum obligatum, & renuit ius, quod habebat, non debet amplius admitti ad illud etiã per illud pactum futurarum rerum, & rõ põt esse, quia erat ius certum tempore obligationis existens, per quod non compræhendebatur futurum, & actum esse dicitur quod ex rei qualitate colligitur Bar. & Glo. in l. semper instipul. ff. de reg. iur. quibus omnibus pro utraq. parte productis bene uisis, & auditis mag. aduocatis, ego aũt ultra ea, quæ pro parte dicti mag. syndicãdi adducebantur dixi de hoc in fauorem ipsius esse tex. form. in l. solita prouidẽtia C. de remis. pign. ubi ibi dic. Imper. nobis aũt uisum est, eum qui semel consensit alienationi hypotecæ, & hoc modo ius suum respuit indignum esse eandẽ rem ab initio sibi supositam uendicare, uel tenentem inquietare, ad quæ uid. etiã quæ dicit Vgo. donelli in tract. de pign. in c. quib. mod. pig. uel hyp. sol.

Tertia quærela ciuilis est, quod dum fuisset factum compromissum inter nob. Cæsarem bur. & Io. Baptistam de cioncla quibusdam mag. arbitris, & examinatis testibus coram eisdem, nihilominus expirauit compromissũ ante prolationem sentenitæ

sen.etiæ, & productis actis ipsis coram ipsis arbitris re ceptis, fuit dubitatũ quod
9 probationes ipse non ualeant coram iudice ordinario, cumq. mag.syndicandus ipsas recepisset, & ex eis sententiã protulissẽt di citur grauasse quærulãtem, & tanto magis quia pro ipsi 11
us quærulãtis parte fuit pro testatum, pro ut probatur per unum testẽ, quod non reciperentur dicte depositiones, Ad quæ breuiter iudicandum putaui, dictum syndicandum absoluẽdum 12
10 eo quia, probationes factæ coram arbitro faciunt fidem coram iudice tex est in l. cum autea C. de arbit. quem tex. ibi Bar. reputat sing. & sequitur etiam Pet. raue. in suo Alph. in uer. A c. ex sentẽtia, & tanto magis quia acta ipsa coram dicto arbitro celebrata, fuerunt solẽniter acta, & testibus supscripta iux. consi. Alex. 13. 1. uol. & consi. 19. 4. uol. quem sequitur Maran. in suo specu. in c. de actor. edit nu. 24. nec de asserta protestatione habenda est aliqua rõ tum quia licite poterat recipere ut s̃. tum etiam quia protestatio ad hoc ut operetur debet in scriptis fieri, & non oretenus tex. est sing. in aũt. ut cum de appell. §. Si quis de predictis, & in principali causa, in qua dubium erat an expense præstitæ famulo egrotanti repeti potuissent, satis bene fuit iudicatum per ipsum mag. syndicandum, iux. dott. Bar. in l. Si cum do §. fin aũt in seuissimo ff. sol. matr.

Quarta quærela ciuilis ẽ, quod dum esset differentia inter Antonium romanum, & Io. de Aquila. super ducatis centum, restitutis, & solutis per ipsum Ant. ut prætendebatur

...cebatur, fuit factũ com
promiſſum in perſonā mag.
Theſaurarii per Andream fi
lium dicti Antonii, & dictum
Io. quo ſententiato, orete-
nus auditis partibus per i-
pſum Theſaurarium, fuit di
ctum laudum nullũ pro par
te dicti Antonii corā mag.
syndicando, qui auditis par
tibus, pro ut demonſtratur
per decretum decreuit lau-
dum ipſum uullum, & tan-
dem multis ambagibus cir
cum ſcriptis, iudico ex plu-
ribus fuiſſe bene per ipſum
mag. syndicandum pronun
tiatum in fauorem d. Anto
nii, namq. primum filius pa
13 ciſcendo nihil detrahit pa
tris iuribus l. filius C. de pa
ct. l. filius familias ff. de ſo
lut. & ſecundo quia abſens
14 pro ut in caſu noſtro habe
tur pro diſcētiente l. Si præ
cedente §. lucius ff. mand.
& not. Glo. in uer. præsēs.
Quinta quærela ciuilis

eſt, quod dictus mag. syn-
dicandus impeditur ob re-
miſſionem factā cuiuſdam
conuenti ad locum contra-
15 ctus, quæ remiſſio in con-
tractibus non poterat fieri
c. romana §. contrahentes
de for. compet. in 6. tamen
in Glo. ſing. in l. 1. ff. Si quis
inius uoc. nō ierit, dicit hoc
Fall. quādo repetitur renun
tiatũ fori priuilegio, & uid.
Bar. in l. hæres abſens §. 1. ff.
de iud. & quāuis Ang. in l.
1. & in d. l. hæres abſens re-
prehendat illam Gloſam &
Imol. in l. fi. de fo. compet.
tamen Glo. illa formiter te-
uenda eſt, propter eius au-
thoritatem, quā etiam te-
net Abb in d. c. fi. ad quæ
plenius uide Bal. in l. oēs §.
1. C. de epis. & cler. & qui
bus caſibus, & quando uid.
etiā Fel. in c. licet rōne ex.
de fo. cōpet. uid. per Doct.
in c. fi. & in c. dilecti de for.
compet & Bal. in l. cum ar-
chimedoram

chimedoram C. ut in poss. leg. & in l. consentaneum C. quo. & quando iudex.&
16 etiam in delictis iudex loci petet a iudice domicilii rei remissioné etiam post latam sententiam ante exequtionem Glo. est sing.in l. a diuo pio §. sententiam ff. de re iud.ubi Allex.dic.esse coẽm,& ueram opinionem Bal. in l. exequtorem C. de exeq.rei iud.Bal.in l.Si quis litigantium C. de epis. aud. & ita refert Grã. in fac.reg. cons. fuisse decisum in decisio 26. incip. Michael hæbreus, & remissus reus ad locum delicti, & ita refert etiam Foll. in pract. iu rub. audiantur excusatores nu. 8 c. & uid etiam per Dec.in l. bona fides ff. de reg. iur. nu. 9. nisi essent latrones, quia a quocumq. regio offitiali capitur,cognoscitur, & punitur ut in prag.Imperat.Carol.v.quæ incipit Itẽ quod offitiales regii sub rubr.quod debeãt capi malef. & tẽpore excell. Don. Pet. de Toledo fuit emanatum quodam bandum, ut quicunq. caperet malefactoré ipse cognosceret.

Sexta querela ciuilis est, quod cum prædictus mag. syndicãdus equũ quẽdam accipisset ad uetturã usq. Ro-
17 mã, equs ipse in itinere infirmatus mortuus extitit,in primo die itinerationis suæ factis uiginti sex millibus, fuit petitum per locatorem pretium ipsius equi ab ipso syndicando, ego autem iudicaui uisis meritis causę dictum mag. syndicãdum ab soluendũ per consi.Bal. 19. quod incip. Vãnutius 1. li. quẽ sequitur Deci. in l.contractus nu. 33. ff.de reg.iur.

Septima querela ciuilis in fauorem ipsius syndicandi breuiter dico esse decisio Glo. in l. & elegãter §.non solum

ſolũ ff. de dol. in fin. magn. Glos. per quam deciditur ipſa quæſtio quod recipiẽs
18 rẽ deteriorẽ non uidetur remittere intereſſe ut ibi.

Ottaua quærela ciuilis eſt quod cum Horatius eſſet debitor cuidam Ludouico ſuo creditori in ducatis decem, requiſitus ad ſatisfatio nem, cum præmanibus pæcuniam non haberet dedit ei quoddã pignus, ut ipſum ipſe creditor pignoraret, qua pignoratiõe per ipſum creditorem facta accepit ſu per ipſo pignore ducatos tresdecim, unde Horatius ipſe querelam expoſuit de furto contra eundẽ Ludoui cum, quia creditor qui pro
19 maiori quantitate rẽ ſibi pignoratam pignorauit tenetur actione furti l. Si ut certo §. deniq. ff. comod. arg. l. qui furtum ff. de con dit. furt. cum ſimil. & per mag. syndicandum fuit dictus quærelatus abſolutus a dicta quærela & rite ac recte, quia dicta res non fuit principaliter data in pignus, ſed potius ut ipſe pignoraret, & uſus fuiſſet ad eundẽ effectũ, pro ut habetur in l. petenti 2. reſpo. ff. de pig. act. ubi probatur debitorẽ poſſe propria actione agere, & ſic præſcriptis uerbis contra creditorem ſuum, ut rem pignoratam liberet, & ſibi exhibeat ubi uid. Glo. nec ibi in d. l. dicitur quod ſi pro maiori quãtitate pignoraſſet, teneretur actione furti, nec d. §. deniq. l. Si ut ceto ad præpoſitum facit, quia ibi expreſſe contradixit pignorationi alteri faciende, ut ibi uid. per Paul. de Caſt. & ſcrib. quinimõ ſi contingiſſet dictum pignus admitti periculum ãmiſſionis ſpectaret ad debitorem, & per cõſequẽs ipſe debitor ultra

rem deperditam teneretur
ad solutionem debitæ pæcu
niæ l. quæ fortuitis C. de pi
gn. act. quia casus fortuitus
non imputatur creditori ob
pignoris āmissionē, & uid.
add. Car. Mol. in consue. pa
ris. c. 6. Glo. 6. quest. 2. &
per Phyl. Deci. in l. contra
ctus ff. de reg. iur.

Nona Querela ciuilis est,
que in fauorē d. mag. syndi
candi proculdubio deciden
21 da est, quia gabellota, siue
publicanus ueter qui satis-
fecit de tempore preterito
præfertur, & præferri de-
bet pro presenti āno intran
ti cæteris aliis, dummō tan-
tundē offerat, ita tenet Bar.
in l. cotem ferro §. 1. ff. de
public. per tex. not. quē ibi
alleg. & cōdēnando ipsum
quærulantem pro anno præ
terito gabellotam ad āmis-
sionem gabellæ, ob non so-
lutionē in tēpore per ipsū
factum licito iure fecit tex.
est not. in l. uectigalia §.
non dum solutis ff. de publi
ca. & insuper condēnando
fratrem ipsius similiter quæ
rulantē, in eadē quærela, &
pagina, quod ei cōfiscari fe
cerat ad istātiā dominorum
de cāera mag. ciuitatis Aqui
læ ne dū salmā unam croci,
uerū etiā & animal quo por
22 tabatur, ex eo quia, nō sol
uit debitū gabellæ, & mer-
ces erat prohibita, bene eti
am egit per tex. not. in d. l.
cotē ferro §. dominus ff. de
public. & quatenus dicatur
similiter cū quærela quod
absoluit a funtione gabelle
mag. Io. Mariā nō est, quod
sibi imputari debeat, ex eo
quia probauit per sexagin-
ta annos, & ultra unquam
contribuisse in dicta gabel-
la & huiusmodi liberatio
23 perscribitur spatio qua-
traginta annorum tex. est in
l. licitatio §. earum, & ibi
Bar. ff. de public.

Decima

Decima quærela ciuilis ē,
cōtra ipsum mag. syndican
dum ex eo quod condem-
nauit Iacobum ad dandum,
& tradendū hæredibus quō
dam Valentini quandā do-
mum, quæ dicitur fuisse do
talis quondā Serenæ, data
& tradita quondam Nicho-
lao eiusdē uiro pro dotibus
ipsius per ipsū Valentinum,
24 Nāq.nulli dubiū est, quod
extraneus paciscens sibi do
tem in casu in quem & c.si-
bi tradi, nūquam is, qui do
tem recipit liberatur dādo,
& restituendo ipsā mulieri
in cum tamē casum sub pa-
cto cōpræhensū C. de pact.
dot. l. ob res §. 1. & l. licet
eod. tit. & ff. solut. matr. l.
quotiens §. Si quis pro mu-
liere, & ibi Bar. & Doct. &
§. accedit C. de rei uxor.
act. & uid. Glo. sing. in d. §.
accedit quod pactum ualet
in fauorem extranei d.l. ob
res ff. de pact. dot. & §. ac-
cedit ut s̄. alleg. Cum ergo
hæc uera sint in iure sequi-
túr quod donatio facta per
ipsam Serenā nō affert præ
iuditium aliquod dictis hæ
redibus Valētini extranei
dotantis, & sibi in casibus
25 permissis paciscentis cū
actionem habeant ex stipu-
latione paterna, quæ per d.
donationem nō impeditur
arg. l. fin. cir. princ. ff. de so
lut. & ad propositum uid.
cons. Dini Muxe. consi. 26.
quod in terminis in fauorē
d. iud. & Pet. rau. in suo
alph. in litt. dos.

Vndecima quærela ciuilis
est, quod ipse mag. syndicā
dus noluit ad istantiam sem
pronii emānari facere ban
dum, quod quicunq. cepis
set Franciscum malefacto-
rem lucraretur quinquagin
ta, & tamē ipse bene fecit,
quia eius authoritas non e-
rat talis, & hoc solum prin-
26 ceps & non recognoscēs
superiorem

superiorẽ etiã quod sit commune põt facere, quod probatur per l. 1. C. de prebẽd. salá li. x. & per Bar. in l. 1. ff. de iust. & iur. nec iudex põt se interponere rei ad se non pertinenti,& quæ sunt extra naturã rei prepositæ l. non possumus ff. si par.hæ re. pet. & ibi Bal.

Duodecima querela ciuilis est, quod mag. syndicandus impeditur eo quia uetuit quendã mag.Ioẽm Carolum portare arma in sua ciuitate non obstante quod habebat licentiam in scriptis ab Ill. regni pro rege, qua uidebatur sibi per totum regnum concessa licentia omnia arma offensiua, & defensiua deferendi præter prohibita a regiis bãdis & nihilominus dictus mag. syndicãdus recte se gessit, nam per cap. reg.regis Roberti sub rub. de illic. asport. armo. quod incip. ut inter subiectos Rex prohibet omnes suos domesticos cõmẽsales, & alios omnes etiam quod licentiam a sua celsitudine habuerint, ut non deferant in eorum pro-
27 pria patria arma, quod capitulum iã obseruatum fuit,& habetur in const.regni intentionis §. a tenore, Vnde princeps concedendo licentiam in genere, nisi fuerit expresse derogatum d. cap. in propria patria, non poterit arma deferre, nam non uidetur cõtra ius uelle rescribere Bal. in l. bene a Zenone C. de quadri. præscrip. & in l. Si testamẽtum C. de test. Innocen. in c. innotuit de elect. Bal. in l. bonorũ C qui admitt. & Pau. de Castr. in l. princeps ff.de leg. facit tex in l. Si quando C. de inoff. test. & Io. And. in c. dudũ de test. ubi dic. quod non præsumitur cõfirmare, quæ sũt inualida

Decima

Decimatertia quærela ciuilis est, quod dñ mag. Anibal habuisset, quendam cui ipse dedit equũ ut infra certum terminũ ualorem persolueret, promisit eidé creditori, quod ipse idonee, & plene uolebat ipsũ facere securũ, super quo facto, ipse mag. syndicandus coegit ipsum debitoré ad dandum eidem creditori fideiussorem, uel pignora, & nihilominus opponitur contra mag. syndicãdum quod sufficiebat, id ipsum promittere l. 1. §. coés & ibi per Bar. ff. de pretor. stip. Bal. in l. sãcimus ff. de uer. oblig. & per Glo. sing. in l. Si mãdato titii §. fi. ff. mandat. nihilominus pluribus casibus istud fallit, & primo si quis se obligauit, & promitteret ipsum facere securũ l. quibus ff. de uer. oblig.

28

29 secundo fallit quãdo promittens aliquem facere securum non possideret immobilia, & erat forensis, ut posset de fuga suspicari, quia nõ sufficeret eius obligatio Paul. de Cast. in l. 1. ff. qui satis cog. tertio fallit in casu nostro quia promisit ipsũ idonee, & plene ipsum securum facere, & cautum, tex. est cum Glo. in d l. titii §. fi. ff. mãd. c. fælicis in uer. idonee de pen. in 6. c. ex puplico uer. sufficienti de con uers. coniugat Doct. in l. diuortio §. interdum ff. solu. mat. & uid. Ang. & Doct. in l. 1. ff. qui satisd. cog.

Decima quarta quærela ciuilis est, cũ dictus mag. syndicandus cõpulserit Ioém de fantasia ad soluendum mag. Petro marie capras quindecim tanquam caprarium, & custodem, & quod sententiauit in fauoré ipsius mag. Petri mag. locatoris cuiusdã apotece, & domus, quas habebãt pro cõmuni

muni, & indiuiso cũ dicto Ioẽ, nihilominus iudico dictum mag. syndicãdum absoluendum, ex eo quia uiso processu de capris, licet probetur dictum Ioẽm detulisse quasdã pelles eidem mag. Petro marie cũ capra
30 rius non solum teneatur deferre pelles domino, sed debet probare non sui culpa esse capras ambactas, ut nõ teneatur, propterea bene fuit condemnatus tex. est & ibi Bar. & Doct. in l. si quis §. Imperator ff. loc & ad secundum dico quod do
31 minus pro cõi, & indiuiso pro certa parte alicuius 32
rei siue fundi potest locare totũ fundũ si utiliter facit, cum quidem negotium huiusmodi pro parte explicari, siue expediri non potest Bar. in l. hæc distintio §. cũ fundũ ff. loc. & ita ten. Pet. raue. in d. suo alph. in uer. communi diuidundo in fin.

Decima quinta querela ciuilis est, magistri Antonii ex eo quia conduxerat quẽdam mag. Doct. in quadam eius causa pro ducatis decem, quem Ant. postea condemnauit ad istantiã supradicti mag. aduocati, factis per ipsum mag. aduocatum articulis in ipsa causa ad dãdum, & tradendum sibi salarium prædictum simpliciter conuentũ dictorum ducatorũ decẽ non expectato fine causæ, & ipse iam offerebat tertiam partem ipsius salarii. iudico mag. syndicandum recte cõdemnasse ipsum Ant. quia salariũ aduocatorum debetur in principio causæ Glo. in l. uenditor, quæ est. not. §. Si constat ff. comun. prædi. l. properandũ §. penul. C. de iud. cum similibus, & uid. etiam spe in tit. de salario §. nunc de procorator. uer. Sed quãdo soluet, quem alleg. Iall. de tus.

de rus. in consti. hac editta-li nu. 2. de salar. aduoc. u-bi etiã dic. quod aduoca-
33 tus si potest cõsulere non reuoluẽdo cartas debet gra tis consulere, uel patroci-nari, Alleg. Ioẽm. xi. quest. 3. non licet sed contrarium dic. Par de put. in uer. aduo cati de exces. aduoc. nu. 7.

Vltima querela ciuilis est, quæ continet tria capita, & ad primum proculdubio iu
34 dico quod ubi in obliga-tione pœna aliqua adiecta non reperitur siue certa pœ na, iudicis officium in arbi-trando succedit ipseque statuet ff. de cust. reor l. si quis reum, & tenet lall. de rusc. in const. baiulus nu. 2. sub rub. de fur. capt. per ba iul. Ad secundum caput di-
35 co quod fideiuxor debi-torem pro quo fideiuxit pi-gnorare potest ut in const. si dominus sub rub. de fide-iux. dom, a uassal. & multo ties post solutionem & an-te, & hoc in terminis depor tationis, aut si debitor bo-na sua delapidare cepisset uel si ita côuentũ fuisset, & sicut ceteri creditores artã tur ad faciendum suo debi-tori denuntiationem sic & fideiuxores ten. Glo. quam ibi alleg. lall. de rusc. in const. prædicta si dominus nu. 2. Ad tertium caput di co quod stãte statuto d. ma-gni. ciuitatis quod cuicũq. nobili de genere natus ipsi-us ciuitatis liceat, esse ma-gistrum nundinarum occur rentium in festiuitatibus di ui Bernardini, solutis tamẽ eid. magni. uniuersitati du-catos uiginti quinq. pro ælemosina fratruũ dicti mo nasterii quod isto casu de-bẽt, prius solui pæcuniæ & demũ admitti, nec sufficit promissio, quãtũcũq. iura ta foret uirtute dicti statu-ti quod loquitur solutis du catis & c.

36 catis & c.quia natura ablatiui absoluti est ut resoluetur in uim conditionis ut l. a testatore ff. de condit. & demost. & quod in cōditione appositū est nō inducit
37 dispositionem ut l. si quis sub condit. ff. si quis omis. ca. test. & quando in aliqua dipositione aliquid conditionaliter deducitur illud dicitur esse de forma, ut dic. Bal. in aut. matri & aui e.C. quan. mul. offit. tut. fung. po. & peruersio
38 forme uitiat actum, ut not. Imol. in l. si quæramus col.3. ff.de test.& not. in c.exibita de iud.unde patet quod quādo aliquid est de forma debet precedere & non subsequi ut ten. Bal. in rub. extra de offi. iud.xi. col. sollemnitas .n. debet semper precedere actū quādo est de forma ut idē Bal. in l. 1. uers. extra quæretur C. qui admitti unde concludendum esse iudicaui in fauorem mag.syndicandi qui condemnauit dictum nobilem ad soluendum prius ante admissionem in dicto offitio ut petitum fuit per ipsam uniuersitatem.

SVMMARIVM.

IVDITIVM. VII.

1 Barratariæ mediator an possit testificari contra offitialem qui dicitur eā recipisse & per tot.iud. & nu. 13.
2 Baractaria & si ciuiliter intētatur offitialis infamatur,
3 Testimoniū unius nō est sufficiēs ad probādum quod fall. in causis modicis.
4 Iudex in sindicatu debet legitime conuinci per claras probationes.
5 Modice causæ quæ sint.
6 Regula certa ubi dari non potest in aliqua re iudicis arbitrio relictū eē debeat

7 Barattaria si fuit cōmissa in modica sūma an admittatur mediator si est honesta persona.

8 Mala fama offitialis facit contra ipsum præmsuptionem mali.

9 Bona uita præcedens offitialis sindicandi elidit præsumptiones, & inditia contra ipsum.

10 Iudicis offitium consistit in inquirēdo inueniendo castigando & sententiando quare a litigantibus & delinquentibus odio habetur & etiā ab eorum consanguineis & amicis unde falsiter accusantur.

11 Testes contra offitiales deponentes debent esse omni exceptione maiores.

12 Offitialis fugiens a sindicatu sustinet ut contra eum solo iuramento barattaria probetur.

13 Mediatores nec ciuiliter nec criminaliter contra iudicē de barattaria possunt deponere & aliæ personę ut ibi.

14 Præsumptiones quantuncunq. uiolente non admittuntur contra iudicem sindicandum.

15 Barattariā iudex accipiens ā pōit reintegra pœnitere

16 Sententia nisi sit nulla indiget appellatione.

17 Sententia notoriæ nulla dicitur ea quæ se ad acta refert, quæ nulla sunt & qualiter procedetur uid. infr. per tot.

18 Iudex ad iudicandū moueri pōt ex aliqua cā extra processum ut puta ex confessione corā ipso facta, uel quod sibi sit notorium.

19 Clausula ex his condemnamus & c. excludit omnē aliam probationis speciem extra processum.

20 Sententia nulla per uitium patens actorum non indiget appellatione.

Sententia

21 Sententia ē de processu, & ultimus terminus ipsius.

22 Sententia lata ex cā notoriæ falsa est nulla, & quando, & quo modo.

23 Paria sunt ad uitiandum aliquid exprimi, uel notoriæ apparere.

24 Sententia si est nulla idem iudex pōt sententiare, & sententiādo esse sibi contrarius.

25 Sententia si est nulla est in potestate partis, an uelit superiorem adire per appellationem, uel coram eodem iudice de nullitate dicere.

26 Vitium nullitatis torturæ perseuerat in sententia, ex qua fundatur.

27 Inditia si nō præcedunt torturam omnia subsecuta non reconualescunt.

28 Iudex siue procedat tanquam ordinarius, siue tanquam delegatus ante omnia de eius potestate liquere debet.

29 Iurisdictio nunquam creditur collata, nisi de ea publica scriptura appareat.

30 Nulli, creditur si dicat se missū a principie pro aliquo negotio, nisi quatenus in scriptis demōstret.

31 Iudex per errorē errans circa eius potestatem, ut si sit ordinarius tanquam delegatus iudicet, uel e contra facit sententiam nullam, & idem est si siens, & prudens.

32 Litigantes coram ordinario tanquam iudice delegato, & delegatio non ualet processus ē nullus etiā ex ui prorogationis.

Miserere

Miserere nostri domi
ne miserere no
stri.

Equitur, ut postquam ciuiles causas contra Maguifi- cum Sindicãdum in eius fauorem iudicauimus, ut de criminalibus discutiamus de quibus magna inter magnificos partiũ aduocatos orta est altercatio.

Prima quidem, quærela criminaliter intenta a est, quia dictus mag. Syndicandus inquiritur, quod acceperit ducatos quinquaginta, eo quod, dum teneret in fortiis carceratum Antonium de Tocco sub prætextu cuiusdam excessus, noluit ipsum liberare, nisi dictis aureis solutis, quos, quidem, dicitur soluisse dicto mag. sindicando in præsentia Dolfandini in eius camera, siue per eius manus, & fuit examinatus dictus Dolfandinus, qui idem testatur, mediante eius iure iurando, unde sumus in casu, quo uidetur dictũ mag. sindicandum condemnari posse, ut, ut est.c. reg. uulgaris famæ proloquium; & ut traditur per Par. de put. in uer. testis allegando Io. Monac. in c. licet Hely. de simo. & c. per tuas. potest
1 mediator testificari, ut ibi maxime, quando aliter ueritas haberi non possit, ut dic.c. licet hælii; & hoc procedit, quando ciuiliter ageretur pro pæcunia data offitiali pro barattaria, ut ibi dictus Par. de put. declarat, & in uer. probatio c. 2. nu. 2. & Amod. nu. 168. Nã si in causa criminali mediator deponeret, utiq. tanquã particeps criminis plectendus esset l. 1. C. de cupres. lib. XI.

lib. xi. & ibi Bal. & idē Bal. in l. 3. §. igitur de calumni. & extat constitutio Regni corruptele in tit. de pen. iudic. & Par. in uer. probatio c. 2. nu. 2. & nullam fidem faceret, quia in criminalibus debēt esse probationes luce meridiana clariores, ut l. fi. C. de prob. c. ad aures, & c. per tuas desimo. Par. de put. in uer. testis c. vii.

Porro hoc mihi monstri est, dum cogito honorē iudicis in hoc uersari, ut discreptioni huiusmodi mediatorum, & fortasse malorum hominum subesse habeat, quando quidem & si ciuili-
2 ter agatur, nihilominus ipsi iudici infamia irogatur, ut per dictum c. Reg. uulgaris famæ proloquiū, & prout testatur Par. de put. in uer. corruptio nu. 4. Iudex .n. corruptus famam perdit, & damna resarcit, & probatur etiam per l. 3. in fi. ad l. iul. repet. & tamen nil carior fama.

Sed ulterius cogitanti uidetur, quod ipse mediator non sic simpliciter, ut præsupponitur admictatur, itē, nec ipse solus uidetur, quod probet, namq. uulgaris iuris est unius testimoni
3 um nō esse ad probādum sufficiens, & dictū unius, dictum nullius c. ueniēs, & c. licet uniuersis extra de test. & l. ubi numerus ff. eod. & tanto magis in cā sindica-
4 tus, ubi debent esse probationes clare, debetq. iudex legitime conuinci, ut refert Par. de put. in uer. testis c. 2. nu. 3. post med. per tex. in l. iudices C. de dign. & in l. fi. & in authen. ibi posita de pen. iudicū ubi etiam dicit Par. quod contra officiales debent ēe probationes euidentes, cum pro eis multum præsumatur.

Item considerādum esse

duxi,quod dic.Hypp.mars. sing. 433. & Marã. in tit. de iud. ordinario, & sũmario nu. 75. quod unicus testis non, nisi in causis sũmariis,
5 & breuioribus fidẽ facit, (quod utiq. in casu nostro quinquaginta aureorũ cesset) idẽ firmat Ias. in l. admonendi in repe. ff. de iure iuran. quæ causæ breuiores ex cõi usu omniũ Regni curiarũ sunt interpretatæ causæ a triginta carolenis infra. quamuis aliqui teneant ab uncia per rit. mag.Cur.Vic. in no. quod incipit, item quod causæ modicæ.

Item, & quæ dicãtur modicæ causæ uid. Bar. & Bal. in authen.nisi breuiores, C. de senten. ex peric. rec. & est Tex. in §. sit tibi quoq; in authent.de mãda. Princ. iuncta Glo. in uer. breuiores, & similiter quæ dicantur modicæ, siue paruæ est tex. in l.Sioleum. §. fi. cum l. sequenti ff. de dolo, ubi dicitur quod sunt infra duos aureos, unde uidetur, quod quæ sũma dicatur modica,& parua id oẽ arbitrio iudicis relictum est, inspectis qualitatibus, & facultatibus personarum, Glo.in c. Si quis iuxto de electione
6 in vi. quia ubicunq. non põt dari certa regula, semper reliquitur iudicis arbitrio, ut uoluit Abb. in c. coram de elect. & Glo. in c.felicis de peni. in vi. & similiter quãdo dicãtur maiora, uel minora negotia,ut in c. 1. de conui. lepro. in uer. diutius, quæ omnia sdicta cõsiderauit bene Rex Rob. in c.Reg.uulgaris famæ proloquium, ubi dicit si quan-
7 titas data non sit magna in super cõsiderauit,quod dãs sit hoẽsta persona, ut ibi sequitur, quæ tamẽ tales honestæ personæ sint dicamus quod iudicis arbitrio relictum sit.

ctum sit. nisi expresse contrarium pateat.

Neq. .n. aliquid actum esse, ex his dici pōt nisi offitialis ipse sindicandus sit
8 malæ famæ, ut in d. c. & quod aliqua ulterius existant mouentia, siue ad mouendū acta rōnabiliter, seu præsumptiuæ contra ipsum sindicandum, ut si dantis captio, & absolutio sine causa uel tractatus, siue pactiones cum offitiali habitæ pro liberatione, siue condemnationis cessatione concussi, uel fama probetur, & alia pro ut in d. c. uulg. fam. proloquium.

Item qualitas bonæ uitæ
9 præcedētis elidit præsumptiones, & inditia contra ipsum sindicandum, ut ibi dicitur in d.c. quod satis uerificatur ipsum demōstrando quatuor litteras patentales absolutoriales suæ administrationis pro offitiis administratis cum approbatione uniuersitatum, in quibus iustitiam administrauit de eius integritate legalitate sufficiētia, & de bona iustitia administrata mundas manus habendo. c. cum in iuuentute de præsumpt. & prædictis maximæ suffraga-
10 tur, quia iudices, quorum offitium est inuenire, quærere castigare, & sententiare, ne dum delinquētes, & litigantes ab eis odio prosequuntur, & eorum maleoli efficiuntur, uerum etiam a consanguineis eorum affinibus, & amicis. & hinc pēdet; ut mille falsi accusatores, & testes reperiantur cōtra ipsos in sindicatu. pro ut dic. Abb. in simile in c. qualiter, & quādo. el 2. extra de accusat. per quā ita similiter uisū fuit Aug. dulc. in tract. de sind. nu. 26. ubi similiter dic. quod testes deponentes contra offitiales

11 debēt esse omni exceptione maiores, & legitime, atque disertissime probationes, ut idem dicit Luc. de pen. in l. iudices C. de dign. Bar. Bal. & Saly. in l. admonendi ff. de iure iur. Par. in dicto tract. sind. in uer. probatio c. 2. nu. 1. & idem Par. in uer. testis c. 2. Nisi
12 aufugisset a sindicatu quia solo iuramēto probatur barattaria, ut hoc idem ipse dicit, & qui testes non admictantur contra offitiales, ut de per eundē Aug. dulc. in dicto tract. nu. 29. cū seq. ubi enumerat inter alios consanguineos querulātiū, uel incarceratorū pro ipsos offitiales, & alios ibi descriptos, esse mediatores, qui nō recipiuntur, nec crimi-
13 naliter, nec ciuiliter contra offitiales, quandoquidē potuerint conuertisse pæcuniam in proprium usum, & postea falso mō accusare siue testificari Bar. in l. deferre ff. de iure fis. athen. sed nouo iure C. de pen. iud. Bar. in l. si is qui, §. situ ff. de furt. & Par de put. in dicto tract. sind. in uerb. robaria.

Item nec admictuntur
14 præsumptiones quantuncunq. uehemēntes contra iudicem, ut per alleg. per Aug. dolc. post Amod. in dicto tract. nu. 33. quia ut s̄ dictum est, barattariæ crimen in offitiali in tantū est enorme, & detestabile, ut quāuis offitialis cōmictens barattariā peniteat, & eti-
15 am re integra restituat pecuniam receptam punitur pro ipso crimine, ut consumatum, ita dicit tex. sing. in l. & generaliter §. 1. ff. de calumn. & ibi Bal. qui dicit ita, Florentiæ fuisse determinatum, & idē Bal. in l. 1. §. bestias ff. de post. quod refert Ias. in §. quadrupli.

col.

col. pen.nu.80. Iust. de act. Hypp.mar.singul.326.quod incip.peniteᵗia Nic. boe. decis. 153. qui limitat, & pulchre hãc conclusionem. dixtinguit Lud. rom. singu. 332.Par. de put. in uer. corruptio nu. 3. qui alleg. tex. in contrarium in d. authen. sed nouo de pen. iudi. & propterea in casu nostro (stantibus prædictis uisis actis) & cã discussa cum mag. ambarum partium ad uocatis, fuit dictus mag.sin dicãdus pænitus absolutus reiecto dicto Affati mediatoris, absq. aliis suffitientibus adminiculis,cõcurrente maxima bona fama ipsius magnifici sindicandi.

Secunda quærela criminalis est,quod dum prædic. mag. sindicandus in fortiis teneret quendam ad remin gandũ condemnatum pro quodã asserto malefitio op positis nonnullis nullitatibus coram eo ipsius proces sus, & sẽtẽtiæ e pluribus ipsum absoluit, de quo ualde miratæ sunt gentes. Vnde proponitur ad præsens dictam sententiam pr. loco latam condemnatoriã, reuocari nó potuisse per mul ta iura, & eo potissimum, quia dicitur non esse nul-
16 lam,sed fortasse iniquam, quæ appellatione indigebat,maxime ut dicitur, quã do ex eisdẽ actis iniqua ap paret Alex.de imol.in l.præ ses ff.de re iud. Bal. in l.1.C. ne fil. pro pa t quam dicunt coẽm opin.& ita fuit decis. per Sac. Reg. Consi. Neap. decis.28. & decis.39. Math. ab affli. quia dicitur, quod contra ius litigatoris fuit prolata quæ omnino ualet, & appellatione opus est. ut ff. quæ sent. sine app. resci. l.1. §. itẽ cõtra sacros Doct. in l. ait prætor §. 1. & in l. præses.§. de re iud. & idem

Math.

Math. in decis. 47. nu. 2.

Sed per ea quæ depræhenduntur ex processu, & sẽtẽtia uidetur, quod sententia sit nulla ipso iure, & quod appellatione non indigeat, ex quo cõdemnauit confessum fide ligitimis inditiis præcedẽtibus, & quẽ de iure torqueri non poterat, etiam ob eius defectum inhabilitatis bracchiorum, taliter, quod stantibus prædictis fuit cõdemnatus per probationes a iure improbatas, ut est tex. in c. 2. de purg. uulg. Bal. in l. Vbertorum C. de testã. & Io. And. in c. quoniã cõtra extra de prob. Tiraq. in tract. de pen. in prefat. nu. 63. quia ea, quæ cõtra leges fiunt, utiq. pro infectis habenda sunt. tex. est 3. in l. iubemus §. prædia C. de sac. sanct. eccles. quare sentẽtia est ipso iure nulla, & non meretur appellationem, pro ut per multa iura fuit conclusum sup. iud. 1. & adde alias causas, quarũ prima erit, quia sententia ipsa condemnatoria refert se ad acta, quæ a-

17 cta notoriæ sunt nulla. ergo sequitur, quod est sententia nulla, ut Abb. in c. inter exteras de re iud. Bar. & Bal. in l. p. C. de erro. calcu. dicitur .n. in sententia, uisa informatione per curiam capta contra Titium repertum in tali loco, & tortura illata confessione, ratificatione defensionibus publicatione, & citatione ad dicendum, & sententiam ex his condemnamus, quia talis locus non erat prohibitus, nec ratione persone, &c. ecce qualiter per uitiũ patẽs acta sunt nulla, & sentẽtia nulla dici necesse est, quod utiq. non esset nulla nisi se ad acta retulisset, rõ, quia iudex ad iudicandum

18 moueri põt ex aliqua causa ex-

ſa extra proceſſum, ut puta ex confesſione ſpontanea uiua uoce coram ſe facta, quãuis non ſcripta uel põt eſſe notorium Inn. in c.tua cir. fi. de cohab. cleri. & Mul. & ſequitur Math. ab Affli. decis. 28.nu. 6. Alleg. etiã Rot. in antiq. in tit. de fid. inſtr.ult.& quãuis Fely. dicat in dict. c. inter cætera non ſufficere quod ſimpliciter ſentẽtia ſe actis referat. uidelicet uiſa accuſatione, informatione defenſionibus &c. referendo omnia acta uſq. ſententiã, quia ſic diceretur error latens, & non patens ineſſe ſententiæ ego ſimiliter dicerẽ per præ dicta ex quo excluditur per talem ſic factã relationem, quod non niſi ex ipſis actis ſic enumeratis iudicauit, quod maximæ apparet cum facta relatione in ſententia omium actorũ, dicit ipſe iu

9 dex; ex his dicimus condemnamus &c. Vnde excludit omnem aliã ſpetiẽ probationis per illã clauſulam reſtrictiuã ad ea acta numerata, quia incluſio unius excluſio alterius l. cũ pretor ff. de iud. cum ſimilibus, & ſic per uiam cauſe uidetur per ea ſententiaſſe, ut teſtatur Fely. in dicto c. inter cætera, quod propterea ſit patens uitiũ & ſentẽtia nulla, cum ex aliis ceſſat preſumptio iudicaſſe, niſi ex expresſis actis, ultra quod ſẽper in dubio recurſus debet fieri ad acta de uiribus ſententiæ. c. aduerſario extra de exceptionibus, & per Math. de afflict. decis 28.nu. 1. ex quibus uidentur, quod ceſſant ea, quæ dicit Fily. in d. c. imter cætera. ibi 3. declaratio, quia non tãtum demonſtratur enuntiatio actorum, & cognitio, ſed per illam clauſulã, ex his, quæ referũtur ad acta ſupernume-

ratæ

rata per ipsum, subdẽdo postea cõdẽnamus, demõstratur per ea acta tãquã per modum causæ, uel simile se mouisse ad ipsã sententiam proferendam, ut dicit tenere Bal. in l. 2. in princ. C. de re iudicata, quem sequitur, & Aret. in c. quoniã contra de proba. extra. Vnde patet, quod cũ sententia refe rat se ad acta, & acta nulla sint, quia fuit illata tortura ex processu informatiuo nullisq. inditiis, uel legitimis præsumptionibus præcedẽtibus, quare per c. reg. habebitur questio, processus sic factus nullus declara
20 tur. ergo, & sententia per patens uitium nulla subsequi necesse est. & proptere a appellatione non indiget l. pr. cum Glo. C. sent. resci. nõ pos. sententia, qui
21 dem de processu est, & ultimus terminus ipsius Mat. ab afflic. in const. reg. statui mus in fi. glo. in l. prolatã C. de sent. & interloq. omniũ iudicum Glo. in §. sed hodie inst. de satisd. l. 2. ut lit. pend. Par. de put. in uer. sẽt. c. 2. quia sententia est de actis Alex. per multa iur. in l. actor. & in l. actorũ ff. de re iud. Abb. in c. quoniam cõtra extra de probat. quos sequitur Mar. in uer. actorum editio.

Item est & sentẽtia ipsa
22 nulla: nã sentẽtia lata. ex cã notorie falsa est nulla. Abb. in d. c. inter cæteras de re iud. But. Innoc. & imol. & post eos Fely. in d. c. & But. in c. ab excomunicato de rescrip. 8. col. hoc intelligit, siue cã sit falsa in potentia, & actu, siue actu tantum, quia paria sunt ad iu
23 dicandũ aliquid exprimi. uel notorie apparere ut refert Fely. in d. c. Bar. in l. qui testam. ff. de excu. tut. in §. item quero in uer. item ex

isto

isto tex. & ibi Bal. & Ang. quod intelligẽdũ esse duxi, pro ut dicit Abb. in c. sicut de re iud. in uer. 2. debet limitari dũmodo simpliciter (pro ut in casu nostro est in terminis) sit cã inserta in sententia secus si per dictionem implicatiuam, ut si per uerbum maximæ uel presertim, quia eo casu cũ præsumptio sit, sententia lata ex alia causa ualebit ipsa sententia; sequitur ergo ex omni capite, quod per eundem iudicem reuocari po-
24 terat, & sententiare, & esse sibi contrarius l. fi. C. de sent. quæ fin. &c. & ibi Ang. & l. 1. C. de sent. Interloqui. omnium iud. & idem firmat Lanfr. in tit. de interloq. & appellat, & sic similiter refert Sebast. Van. de nullita. in rub. de nul. ex defectu iur. & unde &c. nu. 14. & sic uirtute. d. c. regn. habebitur questio. per quod improbãtur huiusmodi processus, & anullantur pœnitus cum confessionibus per torturã habitis põt idem iudex sententiam reuidere, eamq. reformare, & omnia acta tanquã nulliter facta, est tamẽ bene uerum, ut dicit Lanfr. in præalleg.
25 loco nu. 3. quod est in potestate partis, an uelit superiorem adire per appellationem, uel coram eodem iudice de nullitate dicere secundũ Bal. in l. si ut proponis, & Ang. in l. preses. C. quomõ, & quãdo iud.

Et rõ, quia si est tortura inualida ob carentiam iudiciorum, & quia tanquã ex processu informatiuo illata nulla est ob defectũ substantialẽ processus per dictum c. reg. ergo inde exequuta in simul cum sententia nulla sunt, quia uitium, quod
26 erat in tortura confessione, & ratificatione, perseuerat

seuerat in sententia ex qui bus fundatur tex. est in l. 1. §. 1. ff. quæ sent. sin. appell. resc. Phylip. dec. cons. 475. nu. 14. & 15. qui allegat cõsil. Ancha. 207. col. pen. quia ex nihilo nihil fit, & pulchre uid. per Par. de put. in uer. tortus nu. 9. ubi dicit, talis substantialis ordo traditus esse in tortura, ut indi tia præcedãt torturam quæ
27 si sequuta fuerint torturã, neq. tortura, neq. ea quæ subsecuta sũt recõualescũt alleg. Glo. in l. maritus ff. de questio & Bal. in l. fi. C. de accus. taliter quod ipso iure nulla sunt cũ sentẽtia. Vlterius ipso iure nulla dici põt, quia fundatur super fal sa, & refert se ad acta, & dic. uisa informatiõe capta contra talem repertũ in tali loco prohibito uisis &c. Dicimus, & sententiamus, quia dictus locus non ẽ pro hibitus, ut plenæ informati sumus, propterea condemnamus ipsum ad deportatio nem in Insulã &c. ergo sententia habet uitiũ patens, & postmodũ ipsamet fatetur innocentiã inquisiti, & condemnat contra dispositionem legũ, ubi absoluen dus erat, & sententia sic lata est, ipso iure, nulla, quia quæ cõtra leges fiunt, utiq. pro infectis habenda sunt, & sic pro nullis l. iubemus §. prædia super alleg. C. de sac. sanct. eccles. in super ad prædicta adde Bru. in tract. de indict. & tortu. c. ex prædictis quæritur uer. sed ponamus, & pulchr. Rom. sing. 46. Ias. in l. qui Romæ §. do fratres 3. not. ff. de uerb. oblig. & tanto magis quia iste error iuris, ita est expressus in sẽtẽtia, ut ocu lo corporeo legi possit, & nõ oculo mẽtis, pro ut per Innoc. quẽ sequntur cõmuniter Doctores, in c. 1. & 9. de offi-

de offitio de leg. & uid. legistas in dict. l. cũ prolatis, ex quibus omnibus ex pluribus depræhéditur nullitas processus, etiam continens expressum errorẽ in sententia, & iuris, & facti, ac notoriam iniustitiam ex ea, & actis apparentem quæ redunt sententiã nullam per rei euidentiam, & notorietatem iudici Fely. in d. c. in tercæteras nu. vi. post imol. in c. in presentia de renuntiat, & in clemen. si appellationem in fi. de appellat. & Abb. in dict. cap. intercæteras Lud. in l. amonen. de iure iur. Innoc. in c. cũ bertoldus super uer. concessimus de re iudicata, sententia .n. nulla est, ubi notoria iniustitia ex ea apparet, ut Fely. in d. c. & in c. sententia eodẽ titu. & propterea per eundẽ iudicẽ reuocanda, ut s̃dictũ est, & in iuditio 1. quod uideas, & ita tenet Io. And. in nou. in c. quoniã contra extra de probation. & Bal. in l. libertorum C. de testam. l. 2. C. quan. prouoc. non est necesse, & quamuis iudex ad iudicandũ moueri possit ex confessione uiua uoce coram se facta, licet nõ scripta, uel per id, quod sit notoriũ Innoc. in c. tua circa fin. de cohab. Cler. & mulier. & sequitur Afflict. in allegata decis 28. nu. vi. alleg. etiam Rot. in antiquis. in tit de fide instrum. ult. Nihilominus hoc cessat per s̃dicta in casu nostro, cũ sumus in claris, in quibus non est opus coniecturis l. continuus §. cum ita ff. de uer. oblig. insuper ẽ nulla, quod est radix totius materiæ defectu iurisdictionis, ex eo quia sententia fundatur super actis per ipsum iudicem actitatis, uti cõmissari um spetialem ipsius causæ,

& tamen

& tamen tales cōmisſiona-
les literæ non apparent ex
actis, nec uere ſunt; & ſiue
quis dicat procedere uti or
28 dinarius, uel uti delegatus
ante omnia de eius poteſta
te liquere debet, quia ne-
mo preſumitur habere pu-
blicum, uel priuatum offi-
tium Bal. in l. 1. col. 3. in vi.
queſt. C. de teſtam. ord. &
idem Bal. in l. 1. C. de reb.
alien. non alienand. & iuris
29 dictio etiam ordinaria un-
quā creditur collata, niſi pu
blica appareat ſcriptura:
quia omnis iurisdictio, aut
eſt a rege, ſiue ceſare: aut a
Papa & habetur in l. unic.
30 C. de mād. Princ. quod cui
cunq. non credatur ſi dicat
ſe miſſum ab ipſo principe,
niſi quatenus in ſcriptis de
monſtret, & creatio iudicū,
ſiue magiſtratus ad princi-
pem hodie ſpectat l. 1. in
princ. ff. ad l. iul. de amb.
Vnde in primis in tantū de-
bet de iudicantis poteſtate,
& iurisdictione conſtare, ut
ſi iudex, cum non eſſet, ali-
quem condemnauerit, aut
infamauerit, teneretur, ut
ſi ipſe priuatus intefeciſſet,
uel infamaiſet, & ſi dolo
malo feciſſet plectendus es
ſet, ac ſi Regiā dignitatem,
& iuridictionē uſurpaſſet l.
3. in fin. ff. ad l. iul. Maieſt.
Bal. in l. data opera col. 3. C.
qui acqui. nō poſſ. & capit.
decis. 150. in 5. dubio poſt
Bar. in l. omnes populi, de
inſti. & iur. 8. queſt. & Bal.
in l. 1. C. ſi a nō. Cōp. iudic.
uer. caueat iudex Sebaſt.
Van. de nullita. in rub de
nullit. ex defecti. iurisdict.
nu. 18. idemq. eſt ſi iudex
erraret circa eius poteſta-
31 tē, ut ſi ſit ordinarius per
errorem tanquā delegatus
iudicet, uel ſi delegatus uti
ordinarius. Nam cum non.
proceſſerit debito nomine,
& obtentu ſuæ uere pote-
ſtatis:

ſtatis: erit ſententia nulla. Ita tenet præd. Sebaſt. uan. de nullit. ſen. in præallega. tit. nu. 70. & ita dicit tenere Bal. in l. falſus uers. Sed pone quod C. de furt. & rõ nem allegat. nam is, qui debet explicare actũ uno mõ, & alium incõpetenté allegat, actus is, qui fit eſt nullus, ut de conces. præben. c. ex parte habitenſis. idẽ tenet Petr. de rauen. in ſuo alphab. in uer. Iudex littera s. per tex. nota. in c. ex litteris iuncta Glo. fin. de offitio deleg. Allex. in l. ſi per errorem. ff. de iuriſdict. omniũ iud. & idẽ eſt, ne dum ſi errans hoc iudex faciat, ſed ſi ſciens, & prudens hoc fecerit. Accedat quæ dicit Fely. in c. 1. & 9. uer. 18. not. dũ dicit, quod ſi partes coram ordinario litigant tanquam
2 iudice delegato, & delegatio ex aliquo non ualeat. non ualet proceſſus. etiam ex ui prorogationis, quia tanquã delegato fuit litigatum, pro u: ibi dicit Sebaſt. & ante eũ Bal. in l. 1. C. qui per ſua iuriſdict. & idẽ Bal. in l. 1. ſi a nõ compet. iudi. Vnde ſuccedit, quod ſtante inualiditate proceſſus, & ſentẽtiæ bene fuit prouiſũ per mag. ſindicãdũ, tãquam iudicem cõpetentem, & c.

SVMMARIVM IVDITIVM VIII.

1 Teſtimonium matris. & filii an probet matrimonium cõtractũ, pro filia, & ſorore, & quando, & nu. 3.
2 Cauſa matris cũ filiæ eſſe dicitur, & damnũ, & utilitas ad eam ſpectat.
3 Mater licite teſtificari põt pro filia de matrimonio cõtracto, ſi non ſint diſpares diuitiis honore, & nobilitate, cũ negãte matri-

 moniũ

monium contractum.

4 Vir an separabit matrimonium per ingressum religionis contradicente uxore.

5 Vir non habet potestatē sui corporis sed mulier.

6 Vir, & uxor dicuntur duo in carne una.

7 Matrimonium inter Cristi fideles si semel admittitur numquam ammittitur.

8 Matrimonium non nisi ex causa fornicationis separatur, & qualiter.

9 Matrimonium dupliciter.

10 Matrimoniū cōsumatū designat cōsumationē quo ad sacramētū Cristi, ad ecclesiá per uerbi dei incarnationē in utero uirginali.

11 Matrimoniū nō cōsumatū, dissoluitur altero repugnāte per ingressū religionis, & is qui remanet in seculo pōt ad uota trāsire.

12 Mulier si dicat se cognitam a uiro, & uir neget, cui credatur.

13 Mulier si offert se uelle iurare fuisse a uiro cognita & uir similiter iurare offerés quid agendum.

Mittat nobis domine auxiliū de sancto, & de Syon tueatur nos, amen.

N præsēti processu intre: dide iudicandum duxi, testimoniū matris, & fratris,
1 ad adducti matrimonii probationē, admittendum esse, nō obstāte quod parentes nō possint pro filiis testificari, nec, e, cōtra rōnē affectionis quam inuicē habent 4. q. 3. §. itē testis idoneus illā. potissimū rōne,
2 quia cā matris, cā filiæ esse dicitur, cū damnū, & utilitas ad eam pertinere uidetur, & sic a d. fratrē, ut gl. in c. super eo extra de test. Sane

ne quidē cū ex adductis per
utrāq. partem, & probatis
inter ipsos nulla sit differen
3 tia nec quicquā intersit in
nobilitate, honore, & diuiti
is, ita ē tex. in d. c. super eo
extra de test. el. . & tē. Lāfr.
per illū tex. in c. quoniā con
tra extra de probat, in tit. de
test. & Abb. & cæteri Cano.
in d. c. Sed datur paritas in
ter eos, & tanto magis stan
te ardentissimo ipsius iuue
nis amore erga ipsā mulie
rē dicēdū ē matrimoniū con
tractū, Doct. in d. c. super eo
& maxime Io. de imol. qui
idē expresse ten. quē etiā re
fert Lanfr. in præall. loc. &
propterea pro matrimonio
iudicaui, sed quia postea fu
it proprie matrimonii cōfir
matū cessat dubiū affatum;
& tāto magis quia apparet
de eo contractus per publi
cum notarium in forma sti
pulatus, & quia super ma
trimoniis contrahendis de

recēti est prouisum per con
silium Trident. can. c. i.
Restat & aliud dubiū, quia
ipse uir dicit se uelle separa
re matrimonium per ingres
sum religionis prout statim
post dictā declarationē su
scepit ordinē siue habitum
monacalē, ingrediendo mo
4 nasteriū; queritur an potu
erit uel debeat ad mulierē
auocari, & iā clarū est, uirū
sui corporis potestatē non
5 habere sed mulierē c. qui
dam de conuers. cōiug. per
illud dictum Apostolo. taliter
quod etiā de licētia uxoris
uir nō pōt monasteriū ingre
di, & religionē nisi ipsa simi
liter, uel quod uoueat casti
tatem, uel continentiā siue
religionē ingrediatur. tex. c
& ibi Abb. in c. 1. eod. tit.
de conuers. coniug. & c. ex
parte, & uid. gl. in d. c. ti
uer. reuocari, & rō pōt esse
6 quia, uir, & uxor dicuntur
duo in carne ūa ut habetur

genes. c. 2. & 3. & refert Abb. in d. c. ex puplico & c. uerû & unius carnis nô datur separatio, ita nec ipsius matrimonii, quia quos Deus coniunxit homo non separat, Matth. c. 19.

7 Itē matrimoniū uerum inter Cristi fideles, tāquā sacramentū fidei quod semel est admissum nūqua ammititur sed ratum efficit coniugii sacramentū c. quanto §. nā & matrimonium extra de diuort. & ibi pulc. Abb. quod tamē fall. separādum,

8 si in ipso matrimonio crimē fornicationis cōmissum esset, & non alio casu iux. illud Apost. & tunc etiam nulli licebit ad 2. uota pertrāsire quia adhuc, usq. ad morté durat cōiungium c. quæsiuit q. v. si quis uxorem præcipit preceptum & 32. q. 1 c. in cōiugio. Sed iis nō obstātibus iudico quod cum matrimonium duplici

9 ter accipiatur scilicet consumatum, & non consumatum; propterea ipsi mulieri conquærenti (si matrimonium consumatum sit) ut ipsa refert succurrendū est & eius uir ab ipsa religione auocandus uenit c. uerum & c. ex puplico de cōuers. cōiug. & probatur per iur. superius in contrariū adducta, quippe quia per matrimoniū consumatū quod intelligitur carnali coppula

10 designatur cōsumatio quo ad sacramentū Cristi ad ecclesiā per uerbi incarnationem Dei in utero uirginali ut habetur in c. debitum de bigam. & in gl. in d. c. ex publico ubi dicitur etiā de matrimonio non consumato, quod separabile sit, quia cū non sint uir & uxor una caro simul effecti, per carnis

11 cōmixtionē, bene pôt unus ad Deum pertransire & alter ipsorū in seculo remanere

nere, & is qui remanet pot ad 2. nota couolare, ut hæc omnia dicuntur in tex. d.c. uerū super alleg. sed quid dicendū quia mulier dic. se carnaliter cognitam, a uiro & uir ipse negat se eā nunquam cognouisse, cui ipsorum 12 standum sit, & uidetur quod uiri dicto credatur si tamen iure iurando id affirmauerit c. continebatur de despons. impube. sed uisū fuit quod in fraudē sit mulieris talis remisio iuramenti ad uirum principaliter reum; Vnde cōcludendū esse iudicaui per c. quod interrogasti c. proposuisti & c. causam extra deprobat quod stāte quod uterq. iuramentum postulant scilicet uir & uxor & sunt aliqua signa pro muliere quæ etiam per aspectū sui corporis quod cognita sit ab ipso uiro probare intēdit, ut sic propterea; subiugatur, & 13 supponatur obstetricibus expertis quæ cum iuramento deponant super dicta corruptione & defloratione & ita sentit pulcre glos. in uer. uiri standum in d. c. continebatur de despons. inpube.

SVMMARIVM.

IVDITIVM. VIIII.

1 Conducēs equū ad longinquas partes, si equs ipse in itinere infirmatur & casu fortuitu moritur, pōt exāminari facere testes, qui faciāt fidē coram competenti iudice licet aduersarius non fuerit citatus.
2 Instantia nō finitur per sententiam nullam quin ex actis iterū iudicari possit.
3 Sētētia est nulla sine citatione præcedēte ad sētētiā.
4 Sententia lata per iudicem ultima die sui offitij quan

do successor introiuit palatium curiæ est nulla & idem quando certificatus est aduenisse.

5 Successor non pōt iudicare nisi prius applicauerit & iurauerit.

6 Medico cui fuit promissū salariū pro cura infirmi pro eo sanādo quando debeat habere salarium uid. dixtint. & nu.

Ne derelinquas me, domine Deus meus.

Isis causis illius Medici lōgobardi de æquo, per eū cōductō a Saluatore mācino & de eius salario pro cura prestita filio dicti Mancini in quodā morbo dicto le scrofole.

In primis, ego firmiter 2 iudicandū iure censui quod predictus medicus admictatur ad presentationē depositionū dictorū testium examinatorum in ciuitate Rauennæ, stante; quia is, qui conduxit equum ad lōgum iter, accidente casu fortuitu in equo, per quē mortuus sit, pōt examinari facere ibi testes, qui faciant fidē coram competenti iudice, & si aduersarius non fuerit citatus stante loci lōginquitate, pro ut ita not. ten. Bar. in l. 2. C. de naufr. lib. xi. quem etiam sequitur Petr. rau. in suo alph. in c. testis littera t, &c. Vnde dictus medicus in dicta sua præsentatione debet audiri. Ita nec obest prædictis, quia obiicitur pro parte aduersa, quod res fuerit iudicata, ita quod probationes ipse nō debet admicti, quia respondetur, quod stāte nullitate sententiæ instātia non

finitur per sententiā nullam, Namq. ex eisdem actis ite rū uere iudicatur Bar. post glo. in l. si proponis C. quo; & quand. iud. & sententia nulla fuit. Tum quia deest
3 citatio ad setentiā, contra reg. iuris pro ut in l. de uno quoq. ff. de re iud. quia pro pterea Deus omnipotens sentētiæ solemnitate uti uo luit uocando Adā, ut osten deret iudicibus seculi in sē tentiis proferēdis exēplū, ut inquit tex. in c. Deus o mnipotēs 2. quest. 1. & pro batur in c. qualiter, & quan do de accus. extra: Nec de bemus absentē iudicare nisi ex contumatia c. absens c. absentiæ, & c. caueant 3. quest. 1x. doct. in l. fi. C. de leg. est Decis. Math. 307. tum etiā, quia iudex iudicauit ul
4 tima die sui offitii, in quo perstetit ultra annū, etiam, postquā succelsor aduenit in palatium, & ipse mag. iu dex certificatus erat de e ius aduentu, quo casu, nul la dicitur sententia, ex de fectu iurisdictionis, pro ut etiam tex. in l. obseruare §. antequā. ff. de off. procons. l. meminisse eod. tit. l. unic. ff. de off. prefec. Aug. & l. si forte ff. de offit. presid. Sebast. uant. in tract. de nul lit. sent. ex defct. iurisd. & ūde nu. 12. & 13. Sed ad uerte, quia contrarium ui detur sentire Par. de put. o ptimus practicus in tract. de sind. in uer. salariū c. vi. quod inc. si offitialis nu. v. dicēs, quod successor nō di citur uenisse, nisi applicaue rit, & iuramentum fecerit per l. 1. de offic. presid. & per not. in l. in hac C. de do nat. Sed iuditio meo nulla contrarietas subest. Namq. quādo dicitur, quod per ad uētū successoris in palatiū, & postquā certificatus ē iu dex de eius aduentu cessat

eius iurisdictio, est uerũ in suis terminis, quo ad priuandum decessorem eius iurisdictione. sed quo ad eius
5 successoris administratio nẽ necesse est ut ingressum faciat, & iuret, & ita intelliguntur s̃dicta iura & uid. not. in l. pridie in glo. ff. de feri.

Secundo ad causam reconuẽtionalẽ iudico, quod stãte, quia probatur dictum medicum, cui fuit promissum salarium pro dicta cura ducatorũ quinquæ pro sanando dicto scrufololo, & quod nisi ipsum liberasset nihil recipere potuisset mercedis, quod non dicitur liberatus dictus egrotus, ita quod potuisset salariũ consequi, eo quod medendo ipsum sanatus fuit, & demum illinc ad paucos dies infirmitas eadẽ reuersa sit. Namq. glo. & Bar. qui mouent hanc questionẽ in l. in l. martius ff. loc. ipse Bar. ponendo tres questiones, concludit, quod quãdo per curam adhibitam a medico infirmitas, & eius causa cessauit, & postea ex noua cau
7 sa superuenerit medicus debet habere salarium, qui de presenti infirmitate uidetur cogitasse, de qua sanus extitit, ut ibi. Si uero infirmitas siue ipsius cã nõ fuit sanata, siue curata sed uisa est aliqualiter cessare, pro ut in casu nostro, & tũc non curauit eum. Vnde ammictitur salarium.

Item ultimo si de hoc dubitatur, si infirmitas de proximo reuersa uidetur ex prima causa nec debet habere salarium, sed contrarium efficit si ex interuallo, quia tunc de nouo ex noua causa presumitur, & habet salarium.

SVM-

SVMMARIVM.

IVDITIVM. X.

1 Vxor propria authoritate potest capere sibi alimenta filiis extantibus, si testator ipsam dominam, & usu fructuariam reliquit.

2 Testator si reliquit satisfieri creditoribus; pro ut in lista, seu cedula, quã guardianus, siue lector talis mõasterii habet; ã stãdũ sit ipsi cedulæ; & quãdo. & quid si testator nesciat, uel nõ potuerit scribere nu. 3

3 Confessori an credendũ sit de distributione facienda bonorũ defũcti, & quãdo

4 Sacerdos in cõfessione maior est Papa? quia uicem Dei gerit.

5 Iudex, quæ considerare debeat, ut credere possit confessori.

6 Confessori credendum est si dicat quod talia relicta sunt a defuncto pro exhoneratione eius conscientiæ si sunt talia quæ non sunt inuerisimilia, & quæ requiruntur.

Spes mea in te Domine

Dea, quæ ex processu apparet, & per Magnificos utriusq. partis aduocatos relata sunt iuditiali sententia proferendum putarem, uxorem pro
1 pria auctoritate liberis extãtibus capere sibi posse alimẽta: quippe, quia a testatore relicta ẽ dominã, & usufructuaria: hoc pulc. dic. Bar. in l. ex facto ff. de her. instit. & Alex. in l. nemo põt ff. de l. 1. At ulterius hæsitandũ uenit: ã testator, qui reliquit satisfieri multis creditoribus oẽ totum & illud
2 quod apparet scriptum in quadã lista, que cõseruatur

penes Reuer. Lectoré diui Bernardini, Utrú debeatur eisdé, & id, quod demóstratur per dict. Reuer. in lista. Bar. in l. si ita scripsero ff. de cond. & demóstrat. tenet, quod sic, si tamen apparet, quod sit de sua manu, & in l. quæ heredi. ff. de reb. dub. Bar. & Ang. in l. asse toto. ff. de hered. instit. Saly. in l. si. C. de fidei cam. Paul. de castr. in l. ubi auté nó apparet, §. id quod. ff. de uer. oblig.

3 Sed quid si testator ipse nesciat scribere, uel quod nó potuerit. an standú sit dictæ scripturæ, siue liste, & quidem omni casu sétio, quod si dict. R. Lector dixisset, & simpliciter scriptú esset ipsos heredes testatoris debere destribuere tot bona, uidelicet tali, & tali, non ita de facili credédú esset: quia presumi posset posse grauare heredes, ut illud daret, quod penes se esset, ad instar si ipse tantum diceret, cum nec confessori credendum sit de distributione bonorum facienda, quia contra méte defuncti dare posset, & ordinarius loci ipsi credere simpliciter non debet. cle. vii. de testam. si tamen in foro conscientiæ reperiretur scriptum, uel dictum ab ipso sacerdote, quod fieret distributio ipsa pro exoneratione eiusdem defuncti animæ, & conscientiæ, tunc quidé illi liste, & sacerdoti credédú credo, & iudico, quia uti Deus deponeret per ipsá listá, ut c. dilectus: & ibi gl. de excess. prælat. c. si sacerdos de offi. ord. quia sacerdos in cófessione maior est Papa, cú ui 4
ces puri, & ueri Dei represétat, ut per not. per glo. in c. nemo 9. quest. 3. & c. nos si incópetétet. 2. q. 7. c. quanto de translat. episc. quod urique in casu nostro tanto magis

magis standum esse iudico, considerãdo conditionem, & qualitatem talis optimi sacerdotis, qui administrator ipsius testatoris nõ erat neq. talis, quod heredes cogitare possent illam listam mutasse, uel ei addidisse creditores, & partitas arg. c. ab sit xi. quest. 3. immo credendum est ipsam listã a testatore fuisse compilatam; seu cõpositã, & a sacerdote ipso scriptam de testatoris
5 uoluntate, quia iudex, & superior cõsideratis qualitate, & forma esequutionis ac probitate & bona conditione esequutoris, cum quãtitatibus de quibus agitur, & queritur, & ipsarũ qualitatibus quãdoq. credere tenetur dicto sacerdoti maxime si id iure iurã. affirmauerit, & quandoq. assertioni, & simplici uerbo, ut uoluit Io. de imol. in clem. unic. in glo. in uer. redde de te-stam. quia in his quæ sũt de Dei foro standum est dicto unius sacerdotis, qui uices Dei gerit; & credi debet in omnibus his, quæ ipse asserit, ab ipso peccatore habuisse aliter non proden do ipsum ut in dict. cap. dilectus, maximæ ipse asserendo quod dictam listam ordinauit, & instituit testa-
6 tor pro eius cõscientiæ exoneratione, & uerisimile sit, ut solũ in actu pœnitentiæ illã habuerit, quia hoc casu, ipse sacerdos est maior quolibet ordinario iudice, ut in dict. clem. unic. quo casu ipsa intelligẽda ẽ. Quod utiq. credẽdum non esset, si diceret sacerdos, quod ipsam listã, & contenta in ea testator reliquit, quia ita sibi iniunxit per su pradicta. unde ipsi sacerdoti, de quo queritur supra, credendum esse iudicaui.

SVM-

SVMMARIVM.

IVDITIVM. XI.

1 Confitēti sponte delictum, quādo pœna minui debeat
2 Accusatus in iuditio si ante quā probationes recipian tur, statim confessus est, sponte confessus dicitur.
3 Cognoscens pulchram minus peccat, quā qui defor mem, sicut minus peccat ille, cui datur magna occasio furādi quā cui parua
4 Damni causam dans, damnum dedisse uidetur?
5 Vir denegās debitū mulieri, si mulier ipsa adulteriū comictit ueniā meretur.
6 Vsus Franciæ contra non re dētes debitū mulieribus.

Virginis Mariæ, & omnium sanctorū quorū festū hodie colimus, auxilio implorato amē.

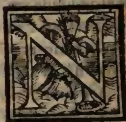

On sunt triginta dies adhuc peracti, ut cū uno sero starem in studio. Venerunt quidam ad me, qui quādam mulierem, in simul cum nostræ curiæ Caualerio, siue Barigello, manibus post terga reuinctam, & formosissimam quidē, attulerunt, quam iuuenes illi, in simul cum quodam senæ, qui erat eius uir. in adulterio comprehensam, tunc temporis inuenisse retulerūt; & adulterum nō potuisse capere, cū e, finestra foras seipsum præcipitauit; equidem non inficio

inficio, me nimia cōpassione detemptū illius pulcherrime mulieris, unde examinando eā uti principalem, omnia quidem a principio ad finem, recto ordine fassa est, rem habuisse cum iuuene illo, qui fugam arripuit, qui erat talis, quē (cognoscebam pro pulcherrimo iuuene, & maximæ factionis uenerei amoris;) & addidit puella ipsa, quod per Deum uiuum unquam decepisset eius uirum; nec sibi proditionem talem fecisset, nisi, quia uir ipse impotēs erat, & quod nō nisi bis, aut ter 1 magna difficultate pluribus crepitis emissis per quasi biennium quo inuicem con traxerunt, ipsam carnaliter cognouerat ob eius nimiam impotentiā, cuius similiter os erat graue olentis auerni, & iuuenis illa erat, non dum uigesimi āni, Vnde dicto uiro, & aliis suis cōsanguineis, pro celeri iustitia festinantibus, iudicaui super sedendum aliquantulum, & cogitandum in tali casu, & sic interrogato, & examinato dicto eius uiro, ipsoq. bene uiso, qualitatibusq. ipsius rectæ consideratis, & ruminatis per ocularem inspectionē. tam ex eiusdē uiri confessione qui dicebat se propter infirmitates euitandas abstinuisse, qua ex oculari inspectione inueni puellam illam ad uera omnia prorumpisse, unde stante, quia sic sponte, & uerecunda maleficium annuit, & cogitāti mihi pro pere illud pulcherrimū Titi Liuii dictum subuenit in 3. Deca. lib. x. loquentis de Asdrubale, qui, cū uar a oratione usus esset. nunc purgando crimina, nunc, quidem fatendo, ne imprudenter certe negantibus difficilis uenia esset, quem postea

inueni

inueni sequutū fuisse Tiraq. in tract. de pen. cau. xxx. nu. 4. qui etiam inter alias, quas ibi allegat pro ista parte auctoritates (teste Suet.) scribit ipsā delicti confessionem mereri ueniam, ac genus quodam defensionis credi simplicem confessionē. Itaq. Domitianus uir alioquin crudelis, & sangui narius stupratores Corneliæ maximæ uirginum uestalium in comitio ad necē cædi imperauit, excepto prætorio uiro, cui dubia; etiam tum cā, & in certis questionibus, atq. tormentis de semet ipso confesso exilium indulsit. Item etiam .ll. mosaycis leuiūs puniebatur spōte confessus, quam conuinctus. exod. xxii. c. quia si fu.sset. Nec obest si dicatur. quod hæc erat prius cō uicta, quia fuit in adulterio cōpræhensa, ergo sibi prodesse non debeat talis spontanea cōfessio ad iuditium accersita, ut uoluit glo. c. de hoc uer. in iure de Simō. & Abb. ibi Philipp. Dec. de iud. in vi. not. Quia Bar. & Bal. cōtrarium tenent in l. ea quæ in 2. quest. C. de cōdit. indeb. qui uolunt,
2 quod tractus in iuditium si antequam probationes recipiantur statim confiteatur, sponte confiteri uidetur, ita tenet Fely. de Simō. & est tex. in l. eū qui ff. de iure iuran. Et ulterius considerandū duxi quod infragāti crimine adulterii postmodum fuisse captam non fuit uere & sufficienter probatum, & per testes fide di gnos, nec Cauālerius curiæ uocatus id dicebat, nec aliquis de sua comitiua iūx. Not. per And. yser. in cōst. iustitiarii non per Klendas. Item considerandum iudicaui maximæ importantiæ ēē simili puelle os uiri talis

fetidum

fœtidum quæ infirmitas est grauissima, pestifera, & cupidini mortis imago, pro ut cecinit iocosus ille Poeta. Et insuper stante tali miseria ipsius mulieris ob dicti eius uiri defectus, quos ex omni parte patiebatur, iudicaui, quod cũ coacta fuisset eiusdẽ indẽnitati prouidẽres ne eius pulchrido inutilis redderetur, ac sine fructu labi contigisset, quod utiq. crudele fuisset, quod satis comendanda erat; quia pulcrum iuuenem (& satis ad tale exercitiũ aptum) per quisiuit, quare sicut minus
3 peccat illa cui datur magna occasio furandi, quam cui parua, ita, & minus peccat illa, quę cognoscit pulchrum, quã deformem, ut refert pulcre Ias. in §. ex maleficiis inst. de actio.

Vlterius, qui dãni causam
4 dat, damnum dedisse uidetur. c. studeat, & ibi glo. distinctio. 50. & l. itẽ mela, §. si plures, & l. qui occiderit §. qui in hac quoq. actione ff. ad leg. aquil. cum similibus. Et quauis argui possit in contrariũ, ut Authen. ut lic. mat. & aui. §. quia uero plurimas in fi. coll. 8. quod nõ credo extra de diuor. c. significasti. Vbi quamuis aliquis det occasionẽ ipsa tamen debet fidẽ seruare castitatis. Nihilominus contrariũ uidetur esse uerum,
5 quãdo ipse debitum tacite uel expresse denegaret, ita ut ipsa mulier propterea meretur uenlã, si adulteriũ cõmictit tex. est not. in c. si tu abstines 27. quest. 2. & refert Petr. rauen. in dictis suis notab. quod est
6 cõsuetudo Fraciæ in termi nis nostris, ut siquidẽ uxor alicuius comicteret adulterium ipsa nullã patitur pœnam, sed maritus super asino ducitur cũ præcone per

totam

totam Ciuitatem tuba alta uoce clamante: Sic fit maritis, qui permittunt uxores suas nimium ieiunare, quibus sic stantibus sub iudice discutiendus uetulus ille uir mortuus extitit, & puella illa de cõmuni omnium consensu consanguineorum affinium, & amicorum copulata fuit, mediãte matrimonio cum eo, cum quo dicebatur adulterium interuenire; interueniente quoq. summi Pontifici dispensatione ex causis, taliter quod in causa ipsa aliter nõ fuit per me decisum statibus supradictis, & quia cã remãsit successori meo.

SVMMARIVM.

IVDITIVM. XII.

1 Contumacia procuratoris, an præiudicet domino.
2 Detemptus a latronibus instam habet excusationis causam comparendi coram superiore citatus.
3 Procurator in his quæ sunt parui præiudicii potest ob eius contumaciæ delictum domino nocere quod secus est in his quæ sunt magni præiudicii.
4 Domino subuenitur nisi fuisset sciẽs aduersus missionem in possessionem ex secũdo decreto & nollet contumaciã purgare,
5 Absens ex causa necessaria & probabili quis dicatur
6 Absens ex causa necessaria etiam probabili si est legitime defensus restituitur & quando & in quibus.
7 Missio in possessionem ex secundo decreto contra absentem & non latitantem est ipso iure nulla.
8 Absenti ex cã studiorũ, uel peregrinationis an subueniatur, & quando.

Absenti

7 Abséti ex causa studiorum: uel peregrinationis, an subueniatur, & quando.

8 Absenti ex causa deportationis an, & quando sub ueniatur.

9 Absés ex iniusta causa non auditur appellans, nec ei subuentio datur.

Deus in nomine tuo, saluum me fac.

D adducti dubii declaratio né, & Iudicium. An procurator magnifici Bartolomei de Sasso absentis citati ad instantiam nobilis Matthei Romanelli potuerit ipsi domino præiudicare ob eiusdé procuraroto is contumatiam, in quam incurrit quippe, quia delictum procuratoris nocet domino, quando quidé nó dicitur ipsius con tumatia; sed domini respe ctiue, ad quæ faciéda erant l. si procuratores §. si tutores ff. mand. ff. de arb. l. non dixtinguemus §. si domini, & ibi Doct. ergo dicendum est, quod talis contumatia domino præiudicet per sdi cta. Sed attendentes partis aducrse exceptiones procu rator excusatiōis causā pré bet, ob quā excipit, quod sicuti principalis ipse excu saretur, si talis impedimenti causa superuenta fuisset, ita ob eādē ex persona ipsius excusādis est. l. cū a matri bus. C. qui pe::tut: cū simili & illud quidem, impedimē to fuit, ut quia termino du rante a latronibus fuir inua sus quod legitimū a cōparē do tribuit excusatiōis ius per l. §. illud sciédū. Sed & si quis. ff. si quis caut. ¶ Ité

 dicitur

dicitur, etiã quod quamuis in his, que sunt parui præiudicii procurator pôt ob eius contumatiæ delictum domino nocere l. eum qui res C. de procur. Vbi per negligentiam, & contumatiam procuratoris fit missio in possessioné ex primo decreto côtra principalé, & idé in tutore, & negotiorũ gestore ut ibi. Alio quin aliter dicendum esset si de maximo præiuditio, pro ut in casu nostro, per procuratoris contumatiam contra dominum ageretur. l. si cum usufructuario ff. si ex noxa. cau. ubi in possessionem ex secundo decreto subuenitur domino. nisi fuisset sciens, & nollet cõtumatiam purgare l. 2. C. de erog, milit ãn. lib. 12. Vnde ipsi principali subuentionem dandam esse aduersus dictam procuratoris côtumatiam, rectæ iudicari posse per prædicta ãbigi non potest.

Quo a uero ad secũdam causam cum Doct. per tres conclusiones pro absẽtium subuẽtione per, transeundũ censui. Namq. aut quis est absens ex causa necessaria, & probabili, aut ex necessaria tantum, aut probabili tantũ, si abest ex utraq. causa, ut s, ut puta, ex causa Reip. tunc si est legitimè defensus restituitur ad appellandũ. l. inter minores ff. de in integ. rest. & l. ult. si uero, ne, utiq. uel minus legitimæ defensus dignoscatur, & ad totam causam restituitur, ut C. ex quibus cau. maio. l 1. C. de procur. l. quia absentie, si sumus in difinitiuis, & iudex ignorabat causam absentiæ, Si ue iò sciebat causam absentiæ ipsa sententia tanquam nulla non indiget restitutione per l quæsi um ff de re iudic. si uero ex p. decr. eget in inte-

in integrum restitutione, quam necesse habet petere Bar. in l. interminores ff. de in integ. rest. Sed si ex 2. decreto, uti in casu uostro, cum latitauit, quia absentia fuit ex causa reip. sententia ipsa est ipso iure nulla. l. fulcinius §. 1. ff. ex quibus cau. in poss. eat. si uero ex probabili tãtũ, ut ex causa studiorum, uel peregrinationis si legitimæ est defensus: ad nihilum restituitur. l. nec non ff. ex quibus cau. maior. Verum si non est legitimæ defensus, tunc si constituit procuratores; uel potuerit constituere, ad nihilum restituitur. l. cõtumacia. §. 1. ff. de re iud. cuius quidẽ cõclusionis cõtrariũ est; si nõ potuit dimittere procuratorẽ uel missus mortuus est uel nõ est soluẽdo, quia tũc restituitur. d. l. nec nõ, tamẽ dicitur indistinctà retractãdũ quod factũ est si probatur iusta causa ab sẽtiæ, ut extra de sent. & de re iud. c. cũ bertoldus, nec distinguit. an potuerit cõstituere procurat. nec ne. uel absuerit ex probabili causa uel nõ pro ut alleg. Ang. in hoc C. quomodo & quand. iud. l. ab eo, in quo apparet restitutionẽ necessariã non esse. Si uerò ex causa tãtum necessaria abesset, ut causa de portationis propter suũ delictum ex iusta causa, & eo casu si potuit procuratores dimictere, & constituere non subuenitur & ff. ex quibus causis maio. l. Sed & si per pretorem ff. de mino. l. papinianus ait. l. ex cõsẽsu in si. de appell. ubi propter contumaciã ueram secus si non potuit, uel mortuus esset d. l. Sed & si. Si uerò ex iniusta causa nunquã auditur appellans nec ei subuẽtio prestatur, quia contumax non auditur ap-

 pellans

pellans uulg. iur. & 24. q. 3. c. de illicita: nisi ueniat iudice ad huc pro tribunali sedēte ut ff. de in integ. rest. l. diuus. & de ista materia tract: plenæ per glo. in uer- audiatur 2. q. vi. c. bidu - um §. palā. quibus sic enu- meratis in casu nostro di- cendum est. Cum ex iusta causa ut s. relatum est: ab- fuit, & non latitauit de in- tegro audiendus.

SVMMARIVM

IVDITIVM XIII.

1 Iudex qualiter gerere se debet.

2 Lusores cartarum damnari debent ad opus publicum ad tempus.

3 Ludi prohibiti, qui sint.

4 Ludus causa comedendi, pro ut solent socii facere, permissus est.

5 Ludus pilæ, & ludus scacco rum permissus est: dūmo- do in eis non ludatur ul- tra solidum.

6 Ludus, tam Clericis quam, laicis prohibitus est.

7 Inuentor alearum ludi, quis fuit.

8 Ludens alearum ludo sem- per mortaliter peccat.

9 Accusans aliquē de aliquo crimine, quod ipse pati- tur, audiri non debet.

10 Consuetudo unde ortum habuit, & unde ius con- stitutionis.

11 Consuetudo aliquando tri buit contentiosam iuris- dictionem.

12 Peccata multa ex ludis na- scuntur; et quæ sint.

13 Spectatores, & participan- tes ludorum: sicut, & ipsi ludentes puniendi sunt.

14 Perdenti in ludo per qua- draginta annos non præ- cluditur uia agendi con- tra uincentes.

15 Consuetudo, ut præscripta, intel-

inteligatur requirit possessionem quadraginta annorum etiam in his quæ non sunt contra ius.

16 Ratio est, quæ ipsi consuetudini esse, & formalem causam præbet.

17 Officialibus deputatis ad perquirendum ludétes & armatos cótra banda, creditur in eorum offitio sibi commisso.

18 Bandũm, emanatum ã Capitaneo soio sine iudicis subscriptiõe, nõ ualet nec per illud cõictitur pœna.

19 Bandum est interloqutoria siue actus iudiciarius qui per iudicẽ expediri debet.

Domine nõ secũdũ peccata nostra retribuas nobis.

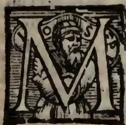

AGNA quidem, ac miratione af fectus sum, iu huiusmodi iuditio, sic implicite, quod uelut cahos inter iudicẽ, curiæ coadiutórem, uniuersitatẽ, & particulares admissum est, & primum quis nõ miraretur?

1 quod iudex qui debet esse bene ornatus bonorum morum, & qui bonã uitam habere, stredére debet. c. forus in fin. extra de uerb. signif. & sua scientia debet populũ erudire Salom. lib. eccl. c. x. quia, ut ait Cicerõ, quales in Rep. principes, tales, & reliqui ciues esse solere quod & ipse cum stultus sit, uelit, & alios de stultitia punire: quia ante debet expurgare se, quã alios accuset; iuxta illud Euãngelii; & donec peccato suo premitur, subiectorum delicta diluere non potest. c. in grauibus 3. q. 6. & qui aliorum uitia puniunt, sua prius corrigere, studere debet: ea. quest. c. qui sine, &

c. indicet l.iustas C. de iur. fisc. lib. x. Paris de put. in princ.c.1.post euidentialia. Et ideo cum ipse iudex probetur in ludo alearum & taxillorum assiduis temporibus operam dare: per hoc ego dico, quod effectus est infamis, & criminosus. ut dic. Bart.1. const. ff. uet. in.§. illud tanquam lusor prohibitorũ ludorum: qui
2 huiusmodi lusores † debent damnari ad opus publicum ad tempus iuxta const. reg. hi qui,& quoniã dixi,quod ludentes in ludis prohibitis, sunt criminosi;& pro talibus possunt dãnari. Quæ
3 ritur,qui sunt ludi prohibiti:& proculdubio prohibiti sunt õnes; in quibus pecuniã ãmictitur,& fortuna uersatur; ut in ludo azard.:siue quod fortuna,cũ industria: ut in ludo alearum, & tabularum glo.in l.1.ff de aleat. & l. Si filio familias §. 1. ff. quar.rer. act.nõ dat. in quo ludo, ut quotidie inspicimus, Deus blasfematur, quod tamen limitatur, si lúditur causa comedendi;
4 † pro ut solent socii facere temporibus maximarum festiuitatum, & carnis priuii, qui ludunt tot capones, & similia comestibilia, sed ludus industriæ tãtum, & ingenii hominis, ut ludus pi-
5 læ, † & ludus scaccorum,uel saltando,uel currendo permissus est. l. qua ratione. §. Si quis in collutatione. ff. ad l. aquil. & l. 2. & l. penult. ff. de alea. Doct. & glo. in l. exequtionem. §. 1. ff. de uerb. oblig. Et notandum est, quod dicit glo. & tex. in auth. alearum usus. C. de aleat. quod licet ludus scaccorũ sit permissus: non tamen licet in eo ultra solidum ludere; & si ludentes diuites sint: & reuertendo ad ludos de quibus quæ-

ritur:

titur: dico, quod tales prohibiti, sũt & fugiendi, & tãtomagis ab his, qui regunt Hinc est quod eloquentissimus ille Cicero, qui lenticulam Marci ant. collusorem eo quod in patulo aleis luderet nequissimum appellauit. Quanto magis, temporibus nostris prohiberi debet, cũ Ecclesiæ mandatis ludendo contrauenia tur. c. clerici extra de uit. & hon. cler. Auth. interdicimus C. de epis. & cler. glo. in c. quoniam in d. tit. de uit. & hon. cler. & ludus 8
6 prædictus tam † clericis, quam laicis prohibitus est, secundũ d c. clerici, & tex.
7 in c. episcopus 35. dist. † Et inuentor alearum ludi: ut scribitur fuit inuentor (teste Platone in phedro) quidam Theneth. seu theutha tis, pro ut testatur Ioẽs Thi erre liogon. cuius dicit esse comites fraus; periurium: impostura, & mendicitas.

Insuper quamuis Ang. de clauasio in sua sum. tenet cõtra Hugo. in dict. c. episc. dicens; quod non semper peccat mortaliter ludens aleaurum ludo: ut si recreationis causa ludat in modica summa, & pro conuiuio ob iura superius per me alleg. & licet aliqui teneat, quod hoc est mortale peccatum quando postea in consuetudiné adducitur ludus ille: Ego autem uoti essem cum dicto Io. Thierri, quod non potest ludus sine conscientiæ scrupulo exerceri: quia per d. c. episcopus ob id tenetur pœnitere, & restitutioné facere. Vnde ad propositũ satis ea faciunt, quæ dic. Bar. in l. seruos. ff. de accus. quia qui non uidet trabem quæ sua lumina occupat, minime accusare potest alium in suis oculis habentem festucam. l. is qui

ſeus. ff. de pupl. iud. & ibi Bar. Ioēm Bar. Ang. & Imol. in l. 1. C. de calū. & in l. 2. §. Si publico. ff. de adult. Idem de Fur. C. l. neganda ſecundum unam lecturam C. qui accus. non poſſ. & ſi militer de iure cano. xi. q. 2. quod & traditur in Euāg. Luc. c. vi. Taliter quod accuſans aliquem de aliquo
9 crimine, quod ipſe patitur audiri nō debet: cnm prius ſe ſeipſum tali uitio expurgare neceſſe ſit: quam alios accuſet, pro ut firmatur in præalleg. loc. & ſic iudex, qui cum omnibus diebus omiſſa audientia litigantium, & tributione iuſtitiæ, ludo cartarū, & taxilloum ſe exercet; uidetur quod nec contra alios per ſcripta procedere poſſit. Vnde pro fundaméto litigantium ſuffragari ſatis uidetur, & illud quod dicitur in Euang. Ioānis. c. xiii. Exemplum dedi uobis, ut quéadmodū ego feci, ita, & uos faciatis.

At pro ipſius parte, & fisci pluribus rōnibus, quæritur hæc omnia eneruata reddere, quæ cum friuola ſint illa omictenda cenſui, ſolum uidetur quod obſtet, quia no. propterea, quod iudex luſor ſit tollitur quin ſubditus obtemperādo badis ab eis abſtinere debeat, ſcriptum eſt .n. quæ dicunt uobis facite; ſed ſecundum opera eorum nolite facere, quia dicunt, & non faciunt Math, c. xxiii. Luc. c. xi. & Paulus Apoſt. ad Rom. c. 11,

Vlterius pro parte magn. Vniuerſitatis dicitur, quod antiquate cōſuetudinis eſt ut pro ludo publico cartarum, & taxillorū quis non puniatur, & per cōſequens penam nullam exigēdā pro ſimilibus ludis, & primitus fuit conſuetudo, quæ incepit a Caym, quā ius legis: ſiue

siue constitutionis: quod in cepit a Moyse dixt. vi. c. nō est §. ius uero. & ibi glo. & Doct. cui ergo standum om nino est: nec per bādum de rogari potuit. Item & con-
11 suetudo tribuit aliquando iurisdictionem contentiosam glo. & Doct. in c. cum contingat de for. compet. porro hoc ex pluribus sub- stineri nō posse; uisum fuit. Namq. mala cōsuetudo perdit nomen consuetudinis, & usurpatio dicitur. Vltimo quod de uera cōsuetudine non probatur c. fin. de con suet. & c. consuetudinē xi. dixtin. & quod mala con- suetudo sit apparet: quia lu dus est nutritiuus peccato rum multorum: ut refert in præalleg. loc. Archiep. flor.
12 quia primmū tempus am- mictunt; Deus, & Sācti blas femantur, contumeliæ inui cem multe dicuntur: bona dissipantur, Ecclesia con- tenditur: furta cōmictuntur adest gulæ peccatum: homi cidia perpetrantur, & alia insunt, pro ut prosequere per Io. Thierr. in præalle- gato loco.

Et in tantū huiusmodi ludi sunt prohibiti: & nutriti ui omnium peccatorum; ut non tantū ludētes ipsi sunt in peccato, & prohibiti, uerum etiam, & spectatores
13 ipsorum in peccato sunt, & participantes pro ut faci unt ea, quæ dic. glo. quam sequitur Bal. in l. lucius. ff. de his, qui not. infa. & in his; quæ ammictuntur per
14 quadraginta annos nō præ cluditur uia perdenti, quin repeti nō possint, ut Auth. aleatum usus. C. de relig. & sumpt. funer. Vnde perscri pta nō ualeret talis consue tudo, etiam quod legitimæ probaretur. Preterea con- suetudo contra bonos mo- res nō ualet; nec statutum

ut

ut dixi.x. c. constitutiones,
& accedat, quia ut consue
tudo præscripta intelliga-
15 tur† legitimæ oportet, ut
per annos quadraginta pos
sessio sit, etiam in his: quæ.
non fuissent contra ius c.
cum de beneficio iūct. glo.
de preben.in vi. Io. And.in
c. fin. de consuetud. quod
nō probatur in casu nostro:
nisi tantum de sex, uel octo
annis in circa: quamuis ali-
qui dicant de decem. Nec
illud omictēdum est in hoc
fortius, licet aliqui offitia-
les sciuerint talem consue
tudinem induci,& ei mini-
me contradixerint, nec pu-
niuerint trāsgressores: non
propterea consuetudo pro
pter ipsius rationabilē mo-
dum aliquid operatur, uel
aliquid iuris habet: quippe
16 quia†ratio est,quæ ipsi con
suetudini formalē causam,
& esse prebet Abb.in c.quā
to de consuet. & c.quia pro
pter de electio.Item in præ
scriptione contra ius requi
ritur titulus c.1. de præscri-
pt. in vi. postremo ex parte
litigantiū illud in medium
affertur,quod parum;& ni-
17 hil est. Nam offitiales †de-
putati ad perscrutandū per
Ciuitatem ludētes, uel por
tantes arma; uel similia le-
uia fidem faciūt si aliquem
accusauerint reperiisse l. 1.
§.qui es.ff.de offic.pret.ur-
b. Bar. in l.Diuus ff.de cust.
& ext.reo.uers. exemplum
mictitur.

Sed hoc mihi placet, quia
probatur,quod dictus mag.
iudex pluribus, & pluribus
permisit ludere excedenti
bus sūmā,fortasse,quinqua
ginta qui publicè, & in se-
creto ludebant, ipso iudice
sciente,& non cōtradicen-
te,pro ut sibi ipsis melius ui
sum fuerat, unde alii,a for-
tiori, uidentes curiā totam
ludo datā, & alios ludētes,

Argum.

Argum. eorum: quæ dicta sunt: excusandos necesse esse iudicaui.

Sed ulterius cogitanti, aliud, quamuis simpliciter allegatur per magn. Vniuersitatem, & particulares fortiter obstare uidetur. Nam ultra predicta inuenitur ban-
88 num emanatum † per Capitaneum solum, absq. subscriptione, & signo iudicis; siue assessoris, unde cum iudex principaliter datus sit ad iustitiã ministrandam, & Capitaneus ad exequendum ea, quæ per ipsum iudicem determinatur, cum, quidem, bandum sit inter-
89 loquutoria quædam, † & actus iudiciarius, qui debet per iudicem expediri, quia Capitanius nullum actum iudiciarium exercere acten tare debet, ut extat c. reg. quod incipit. Itẽ quod predicti iustitiarii, & Capitan. sed iudex, ut ibi dicitur, & ista rõne potissime habetur quod Capitaneus, qui emanari fecit banda, sine consilio, & subscriptione iudicis, non ualent, nec pœna commictitur l. 3. quod quisq. iur. ad quæ uide in term. Pari. de put. in tract. sind. in uers. assessor. n. 26. Vbi. ipse dicit liberasse quẽ dã a pœna bãdi: ex quo nõ reperiebatur sygillatũ nec subscriptum. nisi a Capitaneo solo.

SVMMARIVM.

IVDITIVM XIIII.

1 Subrogatus, & substitutus sapit naturam eius in cuius locum subrogatur.

2 Nobilitas, quæ prouenit ex sciẽtia aliis nobilitatibus preferenda est.

3 Laudandus est magis quis de eo, quod sua probitate & labore quæsiuit; quam

de eo quod ab antecessoribus relictum est.

4 Doctores ne dum sunt nobiles, sed in dignitate positi.

5 Aduocati non minus prouidēt humano generi: quam si patriam armis tuerētur.

6 Aduocati non torquētur tāquā in dignitate positi.

7 Consuetudo sicut interpretatur legē: ita & lex interpretatur consuetudinem.

8 Consuetudo inducitur ex actu iudiciario.

9 Vnicus actus habēs causam successiuā & post se cōtinuationē facit ut cōsuetudo introducatur per tēpus intra quod consuetudo induci potest.

10 Consuetudo rationabilis iudicis arbitrio relinquitur.

11 Lex, & Imperator non possunt concedere priuilegium in alterius fauorem; nisi citra ipsius priuilegii ius, ac citra preiuditium, & dedecus.

12 Imperator promictit doctoribus per ipsos respub. gubernandas.

Diuino implorato auxilio Amen.

N ciuitate Moriopolis cū e, cōsilio ipsius magnifice Ciuitatis quidam nobiles de ordine suæ Excellentiæ expulsi, & eiecti essent: tanquam consiliarii interesse patientes: inter quos fuit exclusus magn. Leonardus caretusius nobilis dictæ Ciuitatis pro capite regiminis in primo quadrimestre electus, quia ipsorū sexaliorum ipsius primi quadrimestri; erat senior, ultra nobilitatem, in cuius, quidem, loco fuit subrogatus, & electus mag. I. V. d. Macedonius

nius de molendinis:& quia facta dicta electione,& sub rogatione, ipsa magn. Vniuersitas; seu cæteri consiliarii pro maiori numerosita tim eligerunt ipsis consiliariis primi quadrimestri præfactũ Magnificum Nicolaũ Autonium de Paulo Antonio nobilem de genere natum. Dictus Mag.Macedonius,ex aduerso replicabat, quod pro capite regiminis debebat ipse sedere illo quadrimestre, cui cõpetere dicebat pluribus ex causis; tanquam.ll.doctori: quamuis ortum habuisset ex plebe,& consuetudo fuisset in consilio quod antiquior nobilis de genere debebat pro capite regiminis sedere: nisi esset nobilis & doctor. qui concurreret: quia tunc Doctor præferri deberet. Et primo in fauorem ipsius doctoris, adducebatur: quia ipse fuit subrogatus in locum magnifici Leonardi caretusii, tunc temporis capitis pro illo quadrimestre in ipso regimine, & cum

1 subrogatus, & substitutus, sapiat naturam eius, in cuius locũ subrogatur Bar. in l. pater in 4. colum. uers. preterea .ff. de in offi. test, l. antepenul. & ibi Bar. C. de proxim.sac.sacri. lib. 12. propterea debebat locum ipsius Leonardi expulsi optinere & potiri. eodemque priuilegio gaudere ipse Macedonius debebat, & prerogatiua qua ipse Leonardus gauisus est Arg.l.filie.§. fin.ff.de condit.& demostr. l. si donate. §. sponsus.ff.de donat. int. uir.& uxor.cum simil. Preterea ex parte doctoris satis suffragari uidetur quia apparet per antiquatam consuetutidem: nobiliorem: seniorem & digniorem præferendum pro ipso capite pro quolibet.

qua-

quadrimestre unde & si ex plebe doctor esset: tamen
2 doctor † est nobilis quæ nobilitas, ex sciētia proferēda est aliis nobilitatibus de genere Cy. & Saly. in.l. proui dēdū .C.de postul.Rom.sin- 646.quod incipit nobilitas & idē Rom.sing.497.quod incipit. heri fui interogatus alex. cons. 94.incip. consideratis his que in themate col.2.lib.1.& idē Alex.Cōs 213.& Cons.209.in 5.uol Panor.in c.proposuisti in fin de probat.Dot.in l.cū quid ff. si cert.pet. And. sic:cons. 57. Fely. in Rub. de maior. & obed.in 1.&2. col. & in c. clerici. & hoc nō tantum in ll.doctore uerficatur:sed etiā in doctore phisico:siue medicinæ, pro ut in tali loquitur Car.in.l. ōnes C. de cur. lib.X. Alex. in. cons. alleg94.et potissima hor. omniū ratio, & radix est;quam dicti doct. allegant, Quia,
3 quis magis † laudandus est de eo quod propria sua probitate, & labore quæsiuit, quā de eo, quod ab antecessoribus relictū est .glo. est aurea, & sing. in .l. si quid in bello .ff.de capt.& post lim. reuer. et propterea docto-
4 res ne,dū sunt nobiles † sed in dignitate positi .c. quāto ex de magistr. & ibi Panor. Bar.in.1.const.C.uer.quæro circa, & per infinitas allegationes,& auctoritates sæpius repetit Thom.gram.in suis Vot. quē uidere poteris recolendo, quod per doct: mundus illuminatur, qui si nō esset,in tenebris essemus
5 & aduocati † nō minus prouidēt humano generi;quàm si patriā armis tuerētur glo. in.c.cū ex eo de elect.in .6.
6 vnde etiā aduocati nō † torquētur tāquam indignitate positi tex.est in .l. omnes Iudices,& ibi Bar. in lib .XI
¶ Itē: ex parte ipsius doctoris,

ris,& illud fragi.est;quia cō suetudo optima ll.interpres & sicut consuetudo interpretatur legem & lex interpretatur consuetudinē.c.cū dilectus de consuet. & a solito argumentū in iure ualidum est.l. illud,& ibi Bar.in lect.vic.de neap.ff.de excus. tut.quare cū notoriè per informationē captā appareat, quod doctor semper prelaturā habuit quāuis cū nobili,& ipse ignobilis cōcurrisset ut ex libris siue cōclusionibus, & reformationibus ipsius Ciuitatis lat.est uidere .Ergo ipse præferēdus est dicto magn. Nicolao Maximè qui ad cōfirmationē predictorum pro parte dicti magnifici doctoris,adducitur quod cū de huiusmodi questione aliàs quæstio mota esset inter magn.ll doctorē Francis.mariarū, & magn. Io:vinc. de Indello nobilē de genere natū, & inter magn.doctorē Ant. mayzza, & io:paulū de arpone,& inter magn: medicinæ doct: nicolaū romanellū, & n. de genere andreā delli gatti fuit pro doctorib. iudicatū in prælatura pro capitibus regiminis. ¶ & haud dubie hæsitandū est, quòd ex actu iudiciario † inducitur consuetudo,ut quia Iudex iudicauit, & idem à fortiori esset si contra legē iudicasset populo sciente, & non contradicente, vnde ipse actus iudicialis sufficit ad probandū cōsuetudinē saltim,quia per illum actū detegitur cōsensus populi,Abb.in.c.fin. de consuet.& idem in.c. abbate de de verb.signif.quod quā tanto magis demostratur pro doctore,quia etiam
9 unicus actus † habens causam successiuam, & post se continuationem, sufficiens est ad introducēdam cōsuetudinem per tempus intra

quod

quod cõsuetudo Indici potest tex.ẽ. sing: in c.cum de beneficio de preben.in .VI. & potissime quãdo cõsuetudo ipsa,pro ut in casu nostro esset rationabilis.c.fir. de quest.& quãdo cõsuetu
10 do dicatur rationabilis† Iudicis arbitrio à ll. informati relinquitur consideratis circũstantiis loci,tẽporisq. & publica utilitate, simil. Archi. in .§. leges 4. dixt. Doct. in .c.fin. de consuet. glo. in.c.1.de const.in 6.in uer. rationabilia;

¶† Sed An quòd dicitur ex aduerso aliquid habet saporis, quòd cum ad ipsos magnificos consiliarios sit onus istud iniuntũ prouidere de capite regiminis cum quiã prouiderint de ipso mag. Nicolao mar. ipse magnificus Macedõius est õnino exclusus, ex eo quia illũ eligerũt ipsi de Vniuersitate ad quos spettat.

¶Ad què ultra quòd superius allegata respondant adducitur indubitati iuris esse. Imperatorem,& † legẽ 11
non nisi citra ius priuilegii, ac citra preiudicium,:& decus alterius beneficia,siue priuilegià cõcedere posse quòd probàtur per tex. in.l. nec auus .C. de emãci p. iliber. cuius quidẽ tex. aurea uerba sũt, Nec Auus neptem suam liberare potestate cogitur nec in cuiusquã iniuriã benefitia tribuere moris est nostri, consimiles tex. habes in .l.2.§. si quis à principe .ff. ne quid in loc.publ.l.quoties, & .l. rescripta C.de precib.Imperat.offer.c. nunc 9.quest.3. ergo in Iniuriam ipsius doctoris ipsi consiliarii alteri concedere non poterãt priuilegium prelature stantib. max. superius allegatis.

¶Preterea pro hac parte ulterius adducitur quòd õni

casu de iure, Iudicio meo, Doctor prelationem habet ultra quod sic est in Ciuitate cõsuetudinis per iura superius allegata suffragante maxime, quia nulla altior dignitas doctorea dignitate referente, Matth. ab afflict. in Const: sancimus in proem. de iur prothom. & quod magis militare uidetur est tex. in proem. instit.
12 ubi Imperator † promictit Doctoribus per ipsos Rép. gubernandam. Vndè cum propriũ sit doctorum regere, & gubernare Ciuitates. propterea ipse preferẽdus est & sic magnificus Macedoniuš preferri debet ipse magnif. Nicolao, max. pro ut iudicaui, & ita fuit confirmatum per sactum Regium coll. Consilium.

SVMMARIVM.

IVDITIVM. XV.

1 Promittens stare Iuramẽto alicuius de eo quod ipse Iurauerit an poterit ipse examinare parte nõ aliter citata uis ura Iurãẽta testiũ.
2 Cõmittens se alicuius conscietie ille an possit procedere sine alia citatione.
3 Tutorũ curatorũ & aliorũ administratorum iuramento statur pro expensis minutis & modicis.
4 Res que ligatur si ex probatis & rationibus utriusque partis est dubia ita ut quilibet ipsar. partium ad lucrũ aspirare uideatur diuidenda é inter ipsas partes.
5 Pater qui est legitimus administrator rerum pupilli, post bona ipsius pupilli sine decreto (si tamen necessitas subsit) alienare.
6 Filia instituta à patre & grauata ut si sine filiis decederet, Alteri hereditaté restituat, an restituere teneatur si filios ex ãatore suscipiat.

Respice quesumus domine super nos.

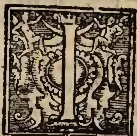

N HIS que occurrunt breuis e ro cũ lõ ga nõ indigeat discussione, non .n. Infici potest quin si petrus,
1 † promisit stare iuramento Francisci de eo quod fran. ipse iurauerit, quod proptere ipsi petro nõ prodest site stis ipse dicto petro absẽte eoq. minime citato iurauit, ita singulariter tenet & refert Catel. cot. in mem. cita, par: quẽ sequitur And: Tiraq: in tit: res inter alio: att: & Alex: cons: 138. & ratio est quia etiã quod dictus franc: esset citatus & adesset petrus non posset agere quin iuraret. & sibi crederetur, & similiter est bona ratio quã refert phil. Dec. de reg. iur. in l. nemo potest inuitis num; 2

¶ Et post hec & illud suffragatur nã cum dictus petrus
2 cõmiserit † se conscientie magnifici Doctoris arbitri, & arbitratoris electi ille doctor rite & recte sine aliqua citatiõe procedere potuit test: Bal. in l. ult. C. de leg. here. & in l. certum C. unde legit Bal. in c. si sacerdotes extr. de offic. ordin. Paul. de cast. in l. de pupillo §. qui opus .ff. nou. oper. nunt. quidquid dicatur in contrariũ nõ obstante quia illud procedit quando esta ret aliqua persona de cuius preiuditio ageretur pro ut tenet glos. in l. ult. C. de bon. poss. secund. tab.

¶ Preterea & quod fortius est addo quia, & si in his que commissa fuere per supradictum petrum stare iuramento francisci, pro ut ipse iurauit, & si se non cõmisisset

misisset eius fidei, hoc casu deberet utiq. stari iuramento solius principalis, pro ut & ipse iurauit; Namque † in tutoribus curatoribus & aliis administratoribus pro modicis expensis & minutis quas fecissent pro eorũ principalibus statur iuramento ipsorũ prout in puncto questiõnis nostre traditur in exequtorib. testamentor. per glos. in .l. nulli uer. licẽtia C. de Episc & Cler. & ibi Bal. Spec. antit de instrũ. edit: §. nũc uero aliqua uers. quid si exequtor bar. l. diuus in fi. ff. si cui plus quã per l. falc. & idẽ Bar. in l. cõperimus C. de nauicul. li. 11. & sic in iure cõmuni cũ tractatu d. modico preiudicio stat. & crediturriuramẽto principalis l. tesaurus. ff. ad exhib. Bar. in l. si quis a liberis §. si quis ex his ff. de liber agnosc. Bal. in l. prescriptione C. si cõt. ius uel util pup. Páor. in .c. quosdã. extr. de presũpt. Dec. tholo. q. 313.

3

¶ Sed quod factum ẽ. per magnificum arbitrum, per quẽ diuisus fuit fundus de balneo inter ipsas partes ã suffragari debeat predicto petro, quod dicitur ex eius parte Arbitrũ ipsũ sibi iniustitiã fecisse; ea presertim rati õe, nã partẽ aduersã debebat, absoluere uel cõdẽnare l. presẽs C. de. sent. cũ quidem in hoc offitiũ Iudicis consistere uideatur, ut unicuiq. ius suum tribuat, absoluẽdo uel condemdãdo, Abb. in Rub. ext. de re iud. & Spec. in tit. de sent' pre lat. §. 1. quia respondetur,

4 quod quando res † que litigatur est adeo dubia ita ut quelibet pars litigans ad lucrum aspirare uideatur ex probatis & rationibus ipsarum partium productis inter ipsas partes diuidenda est ut sonat equitati, & ita

pulc. uid. phil. Dec. Cons. suo 445. nu. 1.

¶ Quo ad reliqua iudico quod quamuis bona filii per admi nistratorem sine Iudicis de creto alienari non permit-
5 tatur, Attamé † pater qui est legitimus administrator bonorũ filii potest bona ipsius sine aliquo decreto ali enare si tamen necessitas subsit dictum est Azon. in Sũm. C de bon. que liber. quod refert Bal. in l. 1. ff. de reb. cor. & in l. si papillor. §. si pater eo: tit. An in l. 1. ff. que res. pign. oblig. poss:

¶ Et demum ad ultimum dico
6 quod si pater † Instituit filiam ut in terminis nostris eamq. si decederet sine filiis grauando ut restituere haberet hereditatẽ prfato petro, quod ex quo ipsa filia suscepit puerum, lasciue & turpiter uiuẽdo ex quodã suo Amatore quod nõ intelligatur aliquo pacto quod puer ipse sit heres, quia esset uerecũdia ipsius, & ita in propriis terminis tenet Bar. in l. heredibus §. fi. ff. ad trebell. & ita ut supra iudico;

SVMMARIVM.

IVDITIVM. XVI.

1 Aduocatus non potest cogi ad suscipiendum patrocinium cõtra magnũ amicum.
2 Aduocatus renũcians patrocinium nulla iusta causa subsistente poterit priuari officio aduocationis.
3 Aduocati nimiũ salarium recipientes & exigẽtes depredatores dicuntur.
4 Aduocatus si potest consulere sine reuolutione cartar. an debeat gratis consulere;
5 Doctorem se faciens cũ nõ sit tenetur pẽa falsi & quã.
6 Doctorem se faciens si steterit in possessiõe dotto ratus

tus per decennium non tenetur priuilegiũ obstẽdere.

Laus Deo, honor & gloria.

AGNIFICE, Domine, ego si possem liben ter inserui rem, nulli dubiũ est, quod aduocatus,
1 † non potest cogi ad suscipiendum patrocinium contra magnum amicum glos. sing. in l. 1 §. ait pretor ff. de postul: sed cũ huiusmôi causa allegetur & cõtrariũ probe ur uideris potius recusare tale patrocinium, (iudicis mandato non obstãte) taliter quod legiti
2 ma † causa excusatiõis non existente poteris ob talem inhobedientiã ab offitio aduocationis in totum remoueri test. & gl. in .l. prouidendũ C. de postul. & licet postea dixeris quod in huiusmôdi causa per prius tibi fuerint reuelata secreta cause, nihilôinus nullã excusationis causam prebet, ut iusta dicatur cũ hoc nõ obstante aduocatus esse potuisses cõtra illum glos. sing. in l. fin. ff. de post: sed caue quia iam ad aures peruenit à quo pendent leges, quia ultra modum & preter solitum salarium ab eo petiisti
3 quia aduocati nimiũ † salarium petientes & recipientes depredatores dicuntur test. ẽ. not. in l. qui aduocatorum C. de postul. iustũ est n. ut sibi iustum salariũ persoluatur habita ratione ad causam ad personas & facundiã aduocati, pro ut iura dictant, & hic cõtrarius sum his que habentur in .c. non licet .xi. q. 3. & potius ad hereo cũ Par. de put. in uer. aduoc. de excess. aduoc nu. 7. qui tenet contrarium

 quod

4 quod licet † possit dare ad uocatus cõsiliũ absq. carta rũ reuolutiõe nõ proptere a salariũ sibi nõ debet⁹ quia Iudicio meo fructus perci pit preteritor⁹ laborũ. & in hoc Iudico te cogẽdũ oppo sitis per te nõ obstantibus.

¶ Que uerò cõtra te per aliã partẽ aduersariã opositasũt nulli dubiũ est, quin faciẽs

5 se doctorẽ, † cũ nõ sit faciẽs actũ ad doctorẽ pertinẽtem pũitur pẽa falsi l.eos §.fi. & ibi per Bar.ff.de fals. secus a utẽ, si simplicit⁹ uerbo tãtũ dicat se doctorẽ quia extra ordinẽ pũit⁹ Rom.in l.qui in aliẽa.§.interdũ ff. de aquir. her.quẽseq.Bal.in l.qui sub protestu C.de sacr.san.Ecc.

6 . S3. bene per te dictũ fuit: quod si quis se gessit pro dot tore per decẽniũ, & tẽtus fu it nõ cogitur sui doctoratus, preuilegiũ ostẽdere. & ultra per te alleg.ẽ.doctr. Paul. de. Cast.in terminis in l.si sollen nib.C.de fid.instrum.

SVMMARIVM. IVDICIVM. XVII.

1 Libro rationũ tutoris an & quãdo stari debeat. Iurari idẽ pluries nõ debet.

2 Libro tutorũ in magnis ex pẽsis ã credat⁹ & quãdo.

3 Grauatus pure restituere he reditatẽ ã detrahat unã quar tã tãtũ & quid ingrauato sub conditiõe.

4 Administratio tutori quãdo cõcedat⁹ ¶ Inuẽtarii factio an per testatorẽ rẽitti possit & ã nõ obstãte testatoris prohi bitiõe Iudex mãdare possit inuentarium fieri.

5 Tutor ãte cofectiõẽ inuẽta rii põt administrare bõa pupi lli in his que nõ recipiũt dila tiõẽ uel que principaliter ad cõmodum pupilli pertineat.

6 Tutor litigãdo malã causã pupilli fauẽdo cõdẽdatus in expẽsis cõtra ipũm & nõ cõ tra pupillum fit executio,

7 Pupillus nõ audiũtur in de

cl uatora

clinatoria fori in contractu paterno uel materno.

Auxilium meũ à Domino, qui fecit Celum & Terram,

IN presenti processu, & in eo deductis pro parte sororis Baronis, Tusciẽsis, & eius Fratrum, petentiũ rationẽ, & cõpotũ administrate tutele per magnif. Io; Iacobũ, & aliis prout in processu, cause que hoc iudicio describẽtur Iudico primũ quo
1 d quamuis † in expensis minutis & minimis, que insimul unite siue coaceruate faciunt aliquam sũmã, licet magnam, stari debeat, libro rationum predicti tutoris, cum Iuramento ut quia dedit tali grana quinq; alii grana sex & alii grana decem, .l. si quis redẽptionem C. de do. quamuis si à principio iurauerit bene & fideliter administrare non opus est aliquo iuramento quia id pluries non debet iurari .l. quia bona §. si quis ff. de dã. iufet; Videtur quod hoc procedat. tantum si in ipsis expensis minutis uerisimilitudo impense cõcurrat necessietateq. exigente impẽse fuerint & ita in casu nostro ten: Io; Iac. à can. in tit. de exeq. testam:
2 Sed in expensis † magnis liber rationis non sufficit .l. Instrumenta C. de probat. nec Iuramentum quia non dicitur probatio uera sed probationibus legitimis opus est l. qui accusare C. de eden. Quod fallit quando opus factum euidẽter appareret, ut puta si domus cõstruatur uel quid simile l. fi. C. de alim. a pup. prestand.
¶ Ad secundum Iudico quod cum Martius qui uti filius, & coheres fuit grauatus re

ut dixi.x. c. constitutiones,
& accedat, quia ut consue
tudo præscripta intelliga-
15 tur† legitimæ oportet, ut
per annos quadraginta pos
sessio sit, etiam in his: quæ.
non fuissent contra ius c.
cum de beneficio iũct. glo.
de preben.in vi. Io. And.in
c. fin. de consuetud. quod
nõ probatur in casu nostro:
nisi tantum de sex, uel octo
annis in circa: quamuis ali-
qui dicant de decem. Nec
illud omictẽdum est in hoc
fortius, licet aliqui offitia-
les sciuerint talem consue
tudinem induci, & ei mini-
me contradixerint, nec pu-
niuerint trãsgressores: non
propterea consuetudo pro
pter ipsius rationabilẽ mo-
dum aliquid operatur, uel
aliquid iuris habet: quippe
16 quia† ratio est, quæ ipsi con
suetudini formalẽ causam,
& esse prebet Abb.in c.quã
to de consuet. & c.quia pro

pter de electio. Item in præ
scriptione contra ius requi
ritur titulus c.1. de præscri-
pt. in vi. postremo ex parte
litigantiũ illud in medium
affertur, quod parum; & ni-
17 hil est. Nam offitiales †de-
putati ad perscrutandũ per
Ciuitatem ludẽtes, uel por
tantes arma; uel similia le-
uia fidem faciũt si aliquem
accusauerint reperiisse l. 1.
§.qui es.ff.de offic.pret.ur-
b. Bar. in l.Diuus ff.de cust.
& ext.reo.uers. exemplum
mictitur.

Sed hoc mihi placet, quia
probatur, quod dictus mag.
iudex pluribus, & pluribus
permisit ludere excedenti
bus sũmã, fortasse, quinqua
ginta qui publicè, & in se-
creto ludebant, ipso iudice
sciente, & non cõtradicen-
te, pro ut sibi ipsis melius ui
sum fuerat, unde alii, a for-
tiori, uidentes curiã totam
ludo datã, & alios ludẽtes;

Argum.

Argum. eorum: quæ dicta sunt: excusandos necesse esse iudicaui.

Sed ulterius cogitanti, aliud, quamuis simpliciter allegatur per magn. Vniuersitatem, & particulares fortiter obstare uidetur. Nam ultra predicta inuenitur ban-
88 num emanatum † per Capitaneum solum, absq. subscriptione, & signo iudicis; siue assessoris, unde cum iudex principaliter datus sit ad iustitiā ministrandam, & Capitaneus ad exequendum ea, quæ per ipsum iudicem determinātur, cum, quidem, bandum sit inter-
89 loquutoria quædam, † & actus iudiciarius, qui debet per iudicem expediri, quia Capitanius nullum actum iudiciarium exercere acten tare debet, ut extat c. reg. quod incipit. Itē quod predicti iustitiarii, & Capitan. sed iudex, ut ibi dicitur, & ista rōne potissime habetur quod Capitaneus, qui emanari fecit banda, sine consilio, & subscriptione iudicis, non ualent, nec pœna commictitur l. 3. quod quisq. iur. ad quæ uide in term. Pari. de put. in tract. sind. in uers. assessor. n. 26. Vbi. ipse dicit liberasse quē dā a pœna bādi: ex quo nō reperiebatur sygillatū nec subscriptum. nisi a Capitaneo solo.

SVMMARIVM.

IVDITIVM XIIII.

1 Subrogatus, & substitutus sapit naturam eius in cuius locum subrogatur.
2 Nobilitas, quæ prouenit ex sciētia aliis nobilitatibus preferenda est.
3 Laudandus est magis quis de eo, quod sua probitate & labore quæsiuit; quam

de eo quod ab antecessoribus relictum est.

4 Doctores ne dum sunt nobiles, sed in dignitate positi.

5 Aduocati non minus prouidēt humano generi: quam si patriam armis tuerētur.

6 Aduocati non torquētur tāquā in dignitate positi.

7 Consuetudo sicut interpretatur legē: ita & lex interpretatur consuetudinem.

8 Consuetudo inducitur ex actu iudiciario.

9 Vnicus actus habēs causam successiuā & post se cōtinuationē facit ut cōsuetudo introducatur per tēpus intra quod consuetudo induci potest.

10 Consuetudo rationabilis iudicis arbitrio relinquitur.

11 Lex, & Imperator non possunt concedere priuilegium in alterius fauorem; nisi citra ipsius priuilegii ius, ac citra preiuditium, & dedecus.

1 Imperator promictit doctoribus per ipsos respub. gubernandas.

Diuino implorato auxilio Amen.

N ciuitate Monopolis cū e, cōsilio ipsius magnifice Ciuitatis quidam nobiles de ordine suæ Excellentiæ expulsi, & eiecti essent tam quam consiliarii interesse patientes: inter quos fuit exclusus magn. Leonardus caretusius nobilis dictæ Ciuitatis pro capite regiminis in primo quadrimestre electus, quia ipsorū sexaliorum ipsius primi quadrimestris erat senior, ultra nobilitatem, in cuius, quidem, loco fuit subrogatus, & electus mag. I. V. d. Macedonius

nius de molendinis:& quia facta dicta electione,& sub rogatione, ipsa magn. Vniuersitas; seu cæteri consilia rii pro maiori numero ista tim eligerunt ipsis consilia riis primi quadrimestri præ factũ Magnificum Nicolaũ Autonium de Paulo Antonio nobilem de genere natum. Dictus Mag.Macedonius,ex aduerso replicabat, quod pro capite regiminis debebat ipse sedere illo qu adrimestre, cui cõpetere di cebat pluribus ex causis; tanquam.ll.doctori: quamuis ortum habuisset ex plebe,& consuetudo fuisset in consilio qnod antiquior no bilis de genere debebat pro capite regiminis sedere: ni si esset nobilis & doctor. qui concurreret: quia tunc Doctor præferri deberet. Et primo in fauorem ipsius doctoris, adducebatur: quia ipse fuit subrogatus in locum magnifici Leonardi caretusii, tunc temporis ca pitis pro illo quadrimestre in ipso regimine, & cum
1 subrogatus, & substitutus, sapiat naturam eius, in cuius locũ subrogatur Bar. in l. pater in 4. colum. uers. preterea .ff. de in offi. test, l. antepenul. & ibi Bar. C. de proxim.sac.sacri. lib. 12. propterea debebat locum ipsius Leonardi expulsi optinere & potiri. eodemque priuilegio gaudere ipse Macedonius debebat, & prerogatiua qua ipse Leonardus gauisus est Arg.l.filie.§. fin.ff.de condit.& demostr. l. si donate. §. sponsus.ff.de donat. int. uir.& uxor.cum simil. Preterea ex parte doctoris satis suffragari uidetur quia apparet per antiquatam consuetutidem: nobiliorem: seniorem & digniorem præferendum pro ipso capite pro quolibet.

qua-

quadrimestre unde & si ex-
plebe doctor esset: tamen
2 doctor † est nobilis quæ no
bilitas, ex sciétia proferéda
est aliis nobilitatibus de ge
nere Cy. & Saly. in.l. proui
dédũ .C.de postul.Rom.sin-
646.quod incipit nobilitas
& idé Rom.sing.497.quod
incipit, heri fui interogatus
alex. cons. 94.incip. consi-
deratis his que in themate
col.2.lib.1.& idé Alex.Cõs
213.& Cons.209.in 5.uol
Panor.in c.proposuisti in fin
de probat.Dot.in l.cũ quid
ff. si cert.pet. And. sic:cons.
57. Fely. in Rub. de maior.
& obed.in 1.&2. col. & in
c. clerici. & hoc nõ tantum
in ll.doctore uerficatur:sed
etiã in doctore phisico:siue
medicinæ, pro ut in tali lo-
quitur Car.in.l. ões C.de
cur. lib.X. Alex.in. cons. al-
leg94.et potissima hor. om
niũ ratio, & radix est;quam
dicti doct. allegant, Quia,
3 quis magis † laudandus est
de eo quod propria sua pro
bitate, & labore quæsiuit,
quã de eo, quod ab antecés
soribus relictũ est .glo. est a
urea, & sing. in .l. si quid in
bello .ff.de capt.& post lim.
reuer. Et propterea docto-
4 res ne,dũ sunt nobiles † sed
in dignitate positi .c. quãto
ex de magistr. & ibi Panor.
Bar.in.1.const.C.uer.quæro
circa, & per infinitas allega
tiones, & auctoritates sæpi
us repetit Thom.gram.in su
is Vot. qué uidere poteris
recolendo, quod per doct:
mundus illuminatur, qui si
nõ esset,in tenebris essemus
5 & aduocati † nõ minus pro
uidét humano generi;quàm
si patriã armis tuerétur glo.
in.c.cũ ex eo de elect:in .6.
6 vnde etiã aduocati nõ † tor
quẽtur tãquam indignitate
positi tex.est in .l. omnes Iu
dices, & ibi Bar. in lib. XI
¶ Ité: ex parte ipsius docto
ris,

ris,& illud fragi.est;quia cõ suetudo optima ll.interpres & sicut consuetudo interpretatur legem & lex interpretatur consuetudinẽ.c.cũ dilectus de consuet. & a solito argumentũ in iure ualidum est.l. illud,& ibi Bar.in lect.vic.de neap.ff.de excus. tut.quare cũ notoriè per informationẽ captã appareat, quod doctor semper prelaturã habuit quãuis cũ nobili,& ipse ignobilis cõcurrisset ut ex libris siue cõclusionibus, & reformationibus ipsius Ciuitatis lat.est uidere .Ergo ipse præferẽdus est dicto magn. Nicolao Maximè qui ad cõfirmationẽ predictorum pro parte dicti magnifici doctoris,adducitur quod cũ de huiusmodi questione aliàs quæstio mo-
9 ta esset inter magn.ll doctorẽ Francis.mariarũ, & magn. Io:vinc. de Indello nobilẽ de genere natũ, & inter magn.doctorẽ ant. mayzza, & io:paulũ de arpone,& inter magn: medicinæ doct: nicolaũ romanellũ, & n. de genere andreã delli gatti fuit pro doctorib. iudicatũ in prælatura pro capitibus regiminis. ¶ & haud dubie hæsitandũ est, quòd ex actu iudiciario † inducitur consuetudo,ut quia Iudex iudicauit, & idem à fortiori esset si contra legẽ iudicasset populo sciente, & non contra dicente, vnde ipse actus iudicialis sufficit ad probandũ cõsuetudinẽ saltim,quia per illum actũ detegitur cõsensus populi,Abb.in.c.fin. de consuet.& idem in.c. abbate de de verb.signif.quod quã tanto magis demostratur pro doctore,quia etiam unicus actus † habens causam succesiuam, & post se continuationem, sufficiens est ad introducẽdam cõsuetudinem per tempus intra quod

casu de iure, Iudicio meo, Doctor prelationem habet ultra quod sic est in Ciuitate cósuetudinis per iura superius allegata suffragante maxime, quia nulla altior dignitas doctorea dignitate referente, Matth. ab afflict. in Const: sancimus in proem. de iur prothom. & quod magis militare uidetur est tex. in proem. instit.

12 ubi Imperator † promictit Doctoribus per ipsos Rép. gubernandam. Vnde cum propriũ sit doctorum regere, & gubernare Ciuitates. propterea ipse preferẽdus est & sic magnificus Macedoniuš preferri debet ipse magnif. Nicolao, max. pro ut iudicaui, & ita fuit con firmatum per factum Regium coll. Consilium.

SVMMARIVM.

IVDITIVM. XV.

1 Promittens stare Iuramẽto alicuius de eo quod ipse Iurauerit an poterit ipse examinare parte nõ aliter citata uisura Iurãẽta testiũ.

2 Cõmittens se alicuius consciẽtie ille an possit procedere sine alia citatione.

3 Tutorũ curatorũ & aliorũ administratorum iuramento statur pro expensis minutis & modicis.

4 Res que ligatur si ex probatis & rationibus utriusque partis est dubia ita ut quilibet ipsar. partium ad lucrũ aspirare uideatur diuidenda ẽ inter ipsas partes.

5 Pater qui est legitimus administrator rerum pupilli, post bona ipsius pupilli sine decreto (si tamen necessitas subsit) alienare.

6 Filia instituta à patre & grauata ut si sine filiis decederet, Alterì hereditatẽ restituat, an restituere teneatur si filios ex ãatore suscipiat.

Respice quesumus domine super nos.

N HIS que occurrunt breuis ero cũ lõga nõ indigeat discusſione, non .n. Infici poteſt quin ſi petrus,
1 † promiſit ſtare iuramento Franciſci de eo quod fran. ipſe iurauerit, quod propterea ipſi petro nõ prodeſt ſi testis ipſe dicto petro absẽte eoq. minime citato iurauit, ita ſingulariter tenet & refert Catel. cot. in mem. cita, par: quẽ ſequitur And: Tiraq: in tit: res inter alio: act: & Alex: conſ: 138. & ratio eſt quia etiã quod dictus franc: eſſet citatus & adeſſet petrus non poſſet agere quin iuraret. & ſibi crederetur, & ſimiliter eſt bona ratio quã refert phil. Dec. de reg. iur. in l. nemo poteſt inuitis num; 2

¶ Et poſt hec & illud ſuffragatur nã cum dictus petrus
2 cõmiſerit † ſe conſcientie magnifici Doctoris arbitri, & arbitratoris electi ille doctor rite & recte ſine aliqua citatiõe procedere potuit teſt: Bal. in l. ult. C. de leg. here. & in l. certum C. unde legit Bal. in c. ſi ſacerdotes extr. de offic. ordin Paul. de caſt. in l. de pupillo §. qui opus .ff. nou. oper. nunt. quidquid dicatur in contrariũ nõ obſtante quia illud procedit quando eſtaret aliqua perſona de cuius preiuditio ageretur pro ut tenet gloſ. in l. ult. C. de bon. poſſ. ſecund. tab.

¶ Preterea & quod fortius eſt addo quia, & ſi in his que commiſſa fuere per ſupradictum petrum ſtare iuramento franciſci, pro ut ipſe iurauit, & ſi ſe non cõmisiſſet

misissset eius fidei, hoc casu deberet utiq. stari iuramento solius principalis, pro ut & ipse iurauit; Namque † in tutoribus curatoribus & aliis administratoribus pro modicis expensis & minutis quas fecissent pro eorũ principalibus statur iuramento ipsorũ prout in puncto questiõnis nostre traditur in exequtorib. testamentor. per glos. in .l. nulli uer. licẽtia C. de Episc & Cler. & ibi Bal. Spec. intit de instrũ. edit: §. nũc uero aliquã uers. quid si exequtor bar. l. diuus in fi. ff. si cui plus quã per l. falc. & idẽ Bar. in l. cõperimus C. de nauicul. li. 11. & sic in iure cõmuni cũ tractatu d. modico preiudicio stat. & credituriuramẽto principalis l. tesaurus. ff. ad exhib. Bar. in l. si quis a libe ris §. si quis ex his ff. de liber agnosc. Bal. in l. prescriptione C. si cõt. ius uel util pup. Páor. in .c. quosdã. extr. de presũpt. Dec. tholo. q. 313.

3

¶ Sed quod factum é. per magnificum arbitrum, per quẽ diuisus fuit fundus de balneo inter ipsas partes ã suffragari debeat predicto petro, quod dicitur ex eius parte Arbitrũ ipsũ sibi iniustitiã fecisse; ea presertim ratiõe, nã partẽ aduersã debebat, absoluere uel cõdẽnare l. presẽs C. de. sent. cũ quidem in hoc offitiũ Iudicis consistere uideatur, ut unicuiq. ius suum tribuat, absoluẽdo uel condemdãdo, Abb. in Rub. ext. de re iud. & Spec. in tit. de sent' pre lat. §. 1. quia respondetur, 4 quod quando res † que litigatur est adeo dubia ita ut quelibet pars litigans ad lucrum aspirare uideatur ex probatis & rationibus ipsarum partium productis inter ipsas partes diuidenda est ut sonat equitati, & ita

pulc. uid. phil. Dec. Cons. suo 445. nu. 1.

¶ quo ad reliqua iudico quod quamuis bona filii per administratorem sine Iudicis decreto alienari non permit-
5 tatur, Attamē † pater qui est legitimus administrator bonorū filii potest bona ipsius sine aliquo decreto alienare si tamen necessitas subsit dictum est Azon. in Sūm. C de bon. que liber. quod refert Bal. in l. 1. ff. de reb. eor. & in l. si papillor. §. si pater eo: tit. An in l. 1. ff. que res. pign. oblig. poss:

¶ Et demum ad ultimum dico
6 quod si pater † Instituit filiam ut in terminis nostris eamq. si decederet sine filiis grauando ut restituere haberet hereditatē prfato petro, quod ex quo ipsa filia suscepit puerum, lasciue & turpiter uiuēdo ex quodā suo Amatore quod nō intelligatur aliquo pacto quod puer ipse sit heres, quia esset uerecūdia ipsius, & ita in propriis terminis tenet Bar. in l. heredibus §. fi. ff. ad trebell. & ita ut supra iudico;

SVMMARIVM.

IVDITIVM. XVI.

1 Aduocatus non potest cogi ad suscipiendum patrocinium cōtra magnū amicum.
2 Aduocatus renūcians patrociniū nulla iusta causa subsistente poterit priuari offitio aduocationis.
3 Aduocati nimiū salarium recipientes & exigētes depredatores dicuntur.
4 Aduocatus si potest consulere sine reuolutione cartar. an debeat gratis consulere;
5 Doctorem se faciens cū nō sit tenetur pēa falsi & quā.
6 Doctorem se faciens si steterit in possessiōe dottoratus.

t?s per decennium non tenetur priuilegiũ obſtẽdere.

Laus Deo, honor & gloria.

AGNIFICE, Domine, ego ſi poſſem liben ter inſerui rem, nulli dubiũ eſt, quod aduocatus,
1 † non poteſt cogi ad ſuſcipiendum patrocinium con tra magnum amicum glos. ſing. in l. 1 §. ait pretor ff. de poſtul: ſed cũ huiusmôi cauſa allegetur & côtrariũ probe ur uideris potius recuſare tale patrocinium, (iudicis mandato non obſtãte) taliter quod legiti
2 ma † cauſa excuſatiõis non exiſtente poteris ob talem inhobedientiã ab offitio aduocationis in totum remoueri teſt. & gl. in .l. prouidendũ C. de poſtul. & licet poſtea dixeris quod in huiusmõdi cauſa per prius tibi fuerint reuelata ſecreta cauſe, nihilõinus nullã excuſationis cauſam prebet, ut iuſta dicatur cũ hoc nõ obſtante aduocatus eſſe potuiſſes cõtra illum glos. ſing. in l. fin. ff. de poſt: ſed caue quia iam ad aures peruenit à quo pendent leges, quia ultra modum & preter ſolitum ſalarium ab eo petiiſti
3 quia aduocati nimiũ † ſalarium petientes & recipientes depredatores dicuntur teſt. é. not. in l. qui aduocatorum C. de poſtul. iuſtũ eſt n. ut ſibi iuſtum ſalariũ per ſoluatur habita ratione ad causam ad perſonas & facundiã aduocati, pro ut iura dictant, & hic cõtrarius ſum his que habentur in .c. non licet .xi. q 3. & potius ad hereo cũ Par. de put. in uer. aduoc. de exceſs. aduoc nu. 7. qui tenet contrarium

4 quod licet † posſit dare a'd uocatus cõſiliũ abſq. cartarũ reuolutiõe nõ proptere a ſalariũ ſibi nõ debet' quia Iudicio meo fructus percipit preteritor' laborũ. & in hoc Iudico te cogẽdũ oppoſitis per te nõ obſtantibus.

¶ Quę uerò cõtra te per aliã partẽ aduerſariã opoſita sũt nulli dubiũ eſt, quin faciẽs

5 ſe doctorẽ, † cũ nõ ſit faciẽs actũ ad doctorẽ pertinẽtem pũitur pẽa falſi l. eos §. fi. & ibi per Bar. ff. de fals. ſecus autẽ, ſi ſimplicit' uerbo tãtũ dicat ſe doctorẽ quia extra ordinẽ pũit' Rom. in l. qui in aliẽa. §. interdũ ff. de aquir. her. quẽſeq. Bal. in l. qui ſub proteſtu C. de ſacr. ſan. Ecc.

6 S3. bene per te dictũ fuit: quod ſi quis ſe geſſit pro doctore per decẽniũ, & tẽtus fuit nõ cogitur ſui doctoratus, preuilegiũ oſtẽdere. & ultra per te alleg. ẽ. doctr. Paul. de Caſt. in terminis in l. ſi ſollen nib. C. de fid. inſtrum.

SVMMARIVM. IVDICIVM. XVII.

1 Libro rationũ tutoris an & quãdo ſtari debeat.

Iurari idẽ pluries nõ debet.

2 Libro tutorũ in magnis expẽſis ã credat' & quãdo.

3 Grauatus pure reſtituere hereditatẽ ã detrahat unã quartã tãtũ & quid ingrauato ſub conditiõe.

4 Adminiſtratio tutori quãdo cõcedat' ¶ Inuẽtarii factio an per teſtatorẽ rẽitti poſſit & ã nõ obſtãte teſtatoris prohibitiõe Iudex mãdare poſſit inuentarium fieri.

5 Tutor ãte cofectiõẽ inuẽtarii põt adminiſtrare bõa pupilli in his quę nõ recipiũt dilatiõẽ uel quę principaliter ad cõmodum pupilli pertineãt.

6 Tutor litigãdo malã causã pupilli fauẽdo cõdẽdatus in expẽſis cõtra ipũm & nõ cõtra pupillum fit executio,

7 Pupillus nõ audĩtur in de

cl uatora

clinatoria fori in contractu paterno uel materno.

Auxilium meũ à Domino, qui fecit Celum & Terram,

N presenti processu, & in eo deductis pro parte sororis Baronis, Tusciẽsis, & eius Fratrum, petentiũ rationẽ, & cõpotũ administrate tutele per magnif. Io: Iacobũ, & aliis prout in processu, cause que hoc iudicio describẽtur Iudico primũ quo
1 d quamuis † in expensis minutis & minimis, que insimul unite siue coaceruate faciunt aliquam sũmã, licet magnam, stari debeat, libro rationum predicti tutoris, cum Iuramento ut quia dedit tali grana quinq; alii grana sex & alii grana decem, .l. si quis redẽptionem C. de do. quamuis si à principio iurauerit bene & fideliter administrare non opus est aliquo iuramento quia id pluries non debet iurari .l. quia bona §. si quis ff. de dã. infect: Videtur quod hoc procedat. tantum si in ipsis expensis minutis uerisimilitudo impense cõcurrat necessietateq. exigente impẽse fuerint & ita in casu nostro ten: Io: Iac. à can. in tit. de exeq. testam:
2 Sed in expensis † magnis liber rationis non sufficit .l. Instrumenta C. de probat. nec Iuramentum quia non dicitur probatio uera sed probationibus legitimis opus est l. qui accusare C. de eden. Quod fallit quando opus factum euidẽter appareret, ut puta si domus cõstruatur uel quid simile l. fi. C. de alim. a pup. prestand.
¶ Ad secundum Iudico quod cum Martius qui uti filius, & coheres fuit grauatus re

ſtituere hereditatem Fabritio fratri nulla tamé adhibita conditione † ſed pure ergo una erat quarta detrahéda, pro ut cõiter cõcluditur per doct: & Ita uoluit. glo. in l. quãquam C. ad .l. falc. & glos. in c. raynũtius de teſt. Bar. in l. papinianus §. mẽiniſſe. ff. de inoff. teſt. qui dic. quod opinio iſta in practica ſeruatur quod utiq. ſi ſub conditione rogatus fuiſſet duas quartas detrahere potuiſſet, ut in dictis locis ũde excluditur ab eius petitione.

¶ Et non ab re uiſum fuit ſuper alio dubio quod licet tutor teneatur facere Inuẽtarium quod repertorium appellatur aliter nõ poſſet res pupilli uel adulti tangere uel miniſtrare niſi ipſo inuentario facto decreto que curie precedente .l. 3. ff. de adm. tut. & l. naturali ff. de confir. tut. teneaturq. ſatisdare prius Bar in l. 1. ff. de tut. & inſimul iurare utilia ſe facturũ & inutilia pretermiſſurum l. ſi §. defenſiones C. de admi. tut. de quo in l. legitimos ff. de l. tut. quæ & in tutore teſtamentario neceſſaria sũt, Nihilominus etiã quod per teſtatorem prohibitum ſit & remiſſum ut inuentarium nec predicta fiant quã prohibitiõem facere poteſt l. fi. §. illo C. arb. tut. ut allegatur poſtea recte prouiſum fuit per ipſam curiam Inuenta-
4 rium (prohibitione ips † non obſtante) fiendũ quippe quia creditur propterea prouiſioné factam, ex quo per Iudicem, uidebatur pupillis expedire Bar. in l. in confirmãdo ff. de confir. tut. doct. in d. § de illo, Nõ obſtant obiecta pro parte, quod dictus tutor per plura ante inuentarii cõfectionem adminiſtrauit, ex eo quia

quia quando non recipiũt dilationẽ (pro ut constat ex probãtis) uel quod principaliter ad cõmodum pupillorũ pertineãt predicto Inuentario aliter non confecto potuit tutor administrare ut in l. tutor qui repertoriuum .ff. de admin. tut.l. quidam decedens §. usq adeo ff. eo.

¶Preterea iudico in casũ nrõcõ
5 tra tutorẽ †qui mala cãm.pupilli fouit & nõ cõtra pupillũ exequẽdũ pro expẽsis quas in lite pupilli ipse tutor fecit l.quoties§.sicut ff.de adm.tut. & l.nõ ẽ.ignotũ C.eo Bar.in l. qui solidũ §.etiã ff.de leg.2. Ad reliquũ questiõis dico quod
6 pupillus† nõ audit per rit.mag Cur.Vic.in ru.nõ pot.pup.decl. oppoões decliãtoriã fori in cõtractu materno uel paterno.

SVMMARIVM, IVDICIVM. XVIII.

1 Debitores Aquilæ contrahentes an sint remictẽdi ad eorum Barones uirtute priuilegiorum & quãdo nu. 10.
2 Contractus & delicta circa Ius fori paria sunt.
3 Vassalli subditi Baronibus an possint sine consensu ipsorum Baronum eorũ Iurisditionẽ prorogare & quan.
4 Vassallus pro feudo quod tenet a Domino non potest ipsi domino preiudicare.
5 Princeps non potest cõtra uenire eius promissis.
6 Princeps in cõcessiõe Iurisditiõis quã facit sẽper intelligit.eius autoritas excepta.
7 Clerici sũt magis abstricti nexibus prelator.quã laici.
8 Iurãẽtũ sicut ualidat cõtra nullũ ita fac. mutare Forũ
9 Dominus pro suo uassallo prorogãti eius iurisditionẽ comparere an possit.

Bendictus Dominus Deus

Post quã uultis ucclarius apertiusqu. Iudicem circa reorum remis-

remissonẽ in ciuilibus, utrũ
1 remictendi sint † nec ne ad
eorum Barones qui capiun
tur in hac nostra cur. uirtu-
te Instrumẽti stãtibus maxi
me litterarum à magn.
Cur. Vicariæ expedita-
rum ut Barones non per
turbentur in eorum iurisdi
tionibus in castris sibi ipsis
concessis, & contradictio-
ne creditorum, dicentium,
quod cum dicti uassalli con
ntraxerunt in hac Ciuitate
renuntiantes eorum Foro,
non debent remicti, qui po
tius remictendi essent, aliũ-
de ad locũ cõtractus, uulg.
Iur: & est Dec. Guid. pp. 202.
primũ quod rẽictẽdi sint ad
locũ cõtractus est tex. in l.
heres absẽs §. si quis tutelã
ff. de iud. ubi quis cõuẽitur
in loco cõtractus & ibi glo.
in uer supplẽt quidã ubi te
netur quodquis pro ut in ca
su nostro remictẽdus est ad
locũ cõtractus auth. ut nul
li Iud. §. si uero quis col.
IX. & ff. de accus. l. si cui §.
2 fi. quia quo ad Ius † fori
delicta & contractus paria
sunt siue delinquendo siue
contrahẽndo ut in Auth. ut
omnes obed. Iud. proui. §.
hec considerantes coll. VI.
& l. omnẽ ff. de iud. & hab.
in d. glo. spec. in tit. de cõ
pet. Iud. adi in princ. col. 9.
uers. in clericis & tex. in c.
romana §. contrahẽtes de
for. cõp. in 6. quod tũ fall.
ut dic. glo in l. 1 ff. si quis In
ius uoc. non ierit quã pro
uera approbat Abb. in c. fi.
de for. compete. Sed du-
biũ ut preponitur pro par
3 te Baronũ est An † uassalli
subditi ipsis barõibus potu
erint absq. consensu ipso-
rum nostram Aquilanam iu
risditionem prorogare &
quã uis uideatur quod ma-
teria ista a uariis Doct. in
uariis locis per tractetur
pro ut per bar. &. cõmuni-

ter

ter scribentes in l. 1. §. & post operis ff. de nou. oper. nunt. Bal. in l. decernimus C. de sac. sanc. Eccl. Abba. in c. ceterum de iud. Amar. in suo spec. aur. in tit. de or di. iud. & prorog. Pet. foll. in prag. de cens. in uer. & submissiones cuicunq. for. & alios Doct. in quibus locis ur uera illa distinct. ex corū dictis deprehēsa quod uessallus pro feudo quod à
4 Domino † tenet non potest ei preiudicare nec eiusdē Iurisditionē prorogare ipso non consentiente quinimo potest uassallus litigantem ad se aduocare, & impedire ne suo feudo preiudicium inferatur.

¶ Sed si non ratione pheudi, pro ut in terminis nostris subditus seu simpliciter uassallus qui recognoscit suū dominum tamquā eius gubernatorem, & baronem ratione persone ei subiecte tunc bēe preiudicare poterit, & prorogare eiusdem iurisditionem, ita tene Bal. in c. Imperialem. §. preterea si inter duos de prohib. feud. alien. & ita cum Bar. ten. ibi in d. §. & post operis Alex: & est cōmu. cōclu.

¶ Quibus iam replicatum extitit pro parte ipsorū Baronum, de eorum priuilegiis primarū & secundarū causarum à Regia Maestate ipsis concessis, & princeps
5 † ei quod promisit contra uenire (etiam de eius plēitudine potestatis nō potest) prout per Dec. in cōs. 151 Ang. in §. inst. quib. mod. test. infir. l. digna uox de leg. Ias. in l. ciuitas ff. si cer. pet. cum similibus sed tāen dici potest quod in cōncessione iurisditiōis à principe facta
6 † semper intelligitur ipsius principis authoritas excepta c. uemētes de iur. iur. unde per d. priuilegia intel

ligi

ligi non potest quod princeps eius authoritati & .ll. in eius fauorem facietibus derogare uoluisset .l. fin.ff. ad municip. Et tamé per ll. inuenitur indistinte quod uassallus contrahendo uel delinquendo tacite potest iurisditionem eius Baronis absq. ipsius consensu proro gare dúmodo nō contrahat ut supra in preiuditiū feudi quod ten. a dōino c. roma na §. cōtrahétes & ibi glo. in uer.clericorū de for. cōpet. lib. .6. Alex. in d. §. & post operis & in add.ad Bar l. 1.ff. de iud. ibi adde Abb. & Spec.in prealleg. tit. uer. si in clericis & licet iura Ista alleg. loquantur in clericis pro parte qui sine con sésu sui Episcopi p ossūt e iusdé iurisditioné contra hentes uel delinquétes pro rogare dicendū est tāto ma gis in laicis & àfortiori quo niā pro ut dic. Innoc. in d.

7 c. romana Clerici † sunt magis abstricti nexibus pro latorum quam seculares,& si ipsis clericis nisi predicto modo uariare nō licet quod secus esse dicit in laicis per c. cum auté de iur. pat, quem etiā sequit. Alex. in prealleg. §. & post operis nu. 19. Ergo cū predictus uassallus hic Aquilæ contraxerit & spoponderit se soluturū Baro ipse dictā remissioné aliquo pacto pretédere non potest ex fortiori argu. Vlterius est addendum qnod iste uassalluscum Iuramento renuntiat ipsius fo

8 ro quod iuramentū † sicut ualidat contractum nullum ita & mutat forū .c. quam uis de pact. Io;and. in c. cū c. de for.comp' in VI & sic quandocūq. reus reperitur in loco contractus potest retineri & non sit remssio ad iudicem loci siue domicilli ut in d.c. romana quia

pactio

pactiões sunt seruãde quas modo etiã maligni spiritus quãuis mendaces sint hõi nibus seruant utFoll. in pre alleg.loc.per di ctum Bal.in Cons. 365, li.3.

¶ Sed istud uidetur parũ, &
9 nihil obstare Dõino † quin pro suo uassallo proroganti eius iurisdiõioné cõparere possit si sine sua uoluntate id fecerit & remissionem petere cause coram Iudice quo litigatur ut originali ter est dictum Car. Alle xand in c.1. §. preterea de prohib. feud. alien. quod dictum limitat Folle. non habere locum in causa cen sualis ut in prag. dic.

¶ Ex quibus omnibus Iur.Al leg.bruiter reassumendum
10 Iudico quod uassallus †. renuntiando foro Baronis etiam cum iuramento in lo co iurisditionis ipsius Baro nis, quod quã uis sibi ipsi preiudicet, non tamen pre iudicare poterit iurisditio ni Baronis uirtute ipsorum priueligiorum. & ita intel ligi opõrtét iura, & doct.in fauorem Baronũ loquẽtia, & loquentes quia cẽtraxit in loco iurisditiõis Barõis quare de ipso loco ad loc ĩ prorogatio in preiuditium Baronũ non admictitur & suorum priuilegiorũ in pri mis.& secundis causis ut te Amar. in prealleg' loc.in fi. nu. 20.& Foll.in precita a prag. uerum contrahendo & delinquẽdo extra locum sue iurisditionis scilicet Ba ronis pro ut hic Aquile, in casu nostro renũtiãdo cum iuramento foro, tunc nul lum preiuditium infertur, Baroni nec eius iurisditioni per supradicta iura unde a liqu a remissio fiẽda,nõ ue nit uirtute pruilegiorũ Ba ronũ quia extra sibi cõmis sũ territoriũ eius iurisdic tio.nõ extenditur ut supra.

☞SVMMARIVM.

IVDITIVM, XIX.

1 Donatio rei empte ex interuallo uel incontinenti facta per patrem filio, an ualeat in preiuditiũ tertii uicini petentis ius congrui & nu. 2. per totum.

3 Pater donãdo filie & remanendo in possessione rei donate an presumatur fraus.

4 Pater semper hẽt cõmoditaté rei per filiũ quesite,

5 Intellectus Regie Cõnst. Sãcimus cõtra Mat. & Sebãst.

6 Contrahẽtes in cõtrahẽdo nõ possũt tertio preiudicare maxime in iure cõgrui.

7 Contractus uẽditionis si in eo fuit habita fides de pretio est perfectus & ius congrui acquiritur uicino non obstante quód pretiũ non fuerit solutum.

Misericordiã Domĩni in eternũ cantabo. Amen.

Atet iam ex probatorum meritis Federicum patrẽ donasse Portie eius filie, quoddã parcum per antea per sex mẽses emptũ a Troyano de lasso, Et propterea per nob. Franciscũ de ritiis motã fuisse litem petendo ipsum parçũ, ratione iuris congrui ad se spettare cum sibi talis uẽditio non fuerit denũtiata iusta formã Cõst. Sancitus deponendo, & offerendo iuxtum pretium se soluturum habita considera tione ad melioramenta facta in d. parco.

¶ Replicatur pro parte ipsorũ conuentorũ dicto Franc. nullum ius cõpetere ex eo quia clare patet, dictũ parcum donatum & per const. sane

sancimus de iur. prothom. in donatione cessat, Ius pre dictũ, siue sit donatio propter nuptias, siue simplex donatio, & tanto magis cessare debet, quia huiusmodi dõatio fuit post ẽptionem † à predicto Federico factã per spatium sex mẽsium & sic ex interuallo unde repelli debet d. Franciscus & ita tenet Math. ab affl. in d. Cõst. sancimns §. licet enim in uer. sed ponamus & idẽ in decis. 338. & Sebast. super cons. neap. ll. euangelista in regno in tit. de iur. congr. in uer. possidet. quia conside rauerũt per donationem ex interuallo factã excludi omnem presumptionem fraudis ut prefati doct. ten.

¶ Sed Vinc. Max. super cons. Bart. in tit. de iur. congr. & Amar. in suã disput. 9. tenẽt contrarium quod talis dõatio, siue ex interuallo † siue incontinẽti fiat. maxime per patrem filio, nullo pacto substineri potest & ibi al leg. mult. Iur. & rationes & abbundanter Max. que fortissime opinionẽ Math. & sequ. uidentur excludere quas cum uidere poteritis non refero, sed illud in casu nostro referã quod si pater

3 donat filio † cum quo simul habitat rẽanẽdo pater ipse in gubernatione quod proculdubio fraus presumitur per tex. in l. sicut §. superuacuũ ff. quib. mod. pig. uel. hipot. solu.

¶ Cui conclusioni licet repli cari posse uideatur quod quam uis pater donando & in possessiõe rei dõate permanendo fraus presumatur ut dictũ est. tamen presũptio ista tolli uidetur per aliam fortiorem presumptionem, quando scilicet donat filio, pupillo uel absẽnti ut dic. Bar. in d. §. super uacuũ etiã quia adest precarium

& idẽ

& idem quādo donauit ex interuallo uel donauit secū dum quod solitum est donare unde cessant omnes presumptiones fraudis.

¶ Preterea in his quæ pater habet usum fructum non presūitur aliquo patto fraus ex retētione possessiōis Bar. in d. §. super uacuum Igitur in casu nostro cum ex ista donatiōe sic ut dicitur libere & legaliter facta queratur nedum usus fructus † sed etiā proprietas patri l. cum non solum & l. cū oportet de bon. q. liber. Immo filius in potestate secun. l. glo. ibi & Bal. si quesit aliquid ex re patris ipsi acquirit. Ergo fortius licet nō queratur usufructus ex re per ipsum filium acquisita in casibus exceptuatis, tamē pater qui habet filiū in protestare, semper debet habere commoditatē illius rei per filiū quesite tex. est

4

in l. plenum §. quanquam & l. filios infi. C. de usu. & hab. & ten. Ang. in 1. col. §. igredietur. uers. sed tu aduerte Iust. per quas. person nob. acq. tāto magis hoc casu quia Federicus habet usum fructum.

¶ Tamen oppositis non obstantibus breuitati studēdo ex adductis & alleg. iur. & ratiōibus per prefatos doc

5 cōtra † opin. Math. & Seb. & ex aliis infra dicendis concurro & iudicandum puto dictam donationem nullā quam uis ex internallo & propterea iuri cōgrui locū esse: nam ultra Alleg. per eos, uerba quidem prefate alleg. santionis liquido ac clare patent quod in donatiōnibus propter dotē uel simplicibus siue causa mortis iuscongrui non datur ut ibi in §. causa que respetiue sequuntur ut si quis donat alio de supradictis modis al

cui

cui rem suã nullo nexui ac iuris congrui obligationi subiectã quia tunc donatio ualet & ius cõgrui in ea cessat. aliter emẽdo & donãdo bona ipsa empta transeunt cum onere suo ut pul. not. spec. in tit. de obl. & solu. §. i. uer. Item põe quo casu co nst. sancimus non loquitur & fuit per doct. in hoc de quo mihi parcant non bene intellecta & intelligitur alterius præiudicium
6 semper Exceptum † ut testatur Paul. de cast. cõ 328. quod incip. in cã. mota & Neap. in pri. cõ. de iur. cõg. uer. emit uers. sed quid de simulat: & presumitur fraus & simulatio quando pater, donat filio uel consaguineus consaguineo si preiudiciũ alterius tertii cõcernat Bar. in l: post. contractum ff. de do. & post eũ Pau. de ca. con 65. quod incipit super isto puncto occurrunt; Itẽ nec l. nec Rex. in preiudiciũ alterius uidetur aliquid cõcedere posse l. nec auus C. de Emancip. liber l. 2. §. si quis à Principe ff. ne quid in lõc. pub. quare cũ per aliẽationẽ factam in requisito eo & nulla dẽunciatione præcedẽte iusta formam reg. const. sancimns sit ius acquisitũ prefato francisco ut infra decennium tale ius prosequi sibi licuisset inuito quocunq. l. si post mortẽ §. fi. ff. de bo. poss. con. tab. per talem ergo dõationem in fraudem uicini factã nõ potuit sibi preiudicare in suo iur. acquisito & faciũt tex. in l. nemo potest ff. de reg. iur. & l. quòd nostrũ eo. tit.

¶ Tanto ergo magis in casu nostro cum concurrat quia dicta Portia est unica filia, patris sui in senectute constituti & indiuitiis queque in uniuersum ius bonorum patris ob carẽtiam aliorum

aliorum est domina sine ali qua donatione l.in suis ff.d. lib.& post.inst.de her.qual. & difer.§. sui l. in suis ff. de suis & leg.

¶ Vltimo loco nõ obstatq̃uod obicitur circa rescissionem contractus nouissime obie ctum ex capite non soluti precii facti per ipsum Fede ricum quia licet non appa reat solutum in instruméto
7 tamen cum † fuerit habi ta fides de pretio trãslatum est dominium & perfectus est contractus pro ut tenet Cy.in l.si non donationem C. de contrah. empt quem sequitur Math.de afli.inpre all.Const.§. sexto nota nu. 20.uers.sed põamus quod quis & cet.

SVMMARIVM.

IVDICIVM. XX.

1 Armorum usus regulalites prohibitus est.
2 Offendi si permictitur ban nitum: cõsequenter permit titur delatio armorum: sine quibus occidi non potest.
3 Priuilegiati à lege:uel à pr incipe superiore sunt exép ti à géeralitate legis siue sta tuti de nõ portãdis Armis
4 Cultri: siue cultelli unius palmi prohibiti sunt porta ri per reg.nouel.pragm.nec propterea minores infra pa lmum sunt permissi: si sunt feritorii & acti àd nocédũ per const.intent.cui nõ est derogatum per dictam no uell. pragm:

ulli dubium 1 quòd regulali ter † usus ar morum tã de iure cõmuni, per l.1.C. de ui publ. quam de iure Const.Regn. intentio; sub rubr. de illic. port. armor.

armor. probibitu s est Sed. tamen nō est simpliciter ue rum: quis detulit arma ergo est puniendus: cum sint mul ti casus à iure expressi; ut quandoque alicui permissum sit ferre arma (inter qu os est casus noster) qui ali quo pacto non merent exequutionem pro ipsorum ax portatione: Idque primum confirmatur per l. 1. & 2. C. quand. lic. unic. fin. Iud. & c. ¶ Vbi aduersus latrones & nocturnos agrorum depopulatores: & agressores itinerum l3. propria authoritate unicuique offensio & impune occisio l. diuina, ut in Psal: Destruā inimicum & ultorē. & uim ui repellere licet l. ut uim: ff: de iust. & iur. quare haud dubitan dū uidet' quod si per l. uel

2 statutum † permittitur of fendi bannitum, consequēter permittitur delatio armorum, sine quibus occidi non potest. Ioan: de plat. in §. item lex Iulia institut. de publ. iudic: quem sequitur Petr. raue. in suo alphab. in c. Arma in fin. Namquè à gēeralitate l. siue statuti de nō portandis armis intelli-

3 guntur † exempti priuilegiati à l. uel à Principe superiore glo. in c. statutum de heret. in 6. insuper multa al ia scripsit D. Bartho. de Cap. in constit. intētionis nostre Vbi etiam Scolari licet cultrum siue temperinum pro moderādis pennis portare: ac macellariis pro eorum exercitio: circa quæ multum operatur arbitrium Iudicis, & circumspectio in considerando homines portantes arma ut si sint temerarii, scandalosi, & leues; uel si sint uenatores; & multa alia: ut ibi.

¶ Postremo ad quæ ultimo loco dicta sunt: Iudico, quod quamuis per nouell. pra

gm. dicatur quòd quicunquè portauerit arma prohibita in ipsa Reg. pragm. cōtenta: inter quæ connumeratur cultrum unius palmi de cāna pũniat' pēa mille aureorum cum relegatione: si erit nobilis: & si erit ignobilis pena triremium; quod
4 non propterea † alii cultri: siue cultelli j. palmum sint permissi: maximè quando sunt feritorii: & apti ad nocendum: nec perdictam nouellam prag. derogatum fuit alleg. constit. intention in his. qui sunt infra palmum; cum pluries uiderim in pluribus locis hōies cum cultellis satis infra palmum interfectos: & præcise Manfredoniæ, ubi duo inuicem rixantes: & tales infra palmum cultellos habentes; se inuicem percusserunt: & ābo mortui sine confessione extiterunt: taliter quod pena constit. regni intent. ad huc remāet in his: qui sunt infra palmum feritorii: & apti ad nocendum.

¶ Et quia Magnificus & Eccell. Franciscus Gallecus, Aquilæ Gubernator. uir prudens & sapiens id scire desiderauit in casu occurrenti propterea hæc pauca, scripsi.

Explicit prima Iudiciorum Votorumq. pars. D. Francisci, Tuntuli, I. V. D. Celeberrimi.

AQVILAE, APVD IOSEPHVM CACCHIVM.

Cum Licentia.

ANNO DOMINI. M. D. LXVII.

INDEX.

LOCVPLETISSIMVS OMNIVM in summarijs contentorum Alphabetica serie institutus. Primus Iudicium: alter uerò numerum: Tertius quidem numerus paginas designat.

De littera C.

De littera D.

De littera L.

De littera M.

Matri

De littera N.

Nomina

De littera P.

De littera Q.

De littera R.

suffi-

FINIS REPERTORII ABSOLVTIO.